

ZAKON O ADVOKATURI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I-OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom se uređuje organizacija i položaj advokata koji osigurava pružanje stručne pravne pomoći fizičkim i pravnim osobama u ostvarivanju i zaštiti njihovih prava, obaveza i pravnih interesa.

Član 2.

Advokatura je nezavisna profesionalna djelatnost koja se organizira i funkcionira u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona.

Samostalnost advokature ostvaruje se posebno:

- 1) Nezavisnim vršenjem usluga pravne pomoći;
- 2) Pravom stranke na slobodan izbor advokata;
- 3) Organizovanjem advokata u advokatsku komoru kao nezavisnu i samoupravnu organizaciju sa obaveznim članstvom;
- 4) Donošenjem Statuta kojim se reguliše rad advokatske komore i njenih organa;
- 5) Donošenjem Kodeksa advokatske etike;
- 6) Odlučivanjem o pravu na obavljanje advokatske djelatnosti, privremenoj zabrani i prestanku obavljanja djelatnosti;
- 7) Odlučivanjem o oblicima saradnje sa Advokatskom komorom Republike Srpske i advokatskim komorama stranih država, međudržavnim i međunarodnim udruženjima advokata; i
- 8) Odlučivanjem o oblicima saradnje sa drugim vrstama međudržavnih i međunarodnih institucija, organizacija i udruženja.

Član 3.

Advokatska djelatnost, između ostalog, obuhvata:

- 1) Davanje pravnih savjeta;
  - 2) Sastavljanje različitih podnesaka (zahtjevi, tužbe, predstavke, molbe, žalbe i dr);
  - 3) Sastavljanje raznih isprava (ugovori, testamenti i dr);
-

- 4) Zastupanje stranaka u svim parničnim, upravnim i ostalim postupcima pred svim redovnim i drugim sudovima, drugim državnim organima, arbitražama te pravnim osobama;
- 5) Odbranu i zastupanje okrivljenog u krivičnom, prekršajnom i drugim postupcima u kojima se odlučuje o odgovornosti fizičkih i pravnih osoba; i
- 6) Pružanje i drugih oblika pravne pomoći fizičkim i pravnim osobama kako bi se zaštitili njihova prava i interesi.

Advokatsku djelatnost, kao profesionalnu djelatnost, vrše advokati kao pojedinci. Advokati u svrhu zajedničkog vršenja profesije mogu formirati zajedničku advokatsku kancelariju i advokatsko društvo.

Član 4.

Advokat ne smije obavljati djelatnosti koje su nespojive s ugledom i neovisnošću advokatske djelatnosti.

Član 5.

Advokati su dužni da pružaju pravnu pomoć savjesno i stručno, u skladu sa ustavom, zakonom i drugim propisima, kao i Statutom i drugim općim aktima Federalne advokatske komore, te Kodeksom advokatske etike.

U pravilu, advokat je obavezan čuvati kao advokatsku tajnu sve što mu je stranka povjerila, izuzev ako je advokat oslobođen ove obaveze na osnovu izričitog ili prećutnog odobrenja stranke, pod kojim se, između ostalog, podrazumjevaju slučajevi i kad je stranka pokrenula disciplinski postupak protiv advokata, kada je to nužno radi odbrane advokata u krivičnom postupku koji je protiv njega pokrenut, kada advokat posumnja da predstoji izvršenje težeg krivičnog djela i kada advokat pokrene parnicu radi namirenja troškova i izdataka koje mu stranka duguje.

Advokatsku tajnu iz stava 1. ovog člana dužna su čuvati i druge osobe koje rade ili su radile u advokatskoj kancelariji, zajedničkoj advokatskoj kancelariji ili advokatskom društvu.

Član 6.

Advokat je nezavisan u svom radu.

Advokat ima pravo i dužnost da, u okviru zakona i u okviru ovlaštenja dobijenih od stranke, poduzima sve radnje u svim pravnim poslovima koje su po njegovoj ocjeni u interesu stranke kojoj pruža pravnu pomoć.

Član 7.

Svaka stranka ima pravo slobodnog izbora advokata koji je ovlašten da obavlja advokatsku djelatnost u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu : Federacija) u skladu sa ovim zakonom.

Advokat upisan u Imenik advokata u Federaciji ili odgovaraju}i Imenik u Republici Srpskoj ima pravo zastupati i braniti sve fizičke i pravne osobe pred sudovima, upravnim organima i svim ostalim organizacijama u Federaciji.

Državljanin druge države koji po zakonu te države ispunjava uvjete za obavljanje djelatnosti advokata ima pravo na upis u Imenik advokata pod uvjetom postojanja reciprociteta sa državom čiji je državljanin.

U slučaju sumnje o postojanju reciprociteta, obavezujuće tumačenje daje Federalno ministarstvo pravde.

Odredbe ovog zakona ni u kom slučaju ne utiču na pravo stranog državljanina koji prema zakonima svoje države ispunjava uvjete za obavljanje advokatske djelatnosti, da na teritoriji Federacije pruža pravnu pomoć u vezi sa pravom njegove države.

Član 8.

Pružanje pravne pomoći mogu, pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom, vršiti advokati, stručni saradnici i advokatski pripravnici, osim ako drugim zakonima nije drugačije određeno.

II – ORGANIZACIJA ADVOKATA U KOMORAMA

Član 9.

Advokati čije se kancelarije odnosno advokatska društva nalaze na teritoriji Federacije obavezno se organizuju u Advokatsku komoru, kao neovisnu samoupravnu organizaciju advokata, određenu ovim zakonom.

Član 10.

Ovim zakonom se osniva Advokatska komora Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federalna advokatska komora).

Federalnu advokatsku komoru čine:

- 1) Regionalna advokatska komora Sarajevo (formira se za područje kantona Sarajevo i Bosansko-podrinjskog kantona);
- 2) Regionalna advokatska komora Mostar (formira se za područje Hercegovačko-neretvanskog kantona, Zapadnohercegovačkog kantona i kantona broj 10);
- 3) Regionalna advokatska komora Tuzla (formira se za područje Tuzlanskog kantona i Posavskog kantona);
- 4) Regionalna advokatska komora Zenica (formira se za područje Zeničko-Dobojskog kantona i Srednjobosanskog kantona);

- 5) Regionalna advokatska komora Bihać (formira se za područje Unsko-Sanskog kantona).

(dalje u tekstu: regionalne komore)

Federalna advokatska komora i regionalne advokatske komore iz stava 2. ovog člana imaju svojstvo pravne osobe.

Advokati se obavezno udružuju u jednu od regionalnih komora iz stava 2. ovog člana prema sjedištu njihove advokatske kancelarije čime ujedno stiču članstvo u Federalnoj advokatskoj komori.

Advokatski pripravnici se obavezno udružuju u Organizaciju advokatskih pripravnika u okviru Federalne advokatske komore .

Član 11.

Federalna advokatska komora predstavlja i zastupa advokate i advokatske pripravnike i obavlja slijedeće zadatke:

- 1) razvija i unapređuje advokatsku djelatnost,
- 2) obezbjeđuje profesionalnu samostalnost advokata,
- 3) donosi odluke u vezi sa sticanjem prava na bavljenje advokatskom djelatnošću i djelatnošću advokatskog pripravnika,
- 4) pokreće disciplinski postupak i utvrđuje disciplinsku odgovornost za povrede pravila profesionalnog ponašanja,
- 5) štiti prava i interese advokata, zajedničkih advokatskih kancelarija, advokatskih društava i advokatskih pripravnika,
- 6) organizuje i obezbjeđuje stručno usavršavanje advokata i nadgleda obuku advokatskih pripravnika,
- 7) saraduje sa zakonodavnom, sudskom i izvršnom vlašću u cijeloj Bosni i Hercegovini ,
- 8) posreduje (medijacija) izme | u advokata i njihovih stranaka,
- 9) saraduje sa državnim i međunarodnim organizacijama, institucijama i udruženjima, i
- 10) saraduje sa Advokatskom komorom Republike Srpske, advokatskim komorama stranih država, regionalnim asocijacijama advokata i međunarodnim udruženjima advokata.

Federalna advokatska komora predstavlja i zastupa sve advokate sa teritorije Federacije pred federalnim tijelima i institucijama, a organi Federalne advokatske komore obavljaju sve one aktivnosti koje ovim zakonom nisu određene kao aktivnosti regionalnih komora.

Sjedište Federalne advokatske komore je u Sarajevu.

Član 12.

Organi Federalne advokatske komore su:

- (1) Skupština,
- (2) Upravni odbor,
- (3) Predsjednik i Potpredsjednik,
- (4) Nadzorni odbor,
- (5) disciplinski sud i disciplinski tužilac,
- (6) Komisija za ispite iz člana 18. stava 1 , tačke 7. ovog zakona i
- (7) drugi organi utvrđeni Statutom Federalne advokatske komore.

Mandat organa Federalne advokatske komore traje 4 godine.

Mandat Predsjednika i Potpredsjednika Federalne advokatske komore se ne može povjeriti istoj osobi drugi put u kontinuitetu, ali Potpredsjednik nakon isteka njegovog mandata može biti biran na mjesto Predsjednika Federalne advokatske komore.

Skupština Federalne advokatske komore donosi Statut, Kodeks advokatske etike, i Disciplinski pravilnik.

Član 13.

Skupštinu Federalne advokatske komore sačinjavaju delegati regionalnih komora i delegat Organizacije advokatskih pripravnika.

Skupštine regionalnih komora biraju na svakih deset članova po jednog delegata u Skupštinu Federalne advokatske komore. Organizacija advokatskih pripravnika delegira jednog delegata Skupštine Federalne advokatske komore.

Skupština može biti izborna, redovna i vanredna.

Redovna skupština održava se jedanput godišnje. Izborna skupština se održava svake četiri godine i na njoj se biraju Predsjednik i Potpredsjednik Federalne advokatske komore, dio članova Upravnog odbora, članovi disciplinskog suda i disciplinski tužilac. Vanredna skupština se održava po potrebi i saziva je Upravni odbor ili jedna trećina delegata Skupštine.

Za rad i odlučivanje Skupštine potrebno je da bude prisutno više od polovine delegata. Ukoliko ova većina ne postoji, početak zasjedanja Skupštine se odgađa za jedan sat, kada Skupština može raditi i odlučivati, ukoliko je prisutno više od jedne trećine delegata. Odluke Skupštine se smatraju usvojenim, ukoliko je za njih glasalo više od polovine prisutnih delegata.

Kada Skupština odlučuje i usvaja Statut i Kodeks advokatske etike odluka se smatra usvojenom ukoliko za nju glasa više od polovine delegata svake pojedine regionalne komore.

Ukoliko se zbog nepostojanja kvalifikovane većine delegata u Skupštini ovi akti ne bi mogli usvojiti, Upravni Odbor donosi privremene akte. Odluka se smatra usvojenom ukoliko je za nju glasala većina članova Upravnog odbora. Upravni Odbor je dužan da najkasnije u roku od šest mjeseci od

donošenja privremenih akata sazove Skupštinu i predloži Skupštini njihovo usvajanje. Privremena akta ostaju na snazi do usvajanja stalnih akata od strane Skupštine.

Opći akti Federalne advokatske komore objavljuju se u Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 14.

Federalnu advokatsku komoru zastupa i predstavlja njen predsjednik.

Upravni odbor Federalne advokatske komore sastoji se od 11 članova. Predsjednik Federalne advokatske komore je na osnovu svoje funkcije i član Upravnog odbora. Svaka regionalna komora imenuje po jednog člana u Upravni odbor, a preostalih pet članova biraju se na izbornoj skupštini.

Blíže odredbe o nadležnostima, sazivanju, organizaciji i radu Skupštine, Upravnog odbora i predsjednika utvrđuju se Statutom Federalne advokatske komore.

Disciplinski pravilnik detaljnije definiše rad i nadležnosti disciplinskog suda i disciplinskog tužioca uključujući propise koji regulišu pokretanje disciplinskog postupka protiv advokata i advokatskih pripravnika, vođenje ovih postupaka, utvrđivanje njihove disciplinske odgovornosti i izvršavanje izrečenih disciplinskih mjera.

Član 15.

Regionalne advokatske komore su nadležne za postupanje u onim oblastima koje su utvrđene ovim zakonom.

Organi regionalnih komora su: Skupština, Upravni odbor, Predsjednik, Potpredsjednik, disciplinski sud i disciplinski tužilac, Nadzorni odbor, kao i drugi organi određeni Statutom regionalne komore.

Skupština regionalne komore donosi Statut u kojem se utvrđuje organizacija i način djelovanja regionalne komore, a koji mora biti u skladu sa odredbama ovog zakona i općim aktima Federalne advokatske komore.

Član 16.

Kodeksom advokatske etike polazeći od temeljnih vrijednosti društva, uređuju se ukupna načelna pravila koja su za advokate i advokatske pripravnike opće obavezna pri obavljanju advokatske djelatnosti. Kodeksom advokatske etike uređuju se, između ostalih, slijedeća pitanja:

1. opće, profesionalne i osnovne dužnosti i to:

- a) savjesnost,
- b) čuvanje neovisnosti,
- c) diskrecija i službena tajna,
- d) zabrana zastupanja gdje postoji sukob interesa,
- e) rukovanje sa tuđim imovinskim vrijednostima.

2. Posebne dužnosti profesije u vezi sa javnim informisanjem.

3. Posebne dužnosti profesije:

- a) u vezi sa primanjem, i završavanjem naloga stranke, i
- b) kod savjetovanja stranaka sa malim prihodima.

4. Posebne dužnosti profesije prema sudovima i drugim organima i tijelima kao što su:

- a) profesionalno ponašanje pred sudovima i drugim organima,
- b) dužnosti kod upotrebe na uvid prepuštenih spisa, kao i iz toga stečenog znanja, i
- c) dužnosti kod dostave spisa.

5. Posebne dužnosti profesije u odnosu na držanje novčanih sredstava klijenta i računovodstvo u vezi s tim, ugovaranje i obračun advokatskih usluga i njihovoj naplati.

6. Posebne dužnosti profesije prema advokatskim komorama, profesionalnom ponašanju prema drugim članovima advokatske komore, dužnosti kod profesionalne saradnje, dužnosti u vezi zapošljavanja advokata, kod obrazovanja i zapošljavanja drugih saradnika.

7. Posebne dužnosti profesije u međunarodnom pravnom prometu.

Član 17.

Upravni odbor Federalne advokatske komore utvrđuje visinu naknade za upis u Imenik advokata uz prethodnu saglasnost Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, s tim da visina naknade ne može biti veća od visine osnovnog kapitala koji je propisan za osnivanje društva sa ograničenom odgovornošću sa jednim osnivačem, a prema Zakonu o privrednim društvima F BiH («Sl. novine F BiH br. 23/99, 45/00,2/02, 6/02 i 29/03).

Federalno ministarstvo pravde prati rad advokature i Federalne advokatske komore sa stanovišta provođenja ovog zakona i predlaže mjere za unapređenje advokatske djelatnosti.

U ostvarivanju funkcije iz stava 2. ovog člana Federalno ministarstvo pravde može da zahtjeva odgovarajuće izvještaje i podatke od Federalne advokatske komore, vodeći računa o neovisnosti advokature.

III – UVJETI ZA VRŠENJE ADVOKATSKE DJELATNOSTI

Član 18.

Pravo na upis u Imenik advokata Federalne advokatske komore ima osoba koja, ukoliko nije drugačije određeno zakonom, ispunjava slijedeće uvjete:

- 1) da je državljanin Bosne i Hercegovine;

- 2) da je diplomirao na jednom od pravnih fakulteta u Bosni i Hercegovini ili da je diplomirao na bilo kojem pravnom fakultetu u bivšoj Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji do 22. maja 1992. godine, a ako je diplomirao na pravnom fakultetu druge države, ovaj uvjet stiče nakon nostrifikacije diplome od nadležnog federalnog organa uprave
- 3) da ima položen pravosudni ispit u Bosni i Hercegovini ili bivšoj Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji do 22. maja 1992. godine, a ako je pravosudni ispit položio u drugoj državi, ovaj uvjet stiče nakon priznanja tog ispita od strane nadležnog ministarstva u Federaciji BiH;
- 4) da je, nakon diplomiranja na pravnom fakultetu, stekao najmanje četiri godine radnog iskustva na pravnim poslovima u advokaturi, sudu, tužilaštvu ili na pravnim poslovima u upravnim ili drugim državnim organima ili pravnim osobama,
- 5) nije osuđivan na kaznu zatvora za djela protiv uređenja i bezbjednosti, za krivična djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava, protiv službene ili druge odgovorne dužnosti ili za drugo krivično djelo izvršeno iz koristoljublja ili drugih niskih pobuda, osim ako je proteklo pet godina od izdržane, oprostene ili zastarjele kazne,
- 6) da nije u radnom odnosu, a osobi koja se nalazi u radnom odnosu danom upisa u Imenik advokata prestaje radni odnos, osim u slučaju zaposlenja u advokatskom društvu,
- 7) da pokaže zadovoljavajuće znanje pred Ispitnom komisijom iz poznavanja Zakona o advokaturi, Statuta, Kodeksa advokatske etike i poznavanje drugih akata Federalne advokatske komore.
- 8) da je dostojan obavljanja advokatske djelatnosti. Ranije ponašanje i postupci moraju ukazivati da će ta osoba savjesno obavljati advokatsku djelatnost.

Član 19.

Pravo na obavljanje advokatske djelatnosti stiče se momentom upisa u Imenik advokata koji se vodi kod Federalne advokatske komore i davanjem svečane izjave. Imenik advokata je javna knjiga, a nijedan državni ili drugi organ ne može dati odobrenje za obavljanje poslova iz člana 3. ovog zakona bilo kao osnovno ili kao dopunsko zanimanje, osim ako drugačije nije određeno zakonom.

Nikome, ko ispunjava zakonske uvjete za obavljanje advokatske djelatnosti se ne može uskratiti pravo upisa u Imenik advokata zbog njegove nacionalne, etničke, vjerske, političke ili polne pripadnosti.

Zahtjev za upis u Imenik advokata podnosi se regionalnoj komori koja, u roku od 30 dana od podnesenog zahtjeva, utvrđuje da li postoje zakonom propisani uvjeti za upis i donosi rješenje o upisu u Imenik advokata kojeg vodi organ Federalne advokatske komore. Ukoliko regionalna komora rješenjem odbije zahtjev za upis, protiv tog rješenja podnosilac zahtjeva može u roku od 15 dana izjaviti žalbu Federalnoj advokatskoj komori.

Rješenje o upisu iz stava 3. ovog člana regionalna komora dostavlja odmah Federalnoj advokatskoj komori, koja je dužna da u roku od 30 dana od dana prijema izvrši potvrdu postojanja uvjeta za upis. Ukoliko se utvrdi da su ispunjeni svi uvjeti, izvršiće se upis u jedinstveni Imenik advokata. Ukoliko se utvrdi da nisu ispunjeni uvjeti, odbiće se zahtjev za upis u Imenik advokata,

ukinuti rješenje regionalne komore o upisu, te predmet vratiti regionalnoj komori na ponovni postupak.

Protiv konačnog rješenja Federalne advokatske komore donesenog po zahtjevu za upis u Imenik advokata dozvoljena je tužba u upravnom sporu koja se podnosi Vrhovnom sudu Federacije.

IV – PRAVA I DUŽNOSTI ADVOKATA

1. Prava i dužnosti advokata u zastupanju stranke

Član 20.

Sve oblike pravne pomoći određene članom 3. ovog zakona mogu pružati samo advokati, ako zakonom nije drugačije određeno.

Član 21.

U zastupanju stranke advokata može zamijeniti drugi advokat, a uz uvjete predviđene zakonom i advokatski pripravnik koji radi u njegovoj kancelariji, osim ako se stranka izričito tome protivi.

Advokat sam određuje zamjenu u vrijeme svoje odsutnosti.

Član 22.

Advokat samostalno odlučuje da li će prihvatiti ponudu stranke za pružanje savjeta, zastupanje ili odbranu.

Advokat će odbiti zastupanje:

- 1) ako je pružao pravnu pomoć suprotnoj stranci u istom predmetu ili po bilo kom drugom pitanju vezanim za taj predmet,
- 2) ako je suprotnoj stranci u istom predmetu pravnu pomoć pružao advokat koji radi u istoj advokatskoj kancelariji ili advokatskom društvu,
- 3) ako je on ili član ili zaposlenik advokatske kancelarije ili društva radio kao advokatski pripravnik sa advokatom koji pruža pravnu pomoć suprotnoj stranci,
- 4) ako je u istom predmetu on ili član ili zaposlenik advokatske kancelarije ili društva postupao kao sudija, tužilac, ovlašteno službena osoba Ministarstva unutrašnjih poslova ili kao službena osoba u organu uprave,
- 5) ako se on ili član ili zaposlenik advokatske kancelarije ili društva bavio na drugi profesionalni način predmetnim slučajem,
- 6) ako on ili član ili zaposlenik advokatske kancelarije ili društva ima osobni interes koji je, ili može biti, u sukobu sa interesima zastupane stranke, i
- 7) u drugim slučajevima predviđenim zakonom ili opštim aktima Federalne advokatske komore.

U slučajevima predviđenim tačkama 2, 3, 5. i 7. stava 2. ovog člana advokat može prihvatiti ponudu za pružanje pravnih usluga po pristanku zastupane stranke koja je prethodno u potpunosti informisana o svim bitnim okolnostima slučaja. Takvo zastupanje ne smije biti u suprotnosti sa opštim aktima Federalne advokatske komore.

Advokat samo iz razloga predviđenih zakonom ili općim aktima Federalne advokatske komore može odbiti pružanje pravne pomoći stranci u slučaju kada je, na osnovu zakona, imenovan odlukom suda ili državnog organa.

Kodeksom advokatske etike mogu se utvrditi i drugi razlozi zbog kojih advokat može da odbije pružanje pravne pomoći stranci.

Član 23.

Advokat je dužan otkazati punomoć za zastupanje zbog razloga navedenih u članu 22. stav 2. ovog zakona.

Po otkazivanju punomoći zastupanoj stranci advokat je dužan u periodu do 30 dana nastaviti pružati pravnu pomoć ako je potrebno da se od stranke otkloni kakva šteta, osim ako stranka nije imenovala drugog opunomoćenika ili se preduzimanju tih radnji izričito protivi.

Advokat nije dužan postupati u saglasnosti sa odredbama stava 2. ovog člana ako stranka otkáže punomoć, ali je advokat u momentu otkazivanja punomoći dužan u pismenoj formi obavijestiti stranku o svim relevantnim rokovima kao i zakazanim terminima u sudu u konkretnom predmetu.

Član 24.

Advokat je dužan da redovno informiše svoje stranke o promjenama u predmetu.

Advokat je dužan da stranci, nakon završenog zastupanja, na njen zahtjev, preda cjelokupni predmetni spis.

Advokat je dužan čuvati spise zastupane stranke najmanje pet godina po pravomoćnom okončanju postupka, odnosno deset godina kada se zastupanje odnosilo na prava na nekretninama.

Član 25.

Advokat je dužan na svakom svom podnesku i ispravi, vidljivo označiti da ih je on sačinio (staviti svoj memorandum ili pečat) i lično ih potpisati.

Član 26.

Advokat ne može biti pozvan na krivičnu ili materijalnu odgovornost za svoje mišljenje izraženo u pružanju pravne pomoći u postupku pred sudom ili drugim organima.

Član 27.

O određivanju pritvora advokatu ili advokatskom pripravniku sud je dužan bez odlaganja obavijestiti Federalnu advokatsku komoru.

Član 28.

Pretragu arhive i advokatske kancelarije može odrediti nadležni sud, ako su za to ispunjeni uvjeti predviđeni zakonom kojim je propisan krivični postupak. Pretraga se može vršiti samo u pogledu pismena i predmeta koji su izričito navedeni u naredbi o pretrazi.

O pretresu se mora obavijestiti nadležna regionalna komora prema mjestu sjedišta advokata i pretraga se ne može obaviti ukoliko joj ne prisustvuje, uredno i blagovremeno obavješteni, ovlašteni predstavnik ove komore.

Pri provođenju pretrage ne smije biti povrijeđena tajnost isprava i predmeta na štetu stranaka.

Dokazi pribavljeni suprotno odredbama ovog člana, ne mogu se upotrebiti u sudskom postupku protiv advokata i njegovih stranaka.

Član 29.

Uvjeti za dozvoljeno reklamiranje advokata, advokatskih kancelarija, zajedničkih advokatskih kancelarija ili advokatskih društava utvrđuju se Statutom Federalne advokatske komore.

Član 30.

Advokati, zajedničke advokatske kancelarije i advokatska društva se obavezno osiguravaju od odgovornosti za štetu pričinjenu stranci u toku pružanja pravne pomoći. Minimalni iznos osiguranja i vrsta osigurane štete određuju se opštim aktima Federalne advokatske komore.

Advokatska komora može dogovoriti uvjete osiguranja svojih članova od odgovornosti za štetu koja može nastati u toku obavljanja njihove djelatnosti.

2. Advokatske nagrade i naknade

Član 31.

Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad advokata (u daljem tekstu: Tarifa) određuje nagrade za rad i troškove nastale vršenjem advokatske djelatnosti kao i primjenu i stupanje na snagu ove Tarife.

Skupština Federalne advokatske komore predlaže Tarifu koju odobrava Federalno ministarstvo pravde nakon konsultacija sa ostalim relevantnim ministarstvima. Tarifa se objavljuje u Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine.

Advokat ima pravo da zahtijeva i da primi nagradu za izvršeni rad i nadoknadu troškova nastalih u vezi sa radom, u skladu sa odredbama Tarife.

Sudovi i drugi organi u odluci o troškovima postupka određivaće naknadu za pruženu pravnu pomoć stranci od strane advokata prema odredbama Tarife koja je važila u momentu pružanja pravne pomoći.

Nagrada advokatima za pruženu pravnu pomoć stranci na sudu ili pred drugim organima u toku jedne rasprave ili jedne poduzete pravne radnje (pismena)u: parničnom i vanparničnom postupku, krivičnom postupku, postupku stečaja i likvidacije, zemljišno-knjižnom postupku, upravnom postupku, upravnom sporu, izvršnom postupku, postupku za upis u registar društva, postupku pred Ustavnim sudom F BiH i Ustavnim sudom BiH, odnosno svim drugim radnjama koje poduzima advokat pružajući pravnu pomoć stranci, ne može prelaziti jednomjesečni lični dohodak u Federaciji BiH.

Sudovi i drugi državni organi u odluci o troškovima postupka advokata za pružanje pravne pomoći stranci određivat će nagradu advokatu prema odredbama stava 5. ovog člana, ukoliko je nagrada advokata po advokatskoj tarifi viša od iznosa iz stava 5., osim ukoliko je advokat sa svojim klijentom ugovorio visinu nagrade u pisanom obliku u skladu sa važećim propisima, što ne može opteretiti suprotnu stranu.

Skupština Advokatske komore F BiH uskladit će advokatsku tarifu sa odredbama iz stava 5. ovog člana.

Član 32.

Novčana sredstva zastupane stranke advokat može koristiti samo u skladu sa upustvima stranke ili uz njeno izričito odobrenje.

Advokati su obavezni voditi posebno računovodstvo za novčana sredstva stranke.

Naknadu za pruženu pravnu pomoć, kao i troškove nastale u postupku, advokat može naplatiti iz gotovine koju je zastupana stranka položila kod njega ili iz gotovine koju je za zastupanu stranku primio, u skladu sa opštim aktima Federalne advokatske komore.

Na novčanim sredstvima koje primi u ime zastupane stranke, advokat ima pravo zaloge radi osiguranja naplate naknade i izdataka za zastupanje.

3. Advokatske kancelarije

Član 33.

Advokat može imati samo jednu advokatsku kancelariju na području Federacije.

Advokatske firme mogu imati više podružnica, pod uvjetom da u svakoj podružnici ima barem po jedan advokat koji je zaposlen puno radno vrijeme.

Sjedište advokatske kancelarije je u mjestu na području regionalne komore kod koje je advokat upisan u Imenik advokata.

Advokat ima pravo promijeniti mjesto sjedišta kancelarije na području druge regionalne komore, s tim što je dužan odjaviti se kod regionalne komore na čijem području je imao sjedište kancelarije, a prijaviti sjedište kod regionalne komore na čijem području će biti sjedište kancelarije.

Regionalna komora na čijem teritoriju se nalazi novo sjedište advokatske kancelarije, dužna je o tome odmah obavijestiti Federalnu advokatsku komoru radi upisa promjene sjedišta u imeniku advokata.

Član 34.

Više advokata može imati zajedničku advokatsku kancelariju, o čemu zaključuju pismeni ugovor.

Ugovor iz stava 1. ovog člana podnosi se regionalnoj komori na čijem području će biti sjedište zajedničke kancelarije, koja nakon što utvrdi da je ugovor u skladu sa zakonom, Statutom, Kodeksom advokatske etike te drugima aktima Federalne advokatske komore, upisuje zajedničku advokatsku kancelariju u evidencije ili imenik te komore.

Zajednička advokatska kancelarija može početi s radom danom upisa u evidencije ili imenik regionalne komore, koja o tome obavještava Federalnu advokatsku komoru.

Član 35.

Osobna odgovornost i garancije su individualne čak i u slučaju osnivanja zajedničke advokatske kancelarije.

4. Advokatska društva

Član 36.

Advokatsko društvo, kao pravno lice, osniva se u skladu sa Zakonom o privrednim društvima kao društvo sa ograničenom odgovornošću.

Rad advokatskog društva je ograničen na obavljanje advokatske djelatnosti.

Samo advokati mogu biti članovi advokatskog društva.

Obavljanje advokatske djelatnosti u okviru advokatskog društva može se povjeriti samo članovima advokatskog društva, advokatima zaposlenim u advokatskom društvu ili advokatskim pripravnicima u advokatskom društvu.

Prava, obaveze i odgovornosti, koje su ovim zakonom predviđene za advokate u izvršavanju njihove djelatnosti, odnose se i na advokate koji su u radnom odnosu u advokatskom društvu.

Član 37.

Pismenim ugovorom ili odlukom o osnivanju društva moraju biti uređena prava i obaveze članova društva, prava i obaveze ostalih članova društva u slučaju smrti člana ili njegovog istupanja iz društva, kao i prava nasljednika umrlog člana društva.

Član 38.

Niti jedan akt advokatskog društva ne smije, u principu, dovesti u pitanje nezavisnost advokata koji pružaju pravnu pomoć.

Član 39.

Za osnivanje advokatskog društva, advokati osnivači su dužni pribaviti prethodnu privremenu saglasnost Federalne advokatske komore koja ocjenjuje da li je ugovor o osnivanju u skladu sa zakonom, Statutom, Kodeksom advokatske etike te aktima regionalne komore. Bez te saglasnosti društvo se ne može upisati u Imenik advokatskih društava Federalne advokatske komore.

Advokatsko društvo je dužno obavijestiti Federalnu advokatsku komoru o izvršenom upisu u Registar društava nadležnog suda u roku od osam dana po primitku obavijesti i rješenja nadležnog suda o upisu.

Federalna advokatska komora je dužna novoosnovano advokatsko društvo upisati u Imenik advokatskih društava u daljem roku od osam dana.

Član 40.

Advokatsko društvo i njegovi advokati ne mogu pružati pravnu pomoć prije nego što bude izvršen upis advokatskog društva u Imenik advokatskih društava Federalne advokatske komore.

Član 41.

Ukoliko nadležni organ Federalne advokatske komore utvrdi da aktivnosti advokatskog društva, ugovori sklopljeni između advokatskog društva i članova ili zaposlenih u društvu ili uvjeti pod kojima advokati obavljaju svoje dužnosti, krše odredbe zakona, Statuta Federalne advokatske komore, Kodeksa advokatske etike, ili bilo kojeg akta regionalne komore, može rješenjem zabraniti rad društva te ga brisati iz Imenika advokatskih društava.

Advokatsko društvo brisaće se iz Imenika advokatskih društava i ukoliko advokatsko društvo ne izvršava djelatnost u kontinuitetu dužem od tri mjeseca, ukoliko se ustanovi da advokatsko društvo obavlja druge aktivnosti izvan svoje djelatnosti ili ukoliko su članu advokatskog društva ili advokatima zaposlenim u društvu izrečene disciplinske mjere usljed čega postupanje i poslovanje advokatskog društva ozbiljno šteti ugledu advokature.

U postupku za brisanje advokatskog društva iz Imenika advokatskih društava shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona i opštih akata Federalne advokatske komore, kojima je uređeno izricanje disciplinske mjere brisanja iz Imenika advokata.

Rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti advokatskom društvu je upravni akt protiv koga se može pokrenuti upravni spor.

Federalna advokatska komora može rješenjem odlučiti da se do pravomoćnosti rješenja iz st 1. ovog člana obustavi rad društva, a žalba protiv takvog rješenja ne odgađa njegovo izvršenje.

O donošenju rješenja iz st. 1 i 4. ovog člana Federalna advokatska komora je dužna bez odgađanja obavijestiti nadležni registarski sud radi provođenja odgovarajućeg postupka brisanja iz registra pravnih osoba.

Advokatsko društvo prestaje sa radom sa danom brisanja iz Imenika advokatskih društava.

Nakon što je advokatsko društvo prestalo da obavlja svoju djelatnost u skladu sa odredbama ovog člana, Federalna advokatska komora će preduzeti sve neophodne mjere radi zaštite interesa stranke koju je brisano društvo zastupalo.

Član 42.

Član advokatskog društva ili zaposleni advokat u društvu brisanom iz Imenika advokatskih društava a kojem nije izrečena disciplinska mjera brisanja iz Imenika advokata može nastaviti obavljati djelatnost advokata.

Član 43.

Za pruženu pravnu pomoć strankama advokati u advokatskim društvima odgovoraju po općim pravilima o odgovornosti.

Član 44.

U pogledu čuvanja advokatske tajne, disciplinske odgovornosti i odnosa prema Federalnoj advokatskoj komori i regionalnim komorama te njihovim organima, advokati u advokatskim društvima imaju ista prava i odgovornosti kao i advokati koji imaju vlastite kancelarije.

Član 45.

Advokati, zajednička advokatska kancelarija i advokatska društva mogu zaključivati ugovore o radu sa osobama koje će obavljati administrativne, tehničke, finansijske i druge poslove, a advokatsko društvo i sa advokatima.

U odnosu na prava i obaveze zaposlenih kod advokata, u zajedničkoj advokatskoj kancelariji i u advokatskom društvu, koja nisu regulisana ugovorom o radu, primjenjuju se odredbe zakona kojim se regulišu radni odnosi, kao i odredbe kolektivnog ugovora.

Poslove iz stava 1. ovog člana mogu kod advokata obavljati i osobe koje su sa advokatom, zajedničkom advokatskom kancelarijom ili advokatskim društvom zaključila ugovor o djelu.

V – PRESTANAK PRAVA NA OBAVLJANJE ADVOKATURE I PRIVREMENA ZABRANA VRŠENJA ADVOKATSKE DJELATNOSTI

Član 46.

Advokatu prestaje pravo na obavljanje advokatske djelatnosti:

1. ako izgubi državljanstvo Bosne i Hercegovine, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti sa danom pravosnažnosti odluke kojom je utvrđen gubitak državljanstva;
2. ako izgubi radnu sposobnost, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti sa danom pravosnažnosti odluke kojom je utvrđen gubitak radne sposobnosti;
3. ako advokat umre, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti sa danom smrti advokata;
4. ako postane trajno zdravstveno nesposoban za obavljanje advokatske djelatnosti, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti sa danom pravosnažnosti odluke nadležne zdravstvene ustanove kojom se utvrđuje ili konstatuje zdravstvena nesposobnost;
5. ako mu je izrečena mjera zabrane obavljanja advokatske djelatnosti, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti sa danom pravosnažnosti odluke suda ili drugog nadležnog organa;

6. ako je na osnovu izrečene disciplinske mjere izgubio pravo na obavljanje advokatske djelatnosti, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti sa danom pravosnažnosti odluke kojom je izrečena disciplinska mjera;
7. ako izjavi da više neće obavljati advokatsku djelatnost, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti sa danom pravosnažnosti odluke o brisanju;
8. ako duže od šest mjeseci bez opravdanog razloga ne obavlja djelatnost advokata, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti sa danom u koji se utvrdi da je prestao obavljati djelatnost advokata;
9. ako zasnuje radni odnos, izuzev sa advokatskim društvom, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti sa danom zasnivanja tog radnog odnosa;
10. ako je osuđen na безусловnu kaznu zatvora u trajanju od šest mjeseci ili duže, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti sa danom pravosnažnosti osuđujuće presude.

U slučajevima iz stava 1. tačka 8 i 9 ovog člana, advokatu prestaje pravo obavljanja advokatske djelatnosti danom dostavljanja pravomoćne odluke nadležnog tijela regionalne komore.

Član 47.

Advokatu će se privremeno zabraniti vršenje advokatske djelatnosti, ako je protiv njega određen pritvor, odnosno ako je stupio na izdržavanje kazne zatvora izrečene u trajanju do šest mjeseci.

Advokatu se može privremeno zabraniti vršenje advokatske djelatnosti ako je protiv njega pokrenut krivični postupak za djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje advokatske djelatnosti; ako je protiv njega pokrenut disciplinski postupak za težu povredu dužnosti; ako se krivični, odnosno disciplinski postupak protiv njega ne može uspješno provesti bez privremene zabrane vršenja njegove djelatnosti; ako je u vršenju advokatske djelatnosti više od tri puta, odnosno dva puta u kontinuitetu, izvršena povreda dužnosti ili ugleda advokature, bez obzira na težinu pojedinačne povrede.

Rješenjem o privremenoj zabrani, utvrđuje se tačan vremenski period tokom kojeg će advokatu biti zabranjeno da obavlja djelatnost advokata.

Član 48.

O prestanku prava na obavljanje advokatske djelatnosti odluku donosi nadležna regionalna komora, a verifikuje je Federalna advokatska komora na isti način i po istom postupku kao i prilikom upisa u Imenik advokata.

Ukoliko nadležna regionalna komora ne donese odluku iz stava 1. ovog člana iako je upoznata sa nastupanjem nekog od uvjeta za prestanak prava na obavljanje advokatske djelatnosti, Federalna advokatska komora je ovlaštena da neposredno donese rješenje o prestanku vršenja advokatske djelatnosti i brisanju iz Imenika advokata.

O privremenoj zabrani vršenja advokatske djelatnosti odlučuje organ određen Statutom regionalne komore, protiv koje je se može uložiti žalba Federalnoj advokatskoj komori u roku od 15 dana od primitka prvostepenog rješenja.

Protiv konačnog rješenja Federalne advokatske komore donesene po odredbama ovog člana može se uložiti tužba u upravnom sporu kod Vrhovnog suda Federacije.

Nakon donošenja rješenja o prestanku prava na obavljanje advokatske djelatnosti ili privremenoj zabrani vršenja advokatske djelatnosti Federalna advokatska komora će preduzeti sve neophodne mjere radi zaštite interesa stranke koja je zastupana po tom advokatu.

Član 49.

Organ koji je protiv advokata ili advokatskog pripravnika:

- 1) pokrenuo krivični ili prekršajni postupak, ili
- 2) utvrdio gubitak radne ili poslovne sposobnosti ili gubitak državljanstva,
- 3) utvrdio gubitak opšte zdravstvene sposobnosti,

dužan je u roku od osam dana o tome obavijestiti Federalnu advokatsku komoru.

VI – ADVOKATSKI PRIPRAVNICI

Član 50.

Advokatski pripravnik se osposobljava za samostalno obavljanje advokatske djelatnosti i stručno osposobljava radi polaganja pravosudnog ispita, radom na pravnim poslovima u advokatskoj kancelariji, zajedničkoj advokatskoj kancelariji ili advokatskom društvu.

Advokatski pripravnik ima advokata – principala koji je upisan u Imenik advokata i koji ima najmanje pet godina radnog iskustva poslije položenog pravosudnog ispita.

Član 51.

Svojstvo advokatskog pripravnika stiče se upisom u Imenik advokatskih pripravnika Federalne advokatske komore, po istom postupku predviđenim za upis u Imenik advokata. Pravo na upis ima ona osoba koja ispunjavaju slijedeće uvjete:

1. da je državljanin Bosne i Hercegovine;
2. da je diplomirao na pravnom fakultetu na teritoriji Bosne i Hercegovine ili da je diplomirao na bilo kojem pravnom fakultetu u bivšoj Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji do 22. maja 1992. godine, a ako je diplomirao na pravnom fakultetu u nekoj stranoj državi shodno se primjenjuje član 18. stav 1. tačka 3. ovog zakona;
3. da posjeduje dokaz da će se zasnovati radni odnos sa advokatom koji ispunjava uvjete iz člana 50. stav 2. ovog zakona.

Član 52.

Advokatski pripravnik zasniva radni odnos i ima ista prava i dužnosti kao i pripravnik zaposlen u pravosudnim i upravnim organima.

Odredbe ovog zakona o upisu u Imenik advokata, pravima i dužnostima advokata, čuvanju advokatske tajne, o privremenoj zabrani odnosno prestanku prava na vršenje advokatske djelatnosti shodno se primjenjuju i na advokatske pripravnike.

Član 53.

Advokatski pripravnici brišu se iz Imenika advokatskih pripravnika:

1. prestankom ugovora o radu,
2. na zahtjev advokatskog pripravnika,
3. izricanjem disciplinske mjere kojom se advokatskom pripravniku zabranjuje obavljanje djelatnosti,
4. smrću advokatskog pripravnika,
5. ako bez opravdanog razloga ne izvršava djelatnost advokatskog pripravnika neprekidno duže od 60 dana ,
6. ako ne položi pravosudni ispit ni nakon isteka dvije godine po sticanju uvjeta za polaganje ispita, ili
7. ako se u roku od dvije godine od dana položenog pravosudnog ispita ne upiše u Imenik advokata.

Član 54.

Advokatski pripravnici se obavezno udružuju u Organizaciju advokatskih pripravnika u okviru Federalne advokatske komore.

Organizacija advokatskih pripravnika učestvuje u radu organa Federalne advokatske komore kao i regionalnim komorama sa pravima i obavezama određenim ovim zakonom i važećim Statutima.

Član 55.

Na zahtjev advokata-principala i advokatskog pripravnika, odgovarajući organ Federalne advokatske komore, ukoliko je zahtjev opravdan, može produžiti trajanja statusa advokatskog pripravnika za još jednu godinu.

VII DISCIPLINSKA ODGOVORNOST ADVOKATA

I ADVOKATSKIH PRIPRAVNIKA

Član 56.

Advokati, koji obavljaju djelatnost advokata kao pojedinci, u zajedničkoj advokatskoj kancelariji ili advokatskom društvu kao i advokatski pripravnici individualno su odgovorni za savjesno vršenje svoje djelatnosti i čuvanje ugleda advokature.

Povredom obaveze smatrat će se svako ponašanje suprotno obavezama utvrđenim ovim zakonom i opštim aktima Federalne advokatske komore.

Član 57.

Statutom Federalne advokatske komore utvrđuju se teže i lakše povrede dužnosti advokata i advokatskih pripravnika u izvršavanju njihove djelatnosti i čuvanju ugleda profesije, kao i vrste disciplinskih mjera.

Statutom i Disciplinskim pravilnikom Federalne advokatske komore određuju se organi koji će pokretati i voditi disciplinski postupak i način vođenja tog postupka.

Članove disciplinskih organa Federalne advokatske komore imenuje Skupština te komore.

Član disciplinskog organa može biti samo član Federalne advokatske komore sa najmanje deset godina radnog iskustva nakon položenog pravosudnog ispita.

Svako ima pravo pokrenuti disciplinski postupak protiv advokata podnošenjem prijave disciplinskom tužiocu regionalne komore.

Disciplinski tužilac regionalne komore, nakon što ocjeni da prijava ukazuje na povredu disciplinske odgovornosti, podiže optužnicu i predmet upućuje disciplinskom sudu regionalne komore na odlučivanje.

Federalno ministarstvo pravde i disciplinski tužilac Federalne advokatske komore pokreću postupak za utvrđivanje disciplinske odgovornosti advokata ili advokatskog pripravnika podnošenjem optužnice neposredno disciplinskom sudu regionalne komore, koju u postupku zastupa disciplinski tužilac te komore.

Disciplinski postupak protiv advokata i advokatskih pripravnika utvrđen opštim aktima Federalne advokatske komore će uključivati pravo da se bude obaviješten o činjeničnom i pravnom sadržaju optužnog akta, pravo na pravičan postupak, pravo na prisustvovanje bilo kojem ročištu, pravo da se brani protiv optužbi sa pravnim zastupnikom po izboru, pravo na pokretanje postupka preispitivanja odluke disciplinskog organa Federalne advokatske komore pred nadležnim sudom.

Disciplinski postupak mora biti pravičan i transparentan, a pri izricanju disciplinske mjere mora biti uvažen princip proporcionalnosti.

Prilikom izricanja disciplinskih mjera za disciplinski prekršaj, disciplinski organi uzimaju u obzir slijedeće:

- (1) težinu izvršenog disciplinskog prekršaja i njegove posljedice;
- (2) stepen odgovornosti;
- (3) okolnosti pod kojima je izvršen disciplinski prekršaj;
- (4) prethodni rad i ponašanje prekršioca;
- (5) bilo koju drugu okolnost koja može uticati na težinu i vrstu disciplinskih mjera; i

- (6) da se disciplinske mjere brisanja iz Imenika izriču za teže disciplinske prekršaje ako težina tog prekršaja jasno upućuje da je prekršilac nepodoban da vrši advokatsku djelatnost ili djelatnost advokatskog pripravnika.

Član 58.

Pod težom povredom dužnosti urednog obavljanja djelatnosti i čuvanja ugleda advokature smatra se svako teže narušavanje dužnosti, ugleda i advokatskog kodeksa etike, a naročito:

1. očigledno nesavjesno obavljanje djelatnosti advokata ili advokatskog pripravnika,
2. bavljenje poslovima koji su nespojivi sa ugledom i nezavisnošću advokature,
3. povreda dužnosti čuvanja advokatske tajne, i
4. zahtijevanje naknade veće od propisane Tarifom ili od ugovorene.

Lakše povrede dužnosti urednog izvršavanja djelatnosti i čuvanja ugleda advokature su sve povrede koje u sebi ne sadrže elemente teže povrede urednog obavljanja djelatnosti i čuvanja ugleda advokature.

Član 59.

U postupku za utvrđivanje odgovornosti za povredu advokatske dužnosti, advokatu ili advokatskom pripravniku mogu se izreći disciplinske mjere:

1. Za lakše povrede dužnosti:

- a) opomena,
- b) javna opomena,
- c) novčana kazna, koja ne može preći 2000 KM za advokate i 1,000 KM za advokatske pripravnike.

2. za teže povrede dužnosti:

- a) novčana kazna, koja ne može preći 10,000 KM za advokate i 5,000 KM za advokatske pripravnike;
- b) zabrana obavljanja djelatnosti advokatskog pripravnika u trajanju od šest mjeseci do pet godina, i
- c) brisanje iz Imenika advokata ili Imenika advokatskih pripravnika u vremenu trajanja zabrane obavljanja advokatske djelatnosti ili djelatnosti advokatskog pripravnika.

Član 60.

Prvostepeni disciplinski postupak provodi se pred disciplinskim sudom nadležne regionalne komore.

Disciplinski tužilac Federalne advokatske komore može uvijek preuzeti vođenje disciplinskog postupka pred disciplinskim sudom regionalne komore, a taj postupak može i pokrenuti.

Protiv prvostepenog rješenja o utvrđivanju disciplinske odgovornosti može se uložiti žalba disciplinskom sudu Federalne advokatske komore u roku od 15 dana od primitka pismenog opravka odluke.

Protiv konačnog rješenja disciplinskog suda Federalne advokatske komore kojim je advokatu ili advokatskom pripravniku izrečena disciplinska mjera može se pokrenuti upravni spor pred Vrhovnim sudom Federacije.

Regionalna komora je obavezna da u pismenoj formi podnosi redovan izvještaj nadležnom organu Federalne advokatske komore o broju zahtjeva za pokretanje disciplinskih postupaka, broju pokrenutih postupaka pred disciplinskim sudom regionalne komore kao i o rezultatima tih postupaka.

Član 61.

Pravomoćna odluka nadležnog disciplinskog organa kojom je izrečena novčana kazna ima snagu izvršne isprave, a Statutom Federalne advokatske komore se uređuje način njenog izvršenja.

Član 62.

Pokretanje disciplinskog postupka zbog povrede dužnosti i ugleda advokature protiv advokata koji obavljaju djelatnost advokata kao pojedinci, u zajedničkoj advokatskoj kancelariji ili advokatskom društvu kao i advokatskih pripravnika ne može se preduzeti kad protekne:

- 1) dvije godine od izvršenja lakše povrede dužnosti, i
- 2) četiri godine od izvršenja teže povrede dužnosti.

Ako povreda ima obilježje krivičnog djela zastarjelost pokretanja disciplinskog postupka izjednačena je sa zastarijevanjem pokretanja krivičnog postupka prema važećem Krivičnom zakonu.

Član 63.

Zastarjelost izvršenja disciplinskih mjera nastupa po isteku dvije godine od dana pravomoćnosti odluke kojom je disciplinska mjera izrečena.

Član 64.

Zastarjelost se prekida svakom radnjom koja se preduzima radi pokretanja disciplinskog postupka ili postupka izvršenja disciplinske mjere.

Sa svakim prekidom zastarijevanje počinje ponovo da teče, ali zastarjelost nastaje u svakom slučaju kad protekne dvaput onoliko vremena koliko je ovim zakonom određeno za zastarjelost pokretanja disciplinskog postupka, odnosno izvršenja disciplinske mjere.

VIII – FINANSIRANJE ADVOKATSKE KOMORE

Član 65.

Federalna advokatska komora i regionalne komore se finansiraju isključivo iz vlastitih sredstava i to:

1. redovnog članskog doprinosa,
2. naknade za upis u Imenik advokata,
3. drugih izvora, kao što su novčane kazne, doprinosi i slično.

Sredstva koja obezbijede državni organi i institucije ne mogu se koristiti za finansiranje advokatskih komora ukoliko bi korištenje ovih sredstva na bilo koji način moglo ugroziti princip nezavisnosti advokature.

Član 66.

Upravni odbor Federalne advokatske komore određuje visinu naknade za upis u imenike, kao i dio članarine koja je potrebna za finansiranje Federalne advokatske komore.

Regionalne komore određuju visinu članarine za svoje članove, koja obavezno uključuje iznos utvrđen od strane Federalne advokatske komore namjenjen njenom finansiranju.

Član 67.

Sredstva potrebna za finansiranje rada Federalne advokatske komore utvrđuju se godišnjim budžetom. Svaka od regionalnih komora učestvuje u finansiranju Federalne advokatske komore srazmjerno broju advokata koji imaju sjedište kancelarija na njenom području.

Naknada za upis uplaćuje se direktno na račun Federalne advokatske komore.

Regionalne komore su dužne da prikupljaju članarinu i da organizuju način njene uredne naplate.

Ukoliko sredstva koja Federalna advokatska komora primi po osnovu naknade za upis članova bilo koje regionalne komore prelaze iznos procentualnog učešća te regionalne komore u njenom finansiranju, ona je dužna da višak sredstava vrati toj regionalnoj komori, a ukoliko je taj iznos manji od utvrđenog učešća regionalne komore, ta regionalna komora je dužna da Federalnoj advokatskoj komori doznači razliku iz sredstava prikupljenih po osnovu članarine.

IX – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 68.

Advokati i advokatski pripravnici kojima je priznato pravo obavljanja djelatnosti na osnovu upisa u imenike komora koje su postojale na teritoriji Federacije na dan stupanja na snagu ovog zakona, izjednačavaju se u pravu na vršenje advokatske djelatnosti ili djelatnosti advokatskih pripravnika sa osobama koje su upisane u Imenik advokata i Imenik advokatskih pripravnika po odredbama ovog zakona.

Član 69.

U roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona održaće se konstituirajuće sjednice skupština regionalnih komore iz člana 10. ovog zakona, koje će na osnovu odredaba ovog zakona odrediti delegate za Skupštinu Federalne advokatske komore.

U roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona održaće se konstituirajuća sjednica Skupštine Federalne advokatske komore, a njenim osnivanjem prestaju da postoje advokatske komore koje su do tog momenta funkcionisale na teritoriju Federacije.

Član 70.

Materijalna sredstva postojećih advokatskih komora koje su obavljale djelatnosti na području Federacije i koje prestaju da postoje, prenose se na novoosnovane regionalne komore i to srazmjerno broju članova tih regionalnih komora koji su u momentu stupanja na snagu ovog zakona bili udruženi u advokatsku komoru čija se imovina prenosi na regionalne komore.

Sačinit će se završni bilans imovine, te prava i obaveze postojećih advokatskih komora u Federaciji, u koji će ući ukupan iznos dospjelih a nenaplaćenih obaveza po osnovu članarine. Posebno će se utvrditi stanje postojećih, neisplaćenih obaveza advokata sa područja svake novonastale regionalne komore a koje imaju pravo na učešće u imovini u smislu stava 1. ovog člana, te će se za iznos neizimirene članarine umanjiti učešće te regionalne komore u raspodjeli sredstava postojećih advokatskih komora. Novonastale regionalne komore se smatraju pravnim sljednicima komora koje prestaju da postoje u vezi naplate zaostale članarine od svojih članova.

Član 71.

Advokati i advokatski pripravnici koji su se bavili advokatskom djelatnošću na teritoriji Federacije do dana stupanja na snagu ovog zakona, upisuju se u Imenik advokata i Imenik advokatskih pripravnika bez ponovne prijave u roku od tri mjeseca od dana osnivanja Federalne advokatske komore.

Član 72.

U skladu sa Zakonom o pravosudnom ispitu ("Službene novine Federacije BiH" br. 2/95 i 35/98) priznaće se pravosudni ispit položen po ranijim propisima i takva osoba ima pravo upisa u Imenik advokata ukoliko ispunjavaju uvjete navedene u članovima 18. i 46. ovog zakona.

Član 73.

Zahtjevi podneseni za upis u Imenik advokata, Imenik zajedničkih advokatskih kancelarija i Imenik advokatskih pripravnika, kao i do dana stupanja na snagu ovog zakona nedovršeni disciplinski i drugi postupci pred organima advokatskih komora, upravnim organima ili nadležnim sudovima, rješavaju se po odredbama ovog zakona. Međutim, u već pokrenutim disciplinskim postupcima izricati se mogu samo disciplinske mjere predviđene propisima koji su važili u vrijeme podnošenja zahtjeva za njihovo pokretanje.

Član 74.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine".

Na temelju članka 12. stavak 4. i članka 13. stavak 6. Zakona o odvjetništvu Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 40/02, 29/03, 18/05 i 68/05), Skupština Odvjetničke komore Federacije BiH je dana 9. travnja 2011. usvojila Izmjene i dopune Statuta AKFBiH, a Upravni odbor Odvjetničke komore Federacije BiH sačinjava i objavljuje Prečišćen tekst:

STATUT

Odvjetničke komore Federacije Bosne i Hercegovine

- prečišćeni tekst -

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Odvjetnička komora FBiH je asocijacija odvjetnika koji imaju sjedište odvjetničkih ureda, odnosno odvjetničkih društava na teritoriju Federacije BiH.

Odvjetnici stječu članstvo u Odvjetničkoj komori FBiH obveznim udruživanjem u regionalnu odvjetničku komoru prema sjedištu odvjetničkog ureda, odnosno odvjetničkog društva.

Odvjetničku komoru FBiH uz odvjetnike čine i odvjetnički stručni suradnici i odvjetnički pripravnici.

Odvjetnički stručni suradnici se mogu udružiti u posebnu organizaciju odvjetničkih stručnih suradnika pri Odvjetničkoj komori Federacije BiH. Kada broj upisanih odvjetničkih stručnih suradnika u Imenik odvjetničkih stručnih suradnika pređe 50 (pedeset), udruživanje je obvezno.

Odvjetnički pripravnici se obvezno udružuju u posebnu organizaciju odvjetničkih pripravnika pri Odvjetničkoj komori FBiH.

Članak 2.

Odvjetnička komora FBiH osnovana je Zakonom o odvjetništvu Federacije Bosne i Hercegovine.

Odvjetničku komoru FBiH čine:

- 1) Regionalna advokatska komora Sarajevo (formira se za područje kantona Sarajevo i Bosansko – podrinjskog kantona);
- 2) Regionalna advokatska - odvjetnička komora Mostar (formira se za područje Hercegovačko – neretvanskog kantona, Zapadnohercegovačkog kantona i kantona br. 10);
- 3) Regionalna advokatska komora Tuzla (formira se za područje Tuzlanskog kantona i Posavskog kantona);
- 4) Regionalna advokatska komora Zenica (formira se za područje Zeničko-Dobojskog kantona i Srednjobosanskog kantona);
- 5) Regionalna advokatska komora Bihać (formira se za područje Unsko-Sanskog kantona).

(dalje u tekstu: regionalne odvjetničke komore)

Odvjetnička komora FBiH ima svojstvo pravne osobe.

Sjedište Odvjetničke komore FBiH je u Sarajevu.

Odvjetnička komora FBiH ima pečat čiju veličinu, oblik i sadržaj utvrđuje Upravni odbor komore.

Odvjetnička komora FBiH ima svoj znak čiji sadržaj, izgled i oblik utvrđuje Upravni odbor komore.

Regionalne odvjetničke komore su dužne imati isti znak kao i Odvjetnička komora Federacije BiH. U novčanom poslovanju Komore potpisnik je predsjednik Upravnog odbora. Upravni odbor određuje još dva potpisnika koja zamjenjuju predsjednika u slučajevima njegove odsutnosti.

U novčanom poslovanju Komoru potpisnici su zajedno dva člana Upravnog odbora, koje Upravni odbor za to ovlasti.

Članak 3.

Odvjetničku komoru FBiH predstavlja i zastupa predsjednik Odvjetničke komore FBiH, a u njegovom odsustvu potpredsjednik Odvjetničke komore FBiH.

Članak 4.

Odvjetnička komora FBiH predstavlja i zastupa sve odvjetnike, stručne suradnike i odvjetničke pripravnike s teritorija FBiH pred federalnim tijelima i institucijama, proučava odnose, pojave u društvu i utjecaj društvenih odnosa na položaj i rad odvjetništva, kao samostalne i nezavisne djelatnosti, te obavještava organe društvene zajednice i državne organe o uočenim društvenim pojavama, posebno u zakonodavnoj djelatnosti i primjeni Zakona i drugih propisa, a sve u cilju svestrane i potpune zaštite pravnim sustavom garantiranih prava i sloboda, imovinskih i drugih interesa građana i drugih subjekata, te u tom cilju naročito obavlja sljedeće zadatke:

- u okviru Ustava BiH, Ustava FBiH, Zakona o odvjetništvu FBiH i drugih propisa i svojih općih akata štiti prava i interese odvjetnika, zajedničkih odvjetničkih ureda, odvjetničkih društava, odvjetničkih stručnih suradnika i odvjetničkih pripravnika;
- donosi odluke u vezi sa stjecanjem prava na bavljenje odvjetničkom djelatnošću i djelatnošću odvjetničkih stručnih suradnika i odvjetničkih pripravnika;
- brine se o očuvanju samostalnosti, neovisnosti i ugleda odvjetništva;
- vrši nadzor u pogledu ispunjavanja obveza i dužnosti odvjetnika, odvjetničkih stručnih suradnika i odvjetničkih pripravnika utvrđenih Zakonom o odvjetništvu FBiH, Statutom i Kodeksom odvjetničke etike;
- organizira i osigurava stručno usavršavanje odvjetnika i nadgleda obuku odvjetničkih stručnih suradnika i odvjetničkih pripravnika;
- poduzima potrebne mjere radi razvijanja profesionalne etike u radu odvjetnika, odvjetničkih stručnih suradnika i odvjetničkih pripravnika i njihovim međusobnim odnosima.

II. STJECANJE PRAVA NA OBAVLJANJE ODVJETNIČKE DJELATNOSTI

Članak 5.

(1) Pravo na obavljanje odvjetničke djelatnosti stječe se donošenjem konačnog rješenja o upisu u Imenik odvjetnika Odvjetničke komore FBiH.

(2) Zahtjev za upis u Imenik odvjetnika podnosi se nadležnoj regionalnoj odvjetničkoj komori, prema namjeravanom sjedištu odvjetničkog ureda podnosioca zahtjeva ili sjedištu odvjetničkog društva. Regionalna odvjetnička komora kojoj je zahtjev za upis odvjetnika podnesen dužna je u roku od 30 dana od dana zaprimljenog zahtjeva, svojim rješenjem utvrditi postojanje zakonskih uvjeta za upis u Imenik odvjetnika i istim rješenjem izvršiti upis u Imenik odvjetnika Odvjetničke komore FBiH.

(3) Ukoliko regionalna odvjetnička komora odbije zahtjev za upis u Imenik odvjetnika, podnosilac zahtjeva protiv tog rješenja može u roku od 15 dana podnijeti žalbu Odvjetničkoj komori FBiH.

(4) Rješenje o upisu u Imenik odvjetnika iz stavka 2. ovoga članka, regionalna odvjetnička komora dostavlja odmah, a najdalje u roku od 8 dana od dana donošenja rješenja o upisu, Odvjetničkoj komori FBiH koja je dužna da, u roku od 30 dana od dana prijema rješenja i spisa, donese rješenje o utvrđivanju postojanja uvjeta i o upisu u Imenik odvjetnika.

(5) Ukoliko u postupku verifikacije postojanja uvjeta za upis u Imenik odvjetnika Odvjetnička komora FBiH utvrdi da nisu ispunjeni uvjeti za upis u Imenik odvjetnika, svojim rješenjem poništiti će rješenje regionalne odvjetničke komore i odbiti zahtjev za upis u Imenik odvjetnika ili, prema potrebi, ukinuti rješenje regionalne odvjetničke komore o upisu i predmet vratiti regionalnoj komori na ponovni postupak.

(6) Protiv konačnog rješenja Odvjetničke komore FBiH, kojim se zahtjev za upis u Imenik odvjetnika odbija, može se u roku od 30 dana pokrenuti upravni spor kod *nadležnog suda*.

Članak 6.

(1) Jedinstven Imenik odvjetnika u Federaciji Bosne i Hercegovine vodi se u Odvjetničkoj komori FBiH, a regionalne odvjetničke komore vode Imenike odvjetnika za odvjetnike sa sjedištem na svom području.

(2) Imenik odvjetnika je javna knjiga s podacima koji imaju značaj službene evidencije, a izvodi iz te evidencije imaju svojstvo javne isprave.

(3) Odvjetnik može otpočeti s obavljanjem odvjetničke djelatnosti nakon dobivanja verificiranog rješenja o upisu u Imenik odvjetnika i davanja svečane izjave. Svečanu izjavu odvjetnik je dužan dati najdalje u roku od 15 dana od dana dobivanja verificiranog rješenja o upisu u Imenik odvjetnika.

(4) Svečana izjava daje se pred predsjednikom Odvjetničke komore Federacije BiH. Tekst svečane izjave glasi:

“svečano izjavljujem da ću odvjetničku djelatnost obavljati savjesno i stručno, da ću se u svom radu pridržavati Ustava BiH, Ustava FBiH, Zakona, Statuta odvjetničkih komora i Kodeksa profesionalne etike i Povelje o osnovnim načelima Europske odvjetničke profesije i Kodeksa ponašanja Europskih odvjetnika, te da ću u svom radu štiti ugled odvjetništva i izvršavati sve obveze prema Odvjetničkoj komori FBiH”.

(5) Odvjetnička komora Federacije Bosne i Hercegovine, najkasnije u roku od 30 dana, dostavlja potpisanu svečanu izjavu regionalnoj odvjetničkoj komori koja je izvršila upis davaoca svečane izjave u Imenik odvjetnika.

Članak 7.

(1) Odlučivanje o zahtjevu za upis u Imenik odvjetnika je u nadležnosti Upravnog odbora regionalne odvjetničke komore, a ocjenu postojanja uvjeta, po donošenju rješenja o upisu regionalne odvjetničke komore, u smislu članka 5. ovoga Statuta, vrši Komisija za Verifikaciju upisa koju osniva Upravni odbor Odvjetničke komore FBiH.

(2) Ukoliko je prije donošenja rješenja o upisu u Imenik odvjetnika, odnosno prije verifikacije postojanja uvjeta za upis od strane Odvjetničke komore FBiH, protiv podnosioca zahtjeva pokrenut krivični postupak za djelo koje bi podnosioca zahtjeva činilo nedostojnim za obavljanje odvjetničke djelatnosti, postupak za upis će se prekinuti. O prekidu postupka upisa u Imenik odvjetnika nadležni organ Odvjetničke komore donosi pismeni zaključak protiv kojeg je dopuštena žalba Odvjetničkoj komori FBiH u roku od 15 dana od dana dobivanja pismenog opravka zaključka. Ukoliko su ispunjeni uvjeti, a regionalne komore ne donesu zaključak o prekidu postupka, za njegovo donošenje je ovlašten nadležni organ Odvjetničke komore FBiH. Protiv tog zaključka može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana, kod nadležnog suda.

Članak 8.

(1) Ako je zahtjev za upis u Imenik odvjetnika pravomoćno odbijen zbog nepostojanja uvjeta za upis, novi zahtjev se može podnijeti odmah po stjecanju uvjeta za upis u Imenik odvjetnika.

(2) Ako je zahtjev za upis u Imenik odvjetnika pravomoćno odbijen zbog neispunjenja uvjeta iz točke 8. članka 18. Zakona o odvjetništvu FBiH, novi zahtjev se može podnijeti nakon isteka roka od dvije (2) godine od dana pravomoćnosti rješenja kojim je raniji zahtjev bio odbijen.

Članak 9.

(1) Ukoliko se utvrdi da je u postupku upisa u Imenik odvjetnika podnosilac dao neistinite podatke ili priložio neistinite isprave, postupak upisa će se obnoviti po službenoj dužnosti, rješenje o upisu u Imenik odvjetnika poništiti i zahtjev za upis odbiti.

(2) Protiv rješenja regionalne odvjetničke komore, donesenom u postupku obnove upisa u Imenik odvjetnika iz prethodnog stavka, dopuštena je žalba Odvjetničkoj komori FBiH, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Protiv rješenja Odvjetničke komore FBiH donesenog u postupku obnove upisa, može se u roku od 30 dana pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda Federacije Bosne i Hercegovine.

(3) Inicijativu za obnovu postupka upisa može podnijeti, po saznanju razloga za obnovu, svaki organ regionalnih ili Odvjetničke komore FBiH.

III. ODVJETNIČKI STRUČNI SURADNICI

Članak 10.

Odvjetnički stručni suradnici zaposleni kod odvjetnika, u zajedničkoj odvjetničkoj kancelariji ili odvjetničkom društvu, obavljaju djelatnost pružanja pravne pomoći na način i u granicama određenim Zakonom, ovim Statutom i drugim općim aktima Odvjetničke komore F BiH.

Obavljanje prakse odvjetničkom stručnom suradniku nije dopušteno kod odvjetnika koji nema najmanje 3 (tri) godine staža u obavljanju odvjetničke djelatnosti, kao ni u zajedničkoj odvjetničkoj kancelariji i odvjetničkom društvu, u kojem najmanje jedan (1) odvjetnik ne obavlja odvjetničku djelatnost najmanje 3 (tri) godine.

Članak 11.

Svojstvo odvjetničkog stručnog suradnika stječe se upisom u Imenik odvjetničkih stručnih suradnika Odvjetničke komore FBiH, po istom postupku predviđenim za upis odvjetnika u Imenik odvjetnika.

Pravo na upis u Imenik stručnih suradnika Odvjetničke komore FBiH ima ona osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:

- da je državljanin Bosne i Hercegovine,
- da je diplomirao na bilo kojem Pravnom fakultetu u BiH ili u bivšoj Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji do 22. svibnja 1992., a ako je diplomirao na Pravnom fakultetu druge države, ovaj uvjet stječe nakon nostrifikacije diplome od nadležnog federalnog organa uprave,
- da je diplomirao na Pravnom fakultetu u Bosni i Hercegovini s četverogodišnjim studijem ili završenim prvim ciklusom školovanja dodiplomskog studija pravnog fakulteta koji je vrednovan sa najmanje 240 ECTS bodova, odnosno da je diplomirao na nekom od Pravnih fakulteta u bivšoj Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji do 22. svibnja 1992., a ako je diplomirao na Pravnom fakultetu druge države, ovaj uvjet stječe nakon nostrifikacije diplome kod nadležnog organa sukladno Zakonu.
- da nije osuđivan na kaznu zatvora za djela protiv uređenja i sigurnosti, za kaznena djela protiv čovječnosti ili međunarodnog prava, protiv službene ili druge odgovorne dužnosti ili za drugo kazneno djelo izvršeno iz koristoljublja ili drugih niskih pobuda, osim ako je proteklo pet godina od izdržane, oproštene ili zastarjele kazne.
- da nije osuđivan na kaznu zatvora:
- zbog izvršenog kaznenog djela ili ako je proglašen krivim za kazneno djelo koje ga čini nepodobnim za vršenje odvjetničke djelatnosti
- da je intelektualno i fizički sposoban da obavlja odvjetničku djelatnost
- da posjeduje profesionalnu nepristranost, visoke moralne kvalitete i dokazanu stručnu sposobnost te da ima odgovarajuću obuku i stručnu spremu
- da njegovo ponašanje u sudu ili tužiteljstvu i izvan suda i tužiteljstva ne šteti ugledu vršenja odvjetničke djelatnosti.
- da nije u radnom odnosu;

- da je dostojan obavljanja djelatnosti stručnog suradnika i da u ranijem ponašanju te osobe ne postoje postupci koji bi ukazivali da će štetiti ugledu odvjetništva ili da neće savjesno obavljati poslove koje može obavljati po Zakonu o odvjetništvu.

Članak 12.

Uz zahtjev za upis u Imenik stručnih suradnika, pored dokaza o postojanju općih uvjeta za stjecanje svojstva odvjetničkog stručnog suradnika, prilaže se pismena suglasnost odvjetnika, zajedničkog odvjetničkog ureda odnosno odvjetničkog društva kod kojeg će stručni suradnik biti zaposlen.

Nakon donošenja rješenja o upisu u Imenik odvjetničkih stručnih suradnika, stručni suradnik ne može otpočeti s obavljanjem djelatnosti prije nego što dostavi regionalnoj odvjetničkoj komori ugovor o radu zaključen s odvjetnikom, odnosno zajedničkim odvjetničkim uredom ili odvjetničkim društvom kod kojeg će obavljati djelatnost, a sve u roku od 8 dana.

Ukoliko bezuspješno protekne rok iz prethodnog stavka ovoga članka, nadležni organ regionalne odvjetničke komore stavit će izvan snage rješenje o upisu u Imenik odvjetničkih stručnih suradnika.

Članak 13.

Odvjetnički stručni suradnik briše se iz Imenika odvjetničkih stručnih suradnika:

- prestankom ugovora o radu;
- na zahtjev odvjetničkog stručnog suradnika;
- zasnivanjem radnog odnosa kod drugog poslodavca;
- izricanjem disciplinske mjere kojom se odvjetničkom stručnom suradniku zabranjuje obavljanje djelatnosti;
- u slučaju iz članka 46. stavak 1. točka 10. Zakona o odvjetništvu.

Članak 14.

Poslije upisa u Imenik odvjetničkih stručnih suradnika, stručni suradnik može izvršiti promjenu odvjetničkog ureda ili odvjetničkog društva kod kojeg će nastaviti s radom, uz prethodni raskid ugovora o radu s odvjetnikom odnosno odvjetničkim društvom kod kojeg je bio zaposlen i zaključuje ugovor o radu s odvjetnikom, odnosno odvjetničkim društvom kod kojeg nastavlja s radom.

Nastale promjene u smislu prethodnog stavka evidentiraju se nakon provjere u Imeniku stručnih suradnika Odvjetničke komore FBiH.

IV. STJECANJE SVOJSTVA ODVJETNIČKOG PRIPRAVNIKA

Članak 15.

Svojstvo odvjetničkog pripravnika stječe se upisom u Imenik odvjetničkih pripravnika Odvjetničke komore FBiH.

Članak 16.

(1) Upis u Imenik odvjetničkih pripravnika obavlja se po istom postupku po kojem se vrši i upis u Imenik odvjetnika (članak 7. ovog Statuta).

(2) Uz zahtjev za upis u Imenik odvjetničkih pripravnika, pored dokaza o postojanju općih uvjeta za stjecanje svojstva odvjetničkog pripravnika (članak 51. Zakona o odvjetništvu) prilaže se pismena suglasnost odvjetnika - principala kod kojeg će pripravnik obavljati pripravničku praksu.

(3) Nakon donošenja rješenja o upisu u Imenik odvjetničkih pripravnika, odvjetnički pripravnik ne može otpočeti s obavljanjem pripravničke prakse prije nego što dostavi Odvjetničkoj komori FBiH ugovor o radu s odvjetnikom kod kojeg će obavljati pripravničku praksu.

(4) Pripravnička praksa odvjetničkog pripravnika traje četiri (4) godine.

Upravni odbor Odvjetničke komore Federacije BiH može iznimno, u opravdanim slučajevima, rješenjem Odvjetničke komore Federacije BiH produljiti trajanje pripravničke prakse najviše još jednu (1) godinu.

(5) Nakon polaganja pravosudnog ispita, pripravnik može nastaviti raditi kao odvjetnički pripravnik s položenim pravosudnim ispitom, do stjecanja uvjeta za upis u Imenik odvjetnika ili zatražiti upis u Imenik stručnih suradnika.

V. IMENICI I REGISTRI KOJE VODI ODVJETNIČKA KOMORA FBiH

Članak 17.

(1) Odvjetnička komora FBiH vodi Imenik odvjetnika, Imenik odvjetničkih stručnih suradnika, Imenik odvjetničkih pripravnika, Imenik odvjetničkih društava i evidenciju zajedničkih odvjetničkih kancelarija.

(2) Imenici iz prethodnog stavka su javne knjige, a potvrde i uvjerenja o činjenicama i podacima iz Imenika koje izdaje Odvjetnička komora FBiH imaju značaj javnih isprava.

Članak 18.

Prilikom osnivanja odvjetničkog društva kao pravne osobe, prije njegovog upisa u registar gospodarskih društava nadležnog suda, Upravni odbor Odvjetničke komore FBiH svojim rješenjem utvrđuje je li ugovor o osnivanju odvjetničkog društva kao pravne osobe u skladu sa Zakonom o odvjetništvu, Statutom, Kodeksom profesionalne etike, kao i drugim općim aktima regionalne i Odvjetničke komore FBiH.

Članak 19.

(1) Upis u Imenik odvjetničkih društava Odvjetničke komore FBiH vrši se na temelju zahtjeva osnivača koje se podnosi u roku od 8 dana, od dana prijema rješenja o upisu u registar gospodarskih društava nadležnog suda.

(2) Odvjetnička komora FBiH je dužna izvršiti upis u Imenik odvjetničkih društava, u roku od 8 dana od dana prijema zahtjeva za upis, te o tome donijeti rješenje i dostaviti ga podnosiocu zahtjeva.

(3) Ukoliko Odvjetnička komora FBiH ne donese rješenje u roku iz stavka 2 ovoga članka i isto ne dostavi podnosiocu zahtjeva za upis, smatrat će se da je upis u Imenik odvjetničkih društava izvršen.

Članak 20.

(1) U Imenik odvjetnika Odvjetničke komore FBiH upisuju se osobni podaci odvjetnika, datum diplomiranja na pravnom fakultetu, datum polaganja pravosudnog ispita, datum polaganja odvjetničkog ispita, broj i datum rješenja o upisu u Imenik odvjetnika, dan davanja svečane izjave odvjetnika, sjedište odvjetničkog ureda odvjetnika, dan i osnova brisanja iz Imenika odvjetnika, podaci o likvidatoru ureda, podaci o obavljanju funkcija u izbornim organima komore, te podaci o izricanju disciplinskih mjera, privremenoj zabrani obavljanja odvjetničke djelatnosti i drugi bitni podaci.

(2) U Imenik odvjetničkih društava upisuje se broj i datum rješenja Odvjetničke komore FBiH o prethodnoj suglasnosti za osnivanje odvjetničkog društva (članak 39. st. 1. Zakona o odvjetništvu FBiH), broj i datum rješenja o upisu društva u registar nadležnog suda, te broj i datum upisa društva u Imenik odvjetničkih društava Odvjetničke komore FBiH.

(3) U Imenik odvjetničkih društava se upisuje i prestanak rada društva, podaci o članovima društva, pristupanje osnivačkom ugovoru novih članova, istupanje iz društva i drugi bitni podaci.

Članak 21.

U Imenik odvjetničkih stručnih suradnika upisuju se njegovi osobni podaci (ime, prezime, jedinstveni matični broj građana), ime, prezime i sjedište ureda odvjetnika, naziv imena i prezimena članova i sjedište zajedničkog odvjetničkog ureda, odnosno tvrtka i sjedište odvjetničkog društva-poslodavca, datum položenog pravosudnog ispita, podaci o izrečenim disciplinskim mjerama za vrijeme trajanja radnog odnosa u svojstvu odvjetničkog stručnog suradnika, vršenju funkcija u organizaciji odvjetničkih stručnih suradnika, datum i osnova brisanja iz Imenika i drugi podaci od značaja za obavljanje prakse odvjetničkih stručnih suradnika.

Članak 22.

U Imenik odvjetničkih pripravnika Odvjetničke komore FBiH upisuju se osobni podaci pripravnika, ime i prezime odvjetnika - principala, početak i završetak pripravničke prakse, podaci o produljenju pripravničke prakse, datum položenog pravosudnog ispita, podaci o disciplinskim mjerama za vrijeme pripravničke prakse, podaci o obavljanju funkcija u organizaciji odvjetničkih pripravnika Odvjetničke komore FBiH i drugi podaci od značaja za obavljanje pripravničke prakse.

VI. PRAVA I DUŽNOSTI ODVJETNIKA, ODVJETNIČKIH STRUČNIH SURADNIKA I ODVJETNIČKIH PRIPRAVNIKA

A. A d v o k a t i

Članak 23.

(1) Sukladno Zakonu, Statutu, kao i drugim općim aktima Odvjetničke komore FBiH i regionalnih odvjetničkih komora, odvjetnik ima pravo sudjelovati u radu organa komora, uključujući i pravo da bira organe komore i bude u njih biran.

(2) Dužnost je odvjetnika da savjesno i odgovorno vrši funkcije u organima i tijelima odvjetničke komore, u koje je biran ili imenovan. Nesavjesno, nemarno ili neodgovorno obavljanje dužnosti na funkcijama na koje je izabran ili imenovan u organima komore, predstavlja težu povredu odvjetničke dužnosti.

Članak 24.

Na zahtjev organa Odvjetničke komore FBiH i regionalnih komora, odvjetnik je dužan davati tražene podatke i obavijesti koje se odnose na obavljanje odvjetničkih poslova, izuzev podataka koji po Kodeksu profesionalne etike predstavljaju odvjetničku tajnu.

Članak 25.

(1) U slučajevima kada je za vrijeme bolesti ili drugih opravdanih razloga spriječen da obavlja odvjetničku djelatnost, odvjetnik je dužan odrediti zamjenika iz redova odvjetnika.

(2) O uvjetima zamjenjivanja, u smislu prethodnog stavka, zaključuje se pismeni sporazum između odvjetnika koji zamjenjuje i odvjetnika kod kojeg je nastao razlog spriječenosti za obavljanje odvjetničke djelatnosti. Ovaj sporazum se dostavlja nadležnom organu regionalne odvjetničke komore.

(3) Ukoliko odvjetnik ne odredi zamjenika za vrijeme privremene spriječenosti obavljanja odvjetničke djelatnosti, nadležni organ regionalne odvjetničke komore dužan je, odmah po saznanju za razlog spriječenosti, odrediti zamjenika iz redova odvjetnika sa sjedištem na teritoriju regionalne komore i utvrditi uvjete pod kojima će se obavljati zamjenjivanje, te o tome izvijestiti Odvjetničku komoru FBiH.

Članak 26.

Odvjetnik je dužan prijaviti regionalnoj odvjetničkoj komori svaku promjenu u pogledu oblika vršenja odvjetničke djelatnosti kao i promjenu sjedišta odvjetničke kancelarije u roku od 8 dana od dana nastale promjene.

Članak 27.

(1) Odvjetnik, zajednički odvjetnički ured ili odvjetničko društvo su ovlašteni informirati javnost o obavljanju odvjetničke djelatnosti. Ovakvo informiranje se može vršiti isključivo pod uvjetima definiranim ovim statutom i Kodeksom odvjetničke etike.

(2) Odvjetnik, zajednički odvjetnički ured ili odvjetničko društvo mogu javno objavljivati sljedeće podatke:

- imena i prezimena odvjetnika
- njihovu stručnu spremu
- dan upisa u imenik odvjetnika, odnosno u imenik odvjetničkih društava
- uža pravna oblast kojom se bavi
- poznavanje stranih jezika

(3) Navedeni podaci se mogu objavljivati:

- na ploči istaknutoj na zgradi gdje nalazi sjedište kancelarije,
- na memorandumu
- u profesionalnim popisima odvjetnika,
- na vlastitoj WEB stranici.

(4) Odvjetnik, zajednički odvjetnički ured ili odvjetničko društvo ne mogu reklamirati svoje aktivnosti i koristiti sredstva za privlačenje klijenata koja nisu u skladu s ovim statutom. Posebno nije dozvoljeno:

- korištenje treće strane ili bilo kakvog posrednika u privlačenju novih klijenata,
- reklamiranje u sredstvima javnog informiranja,
- plakatiranje ili slanje cirkularnih pisama,
- bilo kakvo drugo oglašavanje koje bi bilo učinjeno na način neprimjeren odvjetničkoj profesiji, neprihvatljivim sredstvima ili s nedozvoljenim ili neistinitim sadržajem.

(5) Neće se smatrati nedozvoljenim reklamiranjem:

- dostavljanjem detaljnijih podataka o odvjetniku i njegovom profesionalnom iskustvu koje se vrši na zahtjev klijenta (npr. Curriculum vitae, referentne liste klijenata i sl.)
  - slanje uobičajenih individualnih čestitki povodom državnih, vjerskih i drugih praznika koje se upućuju odvjetnicima ili svojim klijentima.
-

(6) Svaka djelatnost koja ima karakter nedozvoljenog reklamiranja smatrat će se težom povredom odvjetničke dužnosti.

(7) Upravni odbor Odvjetničke Komore Federacije BiH je ovlašten da, kako na općenit način, tako i u individualnim slučajevima, daje službena tumačenja da li određeno ponašanje predstavlja neovlašteno obavljanje djelatnosti, te po potrebi da donese opći akt kojim bi se ova materija poblizje regulirala.

Odvjetnik, zajednički odvjetnički ured ili odvjetničko društvo su obvezni Odvjetničkoj komori dostaviti podatke o broju i punom sadržaju WEB stranice, odmah nakon što ona bude objavljena.

Članak 28.

(1) Odvjetnik odgovara za štetu koju prouzrokuje stranci koju zastupa, a koja je prouzrokovana namjerno ili očigledno nesavjesnim i nestručnim zastupanjem klijenta.

(2) Odvjetnik, kao i zajednički odvjetnički ured i odvjetnička društva, dužni su zaključiti s ovlaštenim društvima za osiguranje, ugovore o osiguranju od odgovornosti za štete pričinjene u obavljanju odvjetničke djelatnosti do visine osigurane sume koju će jednom godišnje utvrđivati Upravni odbor Odvjetničke komore Federacije BiH svojom odlukom za svaki oblik obavljanja odvjetničke djelatnosti.

(3) Odvjetnik je dužan dostaviti regionalnoj odvjetničkoj komori početkom godine Ugovor o osiguranju od odgovornosti opisan u stavu dva ovoga članka, kao i prijaviti sve nastale promjene tijekom osiguranja.

(4) Sukladno odredbama stavka 1. ovoga članka, svi odvjetnici koji obavljaju djelatnost u odvjetničkom društvu u svojstvu njegovog osnivača, solidarno odgovaraju za štetu nanесenu u vršenju odvjetničke djelatnosti djelovanjem ili propuštanjem bilo kojeg odvjetnika u društvu. Odvjetnici koji su zaposleni u društvu, a nisu njegovi osnivači, odgovorni su samo za štete koje su nastale kao posljedica njihovog vlastitog djelovanja ili propuštanja.

Članak 29.

(1) Odvjetnik je dužan odbiti prihvatiti zastupanje klijenta iz razloga navedenih u odredbi članka 22. st. 2. Zakona o odvjetništvu, kao i u drugim slučajevima predviđenim Kodeksom profesionalne etike.

(2) Postupanje protivno prethodnom stavku ovoga članka predstavlja težu povredu odvjetničke dužnosti.

Članak 30.

Kada odvjetniku koji obavlja djelatnost u odvjetničkom društvu prestane članstvo ili radni odnos u tom društvu on može nastaviti s radom u individualnom odvjetničkom uredu ili zajedničkom odvjetničkom uredu, bez ponovnog upisa u Imenik odvjetnika. O sjedištu ureda i obliku obavljanja odvjetničke djelatnosti, raniji član odvjetničkog društva, dužan je pismenim podneskom obavijestiti regionalnu odvjetničku komoru, nadležnu po sjedištu ureda u kojoj odvjetnik namjerava nastaviti odvjetničku djelatnost.

Članak 31.

---

(1) Odvjetnik, zajednički odvjetnički ured, kao i odvjetničko društvo, mogu imati sjedište ureda odnosno društva samo u jednom mjestu.

(2) Nedopušteno je izvan sjedišta odvjetničkog ureda otvaranje podružnica ili predstavništava, kao i stavljanje obilježja ureda na prostore izvan sjedišta odvjetničkog ureda. Odvjetnička društva mogu osnivati podružnice izvan svog sjedišta sukladno odredbama Zakona o gospodarskim društvima, pod uvjetom da u podružnici stalno mora obavljati djelatnost najmanje jedan odvjetnik.

(3) Postupanje protivno prethodnom stavku ovoga članka predstavlja težu povredu dužnosti i prava odvjetnika.

Članak 32.

(1) Pismenim ugovorom članova odvjetničkog društva kao i ugovorom o pristupanju odvjetničkom društvu, moraju se regulirati prava i obveze članova društva, prava i obveze člana društva u slučaju prestanka članstva u društvu, kao i prava nasljednika člana društva u slučaju njegove smrti.

(2) Aktom iz stavka 1. ovog članka nedopušteno je bilo kojeg odvjetnika u društvu staviti u položaj koji bi ugrožavao njegovu neovisnost u obavljanju odvjetničke djelatnosti u smislu odredbe članka 6. Zakona o odvjetništvu FBiH. Ocjenu o tome daje Upravni odbor Odvjetničke komore FBiH, koji po izvršenoj ocjeni svojim rješenjem može staviti izvan snage određene odredbe ugovora, osnivačkog akta ili drugog općeg akta odvjetničkog društva.

Članak 33.

(1) U zajedničkim odvjetničkim uredima, kao i u odvjetničkim društvima disciplinska i druga odgovornost odvjetnika je individualna.

(2) Materijalna odgovornost za štetu nanесenu klijentu u obavljanju odvjetničke djelatnosti je individualna za odvjetnike u zajedničkoj odvjetničkoj kancelariji. U odvjetničkim društvima ova odgovornost je solidarna za sve odvjetnike članove, dok je odgovornost odvjetnika koji obavljaju djelatnost u odvjetničkim društvima po osnovi ugovora o radu ili ugovora o djelu individualna.

B. Odvjetnički stručni suradnici

Članak 34.

Odvjetnički stručni suradnik, po nalogu i uputama odvjetnika odnosno ovlaštene osobe u odvjetničkom društvu, vrši prethodnu obradu predmeta koji su povjereni odvjetniku, odnosno odvjetničkom društvu, a naročito:

- vrši uvid u spise predmeta u sudovima, drugim državnim organima, organizacijama koje vrše javne ovlasti, gospodarskim društvima i drugim pravnim osobama;
- vrši uvid u javne registre i pribavlja izvode iz tih registara;
- priprema nacрте podnesaka u svim postupcima u kojima odvjetnik ima položaj zastupnika, punomoćnika odnosno branitelja;

- priprema nacрте ugovora i drugih privatnih isprava o pravnim poslovima;
- obavlja i druge poslove koje odredi odvjetnik ili ovlaštena osoba u odvjetničkom društvu, a čije obavljanje nije u suprotnosti s položajem i ovlastima odvjetničkog stručnog suradnika.

Članak 35.

Odvjetnički stručni suradnik ne može bez prethodnog odobrenja odvjetnika odnosno ovlaštene osobe u odvjetničkom društvu, samostalno zastupati ili pregovarati s klijentima o uvjetima zastupanja ili obavljanja drugih poslova pravne pomoći, ugovarati i primati naknade troškova i nagrade za rad odvjetnika, primati novac, vrijednosne papire i druge pokretne stvari koje se imaju isporučiti trećim osobama.

Članak 36.

Ugovorom o radu, sukladno Zakonu, Statutu i drugim općim aktima Odvjetničke komore Federacije BiH, ugovorom o osnivanju zajedničkog odvjetničkog ureda odnosno statutom ili drugim općim aktom odvjetničkog društva, bliže se uređuju poslovi koje obavlja odvjetnički stručni suradnik, njegova prava, obveze i odgovornosti.

Članak 37.

Odvjetnički stručni suradnik koji na radu ili u vezi s radom namjerno ili iz krajnje nepažnje prouzrokuje štetu poslodavcu (odvjetnik, zajednički odvjetnički ured, odvjetničko društvo) dužan je štetu naknaditi.

Članak 38.

Odvjetnički stručni suradnik koji na radu ili u vezi s radom namjerno ili iz krajnje nepažnje prouzrokuje štetu trećoj osobi licu, a štetu je naknadio poslodavac (odvjetnik, zajednički odvjetnički ured, odvjetničko društvo), dužan je poslodavcu naknaditi iznos naknade isplaćene trećoj osobi.

Članak 39.

Odvjetnički stručni suradnici mogu se udružiti u Organizaciju odvjetničkih stručnih suradnika u okviru Odvjetničke komore Federacije BiH, *pod uvjetima propisanim ovim Statutom.*

Organizacija odvjetničkih stručnih suradnika može sudjelovati u radu organa Odvjetničke komore Federacije BiH kao i regionalnim komorama s pravima i obvezama određenim Zakonom, ovim Statutom i drugim općim aktima Odvjetničke komore Federacije BiH odnosno regionalnih odvjetničkih komora.

Članak 40.

Odredbe Zakona o odvjetništvu i ovoga Statuta o proceduri upisa u Imenik odvjetnika, pravima i dužnostima odvjetnika, čuvanju odvjetničke tajne, disciplinskoj odgovornosti i disciplinskom postupku, o privremenoj zabrani odnosno prestanku prava na obavljanje odvjetničke djelatnosti, shodno se primjenjuje i na odvjetničke stručne suradnike.

C. Odvjetnički pripravnici

Članak 41.

(1) Svrha pripravničke prakse je stručno osposobljavanje za polaganje pravosudnog i odvjetničkog ispita praktičnim radom u odvjetničkim uredima svih oblika, a u cilju stjecanja uvjeta za samostalno obavljanje odvjetničke djelatnosti.

(2) Obavljanje pripravničke prakse nije dopušteno kod odvjetnika koji nema najmanje pet (5) godina staža u obavljanju odvjetničke djelatnosti, kao ni u zajedničkom odvjetničkom uredu i odvjetničkom društvu, u kojem najmanje jedan (1) odvjetnik ne obavlja odvjetničku djelatnost najmanje pet (5) godina.

Članak 42.

(1) Svojestvo odvjetničkog pripravnika stječe se upisom u Imenik odvjetničkih pripravnika Odvjetničke komore FBiH, po istom postupku koji je Zakonom i ovim Statutom predviđen za upis u Imenik odvjetnika.

(2) Pored ispunjavanja općih uvjeta za upis u Imenik odvjetničkih pripravnika predviđenih odredbom članka 51. Zakona o odvjetništvu, po službenoj dužnosti nadležni organ Odvjetničke komore FBiH, prije upisa u Imenik, na temelju svojih službenih evidencija iz Imenika odvjetnika, provjerava da li odvjetnik kod kojeg pripravnik namjerava obavljati pripravničku praksu, prema podnesenom zahtjevu za upis, ispunjava uvjete iz članka 41. stavak 2. ovoga Statuta.

Članak 43.

(1) U rješenju o upisu pripravnika u Imenik odvjetničkih pripravnika, kao uvjet za početak obavljanja pripravničke prakse odredit će se obveza za podnosioca zahtjeva i njegovog principala da u roku od 8 dana dostave Odvjetničkoj komori FBiH ugovor o radu između principala i podnosioca zaključen sukladno članku 52. stavak 1. Zakona o odvjetništvu.

(2) Ukoliko bezuspješno protekne rok iz prethodnog stavka ovoga članka, nadležni organ Odvjetničke komore FBiH stavit će izvan snage rješenje o upisu u Imenik pripravnika.

(3) Verifikacijska Komisija Odvjetničke komore Federacije BiH, dužna je u postupku verifikacije verificirati rješenja regionalnih odvjetničkih komora o upisu u Imenik odvjetničkih pripravnika i odvjetničkih stručnih suradnika, ukoliko utvrdi da je zahtjev za podnošenje upisa u Imenik odvjetničkih pripravnika i odvjetničkih stručnih suradnika podnesen u roku od petnaest (15) dana od dana zaključenja Ugovora o radu između odvjetničkog pripravnika ili stručnog suradnika i odvjetnika, i u tom slučaju se početak obavljanja trajanja odvjetničke pripravničke prakse računa od dana sklapanja gore navedenog Ugovora o radu.

Članak 44.

Tijekom obavljanja pripravničke prakse, odvjetnički pripravnik je dužan kontinuirano individualnim radom stjecati praktična znanja iz opće pravne i odvjetničke struke, te je u tom cilju dužan da sudjeluje i u drugim oblicima stručnog osposobljavanja organiziranim u regionalnim i Odvjetničkoj komori FBiH.

Članak 45.

(1) Za vrijeme obavljanja pripravničke prakse, odvjetnički pripravnik je dužan postupati po uputama i smjernicama principala i koristiti stručne savjete drugih odvjetnika, u suglasnosti s principalom.

(2) Odvjetnički pripravnik ne može, bez odobrenja principala, neposredno primiti klijenta za zastupanje, niti od klijenta naplaćivati naknadu za zastupanje i troškova za rad odvjetnika klijenta.

(3) Odvjetnički pripravnik, po odobrenju principala, može zamijeniti u zastupanju drugog odvjetnika, ali tada ne može ugovarati, zahtijevati ili primiti naknadu za zastupanje za zamjenu od odvjetnika kojeg zamjenjuje.

Članak 46.

Sve odredbe Zakona o odvjetništvu ovoga Statuta, Kodeksa profesionalne etike i drugih općih akata odvjetničkih komora, u pogledu čuvanja odvjetničke tajne, zabrane zastupanja, prava odbijanja prijema klijenta na zastupanje, shodno se primjenjuju i na odvjetničke pripravnike.

Članak 47.

(1) Odvjetnički pripravnici s područja Odvjetničke komore FBiH obvezno se udružuju u Organizaciju odvjetničkih pripravnika Odvjetničke komore FBiH.

(2) Organizacija odvjetničkih pripravnika Odvjetničke komore FBiH bira ili imenuje svoje predstavnike u organe regionalnih i Odvjetničke komore FBiH koji u tim organima ravnopravno odlučuju o pitanjima položaja, pravima i obvezama, stručnom osposobljavanju odvjetničkih pripravnika i drugim pitanjima od značaja za odvjetničke pripravnike.

Članak 48.

(1) Svojstvo odvjetničkog pripravnika prestaje nastupanjem okolnosti predviđenih u odredbi članka 53. Zakona o odvjetništvu.

(2) Poslije upisa u Imenik odvjetničkih pripravnika, pripravnik može izvršiti promjenu odvjetničkog ureda kod kojeg će nastaviti pripravničku praksu, uz prethodni raskid ugovora o radu (radnom odnosu) s odvjetnikom kod kojeg obavlja praksu i zaključenja ugovora o radu s odvjetnikom - principalom, kod kojeg nastavlja pripravničku praksu.

(3) Nastale promjene, u smislu prethodnog stavka, evidentiraju se nakon provjere u Imenik odvjetničkih pripravnika Odvjetničke komore FBiH.

VII. PRIVREMENA ZABRANA I PRESTANAK OBAVLJANJA

ODVJETNIČKE DJELATNOSTI

Članak 49.

(1) Prestanak prava na obavljanje odvjetničke djelatnosti nastupa nastankom okolnosti predviđenih odredbom članka 46. Zakona o odvjetništvu FBiH.

(2) Rješenje o prestanku prava obavljanja odvjetničke djelatnosti i postavljenju likvidatora njegove odvjetničke kancelarije donosi nadležni organ regionalne odvjetničke komore i u roku od 8 dana od dana njegovog donošenja, dostavlja ga na verifikaciju nadležnom organu Odvjetničke komore FBiH.

(3) U rješenju o prestanku prava obavljanja odvjetničke djelatnosti određuje se likvidator odvjetničke kancelarije.

Likvidator je dužan odmah, a najkasnije u roku od 30 dana, obavijestiti stranke o prestanku prava na obavljanje odvjetničke djelatnosti njihovog bivšeg zastupnika i staviti im na raspolaganje spise uz napomenu da poslovanje koje je vodio njihov bivši zastupnik mogu nastaviti sami ili se obratiti za pomoć drugom odvjetniku.

Likvidator je ovlašten i dužan da do dolaska stranke zastupa njezine interese bez posebne punomoći te da savjesno obavlja poslove koji se u zastupanju moraju obaviti, ukoliko se nisu stekli uvjeti da otkáže zastupanje.

Prava i obveze u smislu prethodnog stavka likvidator ima do isteka krajnjeg roka od 60 dana od dana pravomoćnosti rješenja kojim je određen za likvidatora.

Kada pravo na obavljanje odvjetničke djelatnosti prestaje uslijed smrti odvjetnika, bračni drug umrlog odvjetnika, odnosno najbliži srodnici, imaju prvenstveno pravo predložiti Upravnom odboru regionalne odvjetničke komore likvidatora ureda. Upravni odbor je dužan razmotriti taj prijedlog.

Likvidator radi za svoj račun. Sve radnje koje obavi u zastupanju preuzete stranke, obračunava neposredno sa strankom u svoju korist, no pri tom je dužan snositi razmjern dio troškova ovog poslovanja.

Nakon dovršene likvidacije, poslove ureda bivšeg odvjetnika likvidator će čist prihod u gotovom novcu i preostale neplaćene tražbine s ispravama koje se odnose na potraživanja predati bivšem odvjetniku, odnosno njegovim nasljednicima.

Likvidator ureda ugovara s bivšim odvjetnikom, odnosno s nasljednicima umrlog odvjetnika uvjete za izvršenje likvidacije ureda.

Likvidator je dužan podnijeti izvješće regionalnoj komori po završenoj likvidaciji.

(4) Ukoliko nadležni organ Odvjetničke komore FBiH izvrši verifikaciju rješenja regionalne odvjetničke komore o prestanku prava na obavljanje odvjetničke djelatnosti, taj organ će donijeti rješenje o brisanju iz Imenika odvjetnika Odvjetničke komore FBiH. Protiv tog rješenja može se

pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, u roku od 30 dana od dana uručenja rješenja o brisanju, a iz razloga predviđenih u Zakonu o upravnim sporovima Federacije BiH.

(5) Rješenje o brisanju iz Imenika odvjetnika, zbog prestanka prava na obavljanje odvjetničke djelatnosti, ima pravno djelovanje na čitavom teritoriju Federacije BiH.

(6) U postupku verifikacije rješenja regionalne odvjetničke komore o prestanku prava na obavljanje odvjetničke djelatnosti, nadležni organ Odvjetničke komore FBiH, nakon ocjene uvjeta i razloga iz rješenja regionalne odvjetničke komore, može rješenje regionalne odvjetničke komore ukinuti i vratiti na ponovni postupak regionalnoj odvjetničkoj komori, ili ga preinačiti u slučaju kada utvrdi da ne postoje zakonski razlozi za prestanak prava na obavljanje odvjetničke djelatnosti.

Članak 50.

(1) Odvjetniku će se privremeno zabraniti obavljanje odvjetničke djelatnosti ako su nastupile okolnosti predviđene odredbom članka 47 stavak 1. Zakona o odvjetništvu Federacije BiH.

(2) Odvjetniku se može privremeno zabraniti obavljanje odvjetničke djelatnosti iz razloga predviđenih u odredbi stavka 2. članka 47. Zakona o odvjetništvu FBiH.

(3) Rješenje o privremenoj zabrani obavljanja odvjetničke djelatnosti, iz stavka 1 i 2 ovoga članka, donosi nadležni organ regionalne odvjetničke komore i najdalje u roku od 8 dana, od dana njegovog donošenja, dostavlja ga Odvjetničkoj komori FBiH na verifikaciju.

(4) Ukoliko regionalna odvjetnička komora i pored postojanja svih uvjeta ne donese rješenje o zabrani obavljanja odvjetničke djelatnosti, Odvjetnička komora FBiH je ovlaštena da neposredno donese rješenje o prestanku prava za obavljanje odvjetničke djelatnosti i brisanju iz Imenika odvjetnika.

(5) Rješenje iz prethodnih stavaka ovoga članka je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda Federacije BiH, u roku od 30 dana od prijema pismenog opravka rješenja.

(6) Rješenje o privremenoj zabrani obavljanja odvjetničke djelatnosti donosi nadležni organ regionalne odvjetničke komore. Protiv tog rješenja dopuštena je žalba Odvjetničkoj komori FBiH u roku od 15 dana od dana uručenja rješenja. Protiv konačne odluke Odvjetničke komore FBiH, može se pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda FBiH, u roku od 30 dana od dana njenog uručenja.

Članak 51.

(1) U rješenju o privremenoj zabrani obavljanja odvjetničke djelatnosti mora se označiti, ovisno o razlogu donošenja takvog rješenja, točno ili određivo vrijeme trajanja zabrane.

(2) U rješenju o privremenoj zabrani obavljanja djelatnosti mora se odrediti privremeni voditelj poslova odvjetnika, na kojeg se odnosi rješenje o zabrani.

(3) Konačno rješenje o privremenoj zabrani dostavlja se nadležnom ministarstvu pravde kantona, prema sjedištu regionalne odvjetničke komore i Ministarstvu pravde Federacije BiH.

Članak 52.

Sve odredbe ovoga Statuta o prestanku prava na obavljanje odvjetničke djelatnosti, privremenoj zabrani obavljanja odvjetničke djelatnosti, kao i proceduralne odredbe o donošenju tih mjera, analogno se primjenjuju i na odvjetničke stručne suradnike i odvjetničke pripravnike.

VIII. ORGANI ODVJETNIČKE KOMORE FBiH

Članak 53.

Organi Odvjetničke komore FBiH su:

1. Skupština
2. Upravni odbor
3. Predsjednik i potpredsjednik
4. Nadzorni odbor
5. Disciplinski sud i disciplinski tužitelj
6. Komisija za odvjetničke ispite
7. Drugi organi, utvrđeni ovim Statutom.

Prilikom izbora organa Odvjetničke komore Federacije BiH poštivat će se načelo proporcionalne zastupljenosti i spolne ravnopravnosti članova, te kriteriji za izbor propisani Poslovníkom o radu Skupštine Komore.

Predsjednik Odvjetničke komore Federacije BiH i predsjednik Upravnog odbora Odvjetničke komore Federacije BiH ne mogu biti iz reda istog naroda.

1. Skupština Odvjetničke komore FBiH

Članak 54.

(1) Skupštinu Odvjetničke komore FBiH sačinjavaju delegati regionalnih odvjetničkih komora, delegat odvjetničkih stručnih suradnika, ako su se udružili u svoju Organizaciju i delegat organizacije odvjetničkih pripravnika.

---

(2) Regionalne odvjetničke komore biraju delegate za Skupštinu Odvjetničke komore FBiH po načelu jedan (1) delegat na svakih 10 članova regionalne odvjetničke komore.

(3) Mandat delegata u Skupštini Odvjetničke komore FBiH traje četiri (4) godine.

Članak 55.

(1) Skupština Odvjetničke komore FBiH usvaja:

- Statut Odvjetničke komore FBiH
- Kodeks odvjetničke etike
- Disciplinski pravilnik
- Poslovník o radu Skupštine
- Prijedlog Tarife o nagradama i naknadama troškova za rad odvjetnika.

(2) Skupština Odvjetničke komore Federacije BiH daje autentična tumačenja općih akata koje donosi.

(3) Daje smjernice za rad svim drugim organima Odvjetničke komore FBiH nakon pretresanja izvješća o radu tih organa, po svim pitanjima od značaja za rad organa, radi uspješnog obavljanja odvjetničke djelatnosti i općeg društvenog položaja odvjetništva, kao i njezinog ekonomskog položaja u društveno-ekonomskom sustavu.

(4) Obavlja i druge poslove i donosi odluke koje po Zakonu o odvjetništvu i ovom Statutu, nisu u nadležnosti drugih organa Odvjetničke komore FBiH.

(5) Bira:

- Predsjednika i potpredsjednika iz različitih regionalnih odvjetničkih komora:
- Pet (5) članova Upravnog odbora, proporcionalno po broju upisanih odvjetnika u regionalne odvjetničke komore
- Predsjednika i zamjenika predsjednika disciplinskog suda
- i četiri (4) suca i 4 zamjenika suca disciplinskog suda
- Disciplinskog tužitelja i zamjenika disciplinskog tužitelja.

Kriterije za izbor u organe Komore utvrđuje Skupština u Poslovníku o radu Skupštine Komore.

Članak 56.

(1) Mandat svih izabranih organa Odvjetničke komore FBiH traje četiri (4) godine.

---

(2) Mandat na izabranim funkcijama, u organima Odvjetničke komore FBiH, može se uzastopno obnoviti, izuzev mandata predsjednika Odvjetničke komore FBiH, koji se ne može uzastopno (kontinuirano) u drugom mandatu obnoviti.

Članak 57.

(1) Skupština Odvjetničke komore FBiH može biti izborna, redovita i izvanredna.

(2) Izborna Skupština se održava svake četiri (4) godine.

(3) Redovita Skupština se održava jedanput godišnje.

(4) Izvanredna Skupština se održava po potrebi zbog odlučivanja o značajnim pitanjima odvjetničke djelatnosti.

Redovitu i izbornu skupštinu saziva predsjednik Odvjetničke komore FBiH kada se za to steknu uvjeti predviđeni Statutom. Predsjednik Odvjetničke komore FBiH je dužan sazvati izvanrednu skupštinu na zahtjev Upravnog odbora Odvjetničke komore FBiH ili 1/3 delegata Skupštine Odvjetničke komore FBiH.

Članak 58.

(1) Na izornoj Skupštini biraju se organi Komore, navedeni u članku 55. stavak 5. ovoga Statuta.

(2) Kada se rok saziva izborne Skupštine, u smislu odredaba ovoga Statuta i Zakona o odvjetništvu, približno vremenski podudara s vremenom održavanja redovite Skupštine Odvjetničke komore FBiH, izborna Skupština može imati i karakter redovite Skupštine.

Članak 59.

(1) Redovita Skupština Odvjetničke komore FBiH razmatra i usvaja izvješća o radu u proteklom razdoblju:

- Upravnog odbora Odvjetničke komore FBiH,
- Disciplinskog tužitelja Odvjetničke komore FBiH,
- Disciplinskog suda Odvjetničke komore FBiH,
- Nadzornog odbora Odvjetničke komore FBiH,
- Raspravlja, donosi odluke i daje smjernice drugim organima komore o svim značajnim pitanjima za uspješno funkcioniranje odvjetništva, posebno njezinom ekonomskom položaju u poreznom sustavu, kao i o drugim značajnim pitanjima za odvjetničku djelatnost,

- razmatra i usvaja završni račun Komore za prethodnu godinu i plan prihoda i rashoda za narednu godinu.

(2) U slučaju da o nekom izbornom organu Odvjetničke komore FBiH, iz bilo kojih razloga prestane izabranom odvjetniku funkcija u tom organu prije isteka mandata, redovita Skupština može djelomično imati i izborni karakter zbog izbora novog ili popune upražnjenog mjesta u organu Komore.

Članak 60.

(1) Izvanredna Skupština Odvjetničke komore FBiH se održava kada se ukaže potreba radi pretresanja i donošenja odluka o iznimno važnim pitanjima odvjetništva, njezinog društvenog statusa, ekonomskog položaja odvjetničke djelatnosti ili iskrsljih zapreka za normalno funkcioniranje odvjetničke djelatnosti.

(2) Izvanrednu Skupštinu, iz razloga navedenih u prethodnom stavku, saziva predsjednik Odvjetničke komore FBiH, a dužan je sazvati na prijedlog 1/3 ukupnog broja delegata Skupštine.

Članak 61.

(1) Za rad Skupštine i donošenje njezinih odluka potrebna je natpolovična većina ukupnog broja delegata.

(2) Ukoliko ne postoji kvorum iz prethodnog stavka, početak rada Skupštine odlaže se za jedan sat i tada Skupština može početi s radom s kvorumom od najmanje 1/3 ukupnog broja delegata.

(3) Odluke Skupštine smatraju se usvojenim kada je za njih glasovalo više od polovice prisutnih delegata, a za usvajanje i donošenje Statuta Odvjetničke komore FBiH i Kodeksa odvjetničke etike, potrebno je da za njihovo usvajanje glasa više od polovice delegata svake regionalne odvjetničke komore, osim kod postupka izbora organa Komore koji su posebno uređeni Poslovníkom o radu Skupštine.

2. Upravni odbor Odvjetničke komore FBiH

Članak 62.

(1) Upravni odbor Odvjetničke komore FBiH broji 11 članova, od kojeg broja svaka regionalna odvjetnička komora imenuje (bira) po jednog članka.

(2) Skupština Odvjetničke komore FBiH bira pet (5) članova Upravnog odbora na izbornoj Skupštini.

(3) Predsjednik Odvjetničke komore FBiH je po funkciji članak Upravnog odbora.

(4) Povremeni član Upravnog odbora je odvjetnički pripravnik kojeg imenuje Organizacija odvjetničkih pripravnika s punopravnim pravom glasa kada Upravni odbor raspravlja i donosi odluke o bilo kojem pitanju od značaja za položaj, prava i obveze odvjetničkih pripravnika.

(5) Povremeni članak Upravnog odbora Odvjetničke komore Federacije BiH je 1 odvjetnički stručni suradnik, kojeg imenuje organizacija odvjetničkih stručnih suradnika s punopravnim pravom glasa, kada Upravni odbor Odvjetničke komore Federacije raspravlja i donosi odluke o bilo kojem pitanju od značaja za položaj, prava i obveze odvjetničkih stručnih suradnika.

(6) Mandat članova Upravnog odbora traje četiri (4) godine, uz mogućnost uzastopnog mandata i naredne četiri (4) godine.

(7) Upravni odbor sve odluke donosi većinom glasova prisutnih, a kvorum za rad Upravnog odbora je većina članova Upravnog odbora.

Članak 63.

(1) Upravni odbor Odvjetničke komore FBiH obavlja sve poslove koji su u njegovoj nadležnosti po Zakonu o odvjetništvu, Statutu Odvjetničke komore FBiH i drugim općim aktima, a koji nisu u nadležnosti Skupštine, predsjednika i drugih organa Odvjetničke komore FBiH, a naročito:

- iz reda svojih članova bira predsjednika i potpredsjednika Upravnog odbora na mandatno razdoblje koliko traje i mandat Upravnog odbora,
- donosi opće akte Odvjetničke komore FBiH, koja nisu u nadležnosti Skupštine,
- utvrđuje prijedloge Statuta, Kodeksa odvjetničke etike, Disciplinskog pravilnika i prijedloge za izmjene i dopune tih općih akata,
- na zahtjev odvjetnika, bilo kojeg organa regionalnih ili Odvjetničke komore FBiH, državnih organa, organa pravosuđa i drugih subjekata, daje autentično tumačenje općih akata koje donosi i daje mišljenje o primjeni svih općih akata Odvjetničke komore FBiH,
- ocjenjuje suglasnost općih akata, a posebno Statuta regionalnih odvjetničkih komora sa Statutom Odvjetničke komore FBiH, te u cilju usuglašavanja ovih akata poduzima potrebne mjere,
- donosi rješenja o upisu i brisanju u i iz Imenika odvjetnika, odvjetničkih stručnih suradnika i odvjetničkih pripravnika Odvjetničke komore FBiH u skladu s pravilima i ovlastima iz Zakona o odvjetništvu i ovoga Statuta,
- donosi rješenja o prestanku prava obavljanja odvjetničke djelatnosti, prakse odvjetničkih stručnih suradnika i pripravničke prakse, kao i rješenja o privremenoj zabrani obavljanja odvjetničke djelatnosti, prakse odvjetničkih stručnih suradnika i pripravničke prakse po postupku i ovlastima iz ovoga Statuta,
- vrši ocjenu Ugovora o osnivanju odvjetničkog društva i njegove usuglašenosti sa Zakonom o odvjetništvu i općim aktima regionalnih odvjetničkih komora, te nakon ocjene daje ili odbija suglasnost za upis društva u registar nadležnog suda,
- utvrđuje predračun prihoda i rashoda Odvjetničke komore FBiH za svaku kalendarsku godinu,
- donosi odluku o visini dijela članskog doprinosa iz članskog doprinosa odvjetnika, stručnih suradnika i pripravnika u regionalnim odvjetničkim komorama, koji pripada Odvjetničkoj komori FBiH,

- donosi odluku o visini naknade za upis u Imenik odvjetnika i stručnih suradnika (upisnina),
- donosi Pravilnik o polaganju odvjetničkog ispita i način financiranja rada Komisije za polaganje odvjetničkih ispita,
- inicira prijedloge i poduzima mjere za suradnju i odnose Odvjetničke komore FBiH s odvjetničkim asocijacijama Republike Srpske, drugih država i međunarodnim odvjetničkim asocijacijama,
- poduzima sve potrebne mjere na suzbijanju nadripisarstva, uključujući i pokretanje odgovarajućih postupaka kod nadležnih organa, u slučaju pokušaja legaliziranja nadripisarstva, odlukama tih organa,
- na zahtjev Federalnog ministarstva pravde dostavlja izvješća o stanju odvjetništva, s aspekta provođenja Zakona o odvjetništvu (članak 17. Zakona o odvjetništvu Federacije BiH),
- podnosi izvješća Upravnog odbora i ostalih organa Odvjetničke komore FBiH na redovitim godišnjim skupštinama.
- rješava povodom žalbi izjavljenih protiv rješenja regionalnih odvjetničkih komora,
- donosi i ostale odluke iz djelokruga rada Odvjetničke komore Federacije BiH koje nisu izravno stavljene u nadležnost drugih organa Komore.

Članak 64.

U slučaju nastupanja izvanrednih događaja i izvanrednih okolnosti proglašениh od strane nadležnih državnih organa ili okolnosti koje se nisu mogle predvidjeti, izbjeći ili otkloniti, a koje mogu prouzrokovati veću štetu ili izazvati teže poremećaje u odvjetničkoj djelatnosti uopće ili funkcioniranju Odvjetničke komore Federacije BiH, regionalnim komora i njihovih organa, Upravni odbor Odvjetničke komore Federacije BiH može donositi, kao privremene, sve opće i pojedinačne akte iz nadležnosti Skupštine, ako priroda izvanrednih događaja i okolnosti, stupanj opasnosti od nastupanja štete ili poremećaja i razlozi hitnosti, ne omogućuju blagovremeno sazivanje izvanredne Skupštine Odvjetničke komore Federacije BiH.

Upravni odbor je dužan podnijeti na potvrdu Skupštini Odvjetničke komore Federacije BiH svaki privremeni opći i pojedinačni akt u roku od šest mjeseci od dana donošenja.

Skupština Odvjetničke komore može potvrditi, poništiti ili preinačiti privremeni akt Upravnog odbora.

Odluka Skupštine Odvjetničke komore Federacije BiH o poništenju ili preinačenju privremenih akata Upravnog odbora ima pravno djelovanje od dana donošenja (*ex nunc*).

Članak 65.

Upravni odbor može dogovarati s gospodarskim društvima za osiguranje (u daljnjem tekstu: osiguravatelji) uvjete osiguranja odvjetnika i odvjetničkih društava od odgovornosti za štetu koja može nastati u obavljanju njihove djelatnosti.

Članak 66.

Ako se s osiguravateljima od rizika iz prethodnog članka postigne suglasnost da sporove koji se odnose na njihove regresne zahtjeve protiv odvjetnika odnosno odvjetničkih društava rješava arbitraža, ugovore o arbitraži s osiguravateljima zaključuje Upravni odbor Odvjetničke komore Federacije BiH.

Članak 67.

(1) Sve odluke Upravnog odbora potpisuje predsjednik Upravnog odbora.

(2) Sjednice Upravnog odbora Odvjetničke komore FBiH održavaju se najmanje svaka dva (2) mjeseca.

(3) Sjednice Upravnog odbora saziva predsjednik Upravnog odbora s utvrđenim dnevnim redom, a dužan je sazvati sjednicu Upravnog odbora i na pismeni zahtjev predsjednika Odvjetničke komore FBiH.

(4) O sazivu sjednice i dnevnom redu iste blagovremeno se, na podoban način, obavještavaju svi članovi Upravnog odbora, a po potrebi o proširenoj sjednici Upravnog odbora i drugi organi Odvjetničke komore FBiH.

(5) U slučaju odsutnosti ili spriječenosti, predsjednika Upravnog odbora zamjenjuje potpredsjednik sa svim pravima i obvezama koje u skladu sa zakonom, ovim Statutom ili drugim općim aktom Odvjetničke komore ima predsjednik Upravnog odbora.

Iznimno, u slučaju opravdane kratkoročne odsutnosti ili spriječenosti i predsjednika i potpredsjednika Upravnog odbora Odvjetničke komore Federacije BiH, Upravni odbor Odvjetničke komore Federacije BiH može odlučiti da sjednicama predsjedava i njegov član za kojeg se izjasni većina prisutnih članova.

Članak 68.

(1) Upravni odbor Odvjetničke komore FBiH može za specifične poslove iz nadležnosti Upravnog odbora formirati sljedeća povjerenstva: Povjerenstvo za verifikaciju upisa, Povjerenstvo za praćenje propisa, Povjerenstvo za položaj odvjetništva, Povjerenstvo za stručno usavršavanje odvjetnika, stručnih suradnika i odvjetničkih pripravnika, Komisija za ekonomski položaj odvjetništva, kao i druge komisije za koje ocjeni da bi mogle doprinijeti razvoju odvjetništva.

(2) Predsjednici formiranih komisija su uvijek iz sastava članova Upravnog odbora Odvjetničke komore FBiH, a članovi tih komisija iz redova odvjetnika, učlanjenih u Odvjetničku komoru FBiH.

(3) Komisije za svoj rad odgovaraju i podnose izvješće Upravnom odboru Odvjetničke komore FBiH.

(4) Upravni odbor Odvjetničke komore FBiH, na prvoj konstitutivnoj sjednici, pored izbora predsjednika Upravnog odbora, može iz sastava članova Upravnog odbora, izabrati Generalnog tajnika Upravnog odbora, s ovlastima i dužnostima koje će Upravni odbor utvrditi u svojoj odluci o izboru.

3. Predsjednik i potpredsjednik Odvjetničke komore FBiH

Članak 69.

(1) Predsjednik Odvjetničke komore FBiH obavlja sljedeće poslove:

- predstavlja Komoru pred svim organima, organizacijama i institucijama u Bosni i Hercegovini i inozemstvu,
- potpisuje ugovore, koje zaključuje Odvjetnička komora FBiH,
- potpisuje odluke Skupštine Odvjetničke komore FBiH,
- izvršava zadatke koje mu svojom odlukom povjerava Skupština,
- sudjeluje u radu Upravnog odbora Odvjetničke komore FBiH, s ravnopravnim pravom glasa.
- Predsjednik AKFBiH može staviti veto na odluku Upravnog odbora ukoliko smatra da je takva odluka u suprotnosti sa Zakonom, Statutom i drugim aktima AKFBiH.

(2) Za svoj rad predsjednik odgovara Skupštini Odvjetničke komore FBiH.

(3) Mandat predsjednika Odvjetničke komore FBiH traje četiri (4) godine, i ne može se uzastopno ponoviti.

Članak 70.

(1) Potpredsjednik Odvjetničke komore FBiH zamjenjuje predsjednika, u svim slučajevima njegove spriječenosti da obavlja funkcije iz članka 69. ovoga Statuta.

(2) Mandat potpredsjednika Odvjetničke komore FBiH traje četiri (4) godine i istek tog mandata nije smetnja za izbor na mjesto predsjednika Odvjetničke komore FBiH u narednom uzastopnom mandatu.

4. Nadzorni odbor

Članak 71.

(1) Nadzorni odbor Odvjetničke komore FBiH je samostalni organ koji za svoj rad odgovara Skupštini Odvjetničke komore FBiH.

---

(2) Nadzorni odbor od tri (3) člana bira Skupština Odvjetničke komore FBiH.

(3) Mandat članova Nadzornog odbora traje četiri (4) godine, s mogućnošću uzastopnog izbora i u narednom mandatu.

(4) Na prvoj sjednici, poslije izbora Nadzornog odbora, članovi Nadzornog odbora biraju predsjednika Nadzornog odbora, iz reda izabranih članova Nadzornog odbora.

Članak 72.

(1) Nadzorni odbor obavlja funkciju nadzora u financijskom poslovanju i realizaciji predračuna prihoda i rashoda Odvjetničke komore FBiH.

(2) Nadzorni odbor vrši i funkciju nadzora rada svih organa Odvjetničke komore FBiH, u pogledu primjene Zakona o odvjetništvu, Statuta i drugih općih akata Odvjetničke komore FBiH.

(3) U vršenju funkcija iz stavka 1 i 2, Nadzorni odbor o svojim zapažanjima podnosi izvješće na svakoj Skupštini Odvjetničke komore FBiH i u izvješću daje smjernice i sugestije u cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti.

(4) U vršenju ovlasti iz stavka 1 i 2, Nadzorni odbor nije ovlašten da mijenja pojedinačne odluke koje su donijeli, u vršenju ovlasti iz svoje nadležnosti, organi Odvjetničke komore FBiH.

5. Disciplinski sud i disciplinski tužitelj Odvjetničke komore FBiH

Disciplinski sud

Članak 73.

(1) Disciplinski sud Odvjetničke komore FBiH je samostalni organ nadležan za utvrđivanje lakših i težih povreda dužnosti odvjetnika, odvjetničkih stručnih suradnika i odvjetničkih pripravnika i izricanje disciplinskih mjera.

(2) Disciplinski sud se sastoji od pet (5) sudaca i 5 zamjenika koje bira Skupština Odvjetničke komore FBiH.

(3) Mandat sudaca i zamjenika sudaca Disciplinskog suda traje četiri (4) godine i može se obnoviti i u narednom uzastopnom mandatu.

(4) Disciplinski sud na općoj sjednici, koju čine svi suci i zamjenici sudaca, donosi Poslovnik o svom radu, kao i njegove izmjene i dopune.

Disciplinski tužitelj

Članak 74.

(1) Disciplinski tužitelj je samostalni organ disciplinskog gonjenja, nadležan za pokretanje postupka za utvrđivanje disciplinske odgovornosti odvjetnika, odvjetničkih stručnih suradnika i odvjetničkih pripravnika.

(2) Disciplinskog tužitelja Odvjetničke komore FBiH bira Skupština AKFBiH, na mandatno razdoblje od četiri (4) godine, uz mogućnost reizbora na vrijeme drugog uzastopnog mandata.

(3) Skupština bira i zamjenika disciplinskog tužitelja, koji u pogledu dužnosti i ovlasti, u disciplinskom postupku, ima iste ovlasti kao i disciplinski tužitelj.

Članak 75.

Potpune ovlasti, dužnosti i prava disciplinskog tužitelja i njegovog zamjenika Disciplinskog suda bliže se reguliraju općim aktom o disciplinskoj odgovornosti i postupku radi utvrđivanja te odgovornosti. Pravilnikom o disciplinskoj odgovornosti se utvrđuju jedinstvena pravila vođenja disciplinskog postupka i izricanja disciplinskih mjera, koja su obvezna za sve disciplinske organe Odvjetničke komore FBiH i regionalnih odvjetničkih komora.

Članak 76.

Disciplinski sud i disciplinski tužitelj podnose izvješće o radu na redovitoj Skupštini Odvjetničke komore FBiH.

6. Komisija za polaganje odvjetničkih ispita

Članak 77.

(1) Komisiju za polaganje odvjetničkih ispita, iz članka 18 točka 7. Zakona o odvjetništvu, koja se sastoji od tri (3) člana i dva (2) zamjenika, imenuje Upravni odbor Odvjetničke komore FBiH.

(2) Mandat članova Komisije za polaganje odvjetničkih ispita i njihovih zamjenika traje četiri (4) godine.

(3) Imenovanje članova ispitne komisije vrši se iz redova afirmiranih odvjetnika, članova Odvjetničke komore FBiH koji imaju najmanje 10 godina prakse u obavljanju odvjetničke djelatnosti.

(4) Imenovani članovi ispitne komisije biraju između sebe predsjednika Komisije na isti mandatni period za koji je imenovana Komisija.

(5) Komisija za polaganje odvjetničkih ispita, samostalno donosi pravilnik o sadržaju materije koja je predmetom polaganja odvjetničkog ispita pred ispitnom komisijom i pravila rada Komisije, u kojim se utvrđuju i rokovi ponavljanja ispita, u slučaju prvog bezuspješnog polaganja.

(6) O položenom odvjetničkom ispitu, Komisija izdaje uvjerenje u obliku koji će Komisija utvrditi u svom pravilniku. Uvjerenje potpisuje predsjednik ispitne komisije i isto ima značaj javne isprave.

IX. OBILJEŽJA DISCIPLINSKIH PREKRŠAJA

I VRSTE DISCIPLINSKIH MJERA

Članak 78.

(1) Kao teže povrede obavljanja odvjetničke djelatnosti i narušavanja ugleda odvjetništva, smatraju se:

- očigledno nesavjesno i neodgovorno obavljanje djelatnosti od strane odvjetnika, odvjetničkih stručnih suradnika ili odvjetničkog pripravnika,
- bavljenje poslovima koji su nedostojni i nespojivi s odvjetničkom djelatnošću i ugledom odvjetništva - povreda dužnosti čuvanja odvjetničke tajne,
- zahtijevanje naknade za obavljanje poslova u zastupanju, preko iznosa utvrđenih Tarifom o naknadama i nagradama za rad odvjetnika,
- neovlašteno raspolaganje novčanim sredstvima klijenta, neosnovano zadržavanje novčanih sredstava i drugih materijalnih vrijednosti, naplaćenih ili dobivenih u ime i za račun klijenta,
- odbijanje predaje spisa i dokumenata, poslije prestanka zastupanja, klijentu ili uvjetovanje predaje spisa i dokumenata plaćanjem dospjelih naknada i nagrada za zastupanje,
- očigledno nesavjesno i neodgovorno obavljanje izbornih funkcija i funkcija na koje je imenovan u organima Odvjetničke komore,
- kršenje Kodeksa odvjetničke etike, kada je to kršenje Kodeksom određeno kao teža povreda dužnosti odvjetnika, odvjetničkih stručnih suradnika ili odvjetničkih pripravnika,
- neplaćanje članarine i drugih materijalnih obveza komori u razdoblju dužem od tri mjeseca,
- prihvaćanje zastupanja klijenta, u slučajevima kada je postojala obveza odbijanja zastupanja (članak 22. Zakona o odvjetništvu),
- svako kršenje Kodeksa odvjetničke etike, koje je moglo ili je uzrokovalo nastupanje težih posljedica za klijenta, ili ugled odvjetništva,
- grubo kršenje zakonskih prava odvjetničkog stručnog suradnika i odvjetničkog pripravnika koje ovaj ima po osnovi rada,
- nezaključivanje ugovora o osiguranju od odgovornosti kao i neprijavlivanje,
- nastale promjene kao i nedostavljanje ugovora regionalnoj odvjetničkoj komori kojoj odvjetnik pripada,
- nezaključivanje ugovora o osiguranju.

Upravni odbor regionalne odvjetničke komore dužan je svakom odvjetniku koji nije zaključio ugovor o osiguranju dostaviti pismeno upozorenje da je obvezan zaključiti ugovor.

U pismenom pozivu, odvjetniku će se dati rok od šezdeset (60) dana od dana prijema pismenog poziva da zaključi ugovor o osiguranju i dostavi ugovor Komori.

U slučaju da odvjetnik ne zaključi ugovor o osiguranju u ostavljenom roku, Upravni odbor regionalne odvjetničke komore će dostaviti prijavu disciplinskom tužitelju radi pokretanja disciplinskog postupka.

(2) Upravni odbor regionalne odvjetničke komore, dužan je svakom odvjetniku koji nije izmirio članarinu i druge materijalne obveze komori za sebe, za odvjetničke stručne suradnike i odvjetničke pripravnike, u razdoblju dužem od tri (3) mjeseca, dostaviti pismeni poziv za izmirenje financijskih obveza.

U pismenom pozivu, odvjetniku će se dati rok od petnaest (15) dana od dana prijema pismenog poziva, da izvrši uplatu svojih dugovanja prema Komori. U slučaju da odvjetnik ne izmiri uplatu u ostavljenom roku ili ne uputi pismeno izjašnjenje vezano za pismeni poziv, Upravni odbor regionalne odvjetničke komore će donijeti rješenje o brisanju iz Imenika odvjetnika.

Nakon verifikacije rješenja od verifikacijske komisije Odvjetničke komore Federacije BiH, odvjetnik će se brisati iz Imenika odvjetnika.

Ukoliko odvjetnik da pismeno izjašnjenje na pismeni poziv za izmirenje svojih dugovanja prema Komori, i navede razloge zbog kojih nije u mogućnosti da izmiri dug u ostavljenom roku, Upravni odbor regionalne odvjetničke komore ima pravo procijeniti da li su razlozi opravdani ili ne. Ukoliko nađe da su razlozi opravdani, donijet će odluku o davanju novog roka za izmirenje dugovanja. Ako odvjetnik i nakon ovog produženog roka ne izvrši svoju obvezu, brisat će se iz Imenika odvjetnika.

Na rješenje o brisanju iz Imenika odvjetnika, odvjetnik ima pravo žalbe Upravnom odboru Odvjetničke komore Federacije BiH u roku od petnaest (15) dana od dana prijema rješenja.

(3) Lakše povrede odvjetničke dužnosti predstavljaju sve povrede i kršenje Kodeksa profesionalne etike odvjetnika, odvjetničkih stručnih suradnika i odvjetničkih pripravnika, koje u prethodnom stavku ovoga članka nisu označene kao teže povrede dužnosti odvjetnika.

Članak 79.

Postupanje odvjetničkog stručnog suradnika protivno odredbama članka 34, odnosno samovlasno vršenje poslova iz članka 35., smatrat će se težom povredom dužnosti.

Članak 80.

(1) Kao teže povrede dužnosti odvjetničkih pripravnika, smatraju se:

- samostalno primanje na zastupanje, bez suglasnosti principala,
- samostalna naplata nagrade za zastupanje, bez suglasnosti principala,

- otpočinjanje s pripravničkom praksom, bez zaključenog Ugovora o radu s principalom,
- nesavjesno i neodgovorno obavljanje funkcija na koje je izabran u Organizaciji odvjetničkih pripravnika.

Članak 81.

(1) U postupku utvrđivanja odgovornosti za povredu dužnosti odvjetnika, odvjetničkih stručnih suradnika i odvjetničkih pripravnika mogu se izreći sljedeće disciplinske mjere:

1. za lakše povrede dužnosti odvjetnika, odvjetničkih stručnih suradnika i odvjetničkih pripravnika:

- opomena,
- javna opomena,
- novčane kazne do gornjeg iznosa od 2.000,00 KM za odvjetnike, odvjetničkog stručnog suradnika i 1.000,00 KM za odvjetničkog pripravnika,

2. za teže povrede dužnosti odvjetnika, odvjetničkih stručnih suradnika i odvjetničkih pripravnika:

- novčana kazna do iznosa od 10.000,00 KM, za odvjetnika, odvjetničkog stručnog suradnika i novčana kazna do 5.000,00 KM za odvjetničkog pripravnika,
- zabrana obavljanja djelatnosti odvjetničkom stručnom suradniku, odvjetničkom pripravniku, u trajanju od šest (6) mjeseci do pet (5) godina,
- zabrana obavljanja odvjetničke djelatnosti u trajanju od šest (6) mjeseci do pet (5) godina.

(2) Pravomoćna disciplinska odluka, kojom je izrečena mjera zabrane bavljenja odvjetničkom djelatnošću ili zabrana obavljanja djelatnosti odvjetničkog stručnog suradnika i pripravničke prakse, ima za posljedicu brisanje iz Imenika odvjetnika, Imenika odvjetničkih stručnih suradnika, odnosno Imenika odvjetničkih pripravnika, sa zabranom ponovnog upisa, za vrijeme trajanja izrečene mjere.

X. FINANCIRANJE ODVJETNIČKE KOMORE FBIH

Članak 82.

(1) Odvjetnička komora FBiH financira se iz sljedećih izvora:

- dijela članskog doprinosa (članarine) koji je utvrđen Odlukom Upravnog odbora Odvjetničke komore FBiH, iz članarine koju odvjetnici plaćaju regionalnim odvjetničkim komorama, a ove doznačavaju Odvjetničkoj komori FBiH,

- upisnine za upis u Imenik odvjetnika, čiju visinu Odlukom utvrđuje Upravni odbor Odvjetničke komore FBiH, a uplaćuje se prije upisa u Imenik odvjetnika, izravno na račun Odvjetničke komore FBiH,
- samodoprinos odvjetnika, u slučaju izvanrednih i opravdanih potreba, čiji iznos utvrđuje odlukom Upravni odbor Odvjetničke komore FBiH, a tu odluku verificiraju upravni odbori regionalnih odvjetničkih komora,
- drugih izvora, kao što su donacije i sl.

(2) Donacije, učinjene Odvjetničkoj komori FBiH ili sredstva koja bi osiguravali državni organi i institucije, ne mogu se koristiti za financiranje odvjetničkih komora, ukoliko bi korištenje tih sredstava na bilo koji način moglo ugroziti načelo neovisnosti odvjetništva.

Članak 83.

Nužni troškovi financiranja rada Organizacije odvjetničkih pripravnika, Organizacije stručnih suradnika Odvjetničke komore FBiH utvrđuju se u godišnjem Predračunu (Proračunu) Odvjetničke komore FBiH i osiguravaju iz izvora navedenih u članku 65. ovoga Statuta.

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 84.

Regionalne odvjetničke komore će svoje Statute uskladiti s odredbama ovoga Statuta u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja u Službenim novinama FBiH.

Članak 85.

Izmjene i dopune Statuta stupaju na snagu danom usvajanja na Redovitoj Skupštini AKFBiH održanoj 9. travnja 2011., a ovlašćuje se Upravni odbor da sačini prečišćeni tekst Statuta koji će se objaviti u Službenim novinama FBiH.

KODEKS ADVOKATSKE ETIKE ADVOKATA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE (usvojen na Vanrednoj skupštini 17.09.2005.)

OSNOVNE ODREDBE

U društvu zasnovanom na vladavini zakona advokati imaju posebnu ulogu. Advokati moraju služiti interesima pravde kao i onima čija su im prava i slobode povjereni da ih štite

i brane, njihova dužnost nije samo da zastupaju svoju stranku, već da joj budu i savjetnici u najboljem smjeru.

Ovakva uloga advokata pred njih postavlja mnoštvo pravnih i moralnih obaveza naročito prema: stranci;

sudovima i drugim organima pred kojima advokati zastupaju slučaj svoga klijenta, odnosno djeluju u njegovo ime,

pravnoj profesiji uopšte i svakom pojedinom članu profesije i

javnosti za koju postojanje slobodne i nezavisne advokatske profesije, zajedno sa poštivanjem pravila koja je profesija sama utvrdila u osnovi znači očuvanje ljudskih prava u odnosu na moć države i drugih interesa u društvu.

Iz ovih razloga, Kodeks utvrđuje načela i pravila ponašanja kojih su se, radi očuvanja i ugleda advokature, advokati uvijek dužni pridržavati pri obavljanju svoje djelatnosti.

Pravila ponašanja utvrđena Kodeksom moraju postati dijelom svijesti i uvjerenja svakog advokata.

Radi osiguranja što potpunijeg poštivanja Kodeksom utvrđenih pravila profesionalnog ponašanja, obezbijedit će se sankcionisanje svih onih čije ponašanje bude suprotno ovim pravilima.

Kodeks se odnosi na advokate, advokatske pripravnike upisane u imenik advokatskih pripravnika u FBiH, stručne saradnike i advokate iz drugih država, kada u skladu sa Zakonom postupaju na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine.

Kada advokatsku djelatnost obavlja u drugoj državi, advokat je dužan da poštuje međunarodna pravila profesionalne etike i pravila profesionalne etike advokata države u kojoj postupa. U slučaju kada u Kodeksu ne postoji pravilo koje se na određeni slučaj može neposredno primijeniti, Kodeks će biti primijenjen u skladu sa smislom njegovih načela.”

I OPŠTA NAČELA

1. Osnovni moralni princip Kodeksa ispoljen kroz dužnost advokata da se u granicama Zakona, a u skladu sa ustavnim načelima, moralom društva i načelima i principima sadržanim u opštim aktima Advokatske komore Federacije Bosne i Hercegovine, dosljedno bori za vladavinu prava, zaštitu sloboda i interesa građana koje brani i zastupa, nikada se nesmije staviti u zavisnost sa bilo čijim drugim ili svojim vlastitim interesom.

2. Odnos advokata prema vlastitoj stranci, protivnoj stranci i njenim zastupnicima, prema drugim advokatima, sudovima, tužilaštvima te drugim državnim organima sa javnim ovlašćenjima određen je isključivo njegovim položajem zastupnika i zaštitnika prava i interesa građana i pravnih lica.

3. Pri obavljanju advokatske djelatnosti, advokat se treba ponašati tako da stekne i učvrsti povjerenje svoje stranke a istovremeno i pravosudnih i drugih organa pred kojima postupa štiteći prava i interese stranke.

U svim svojim postupcima, podnescima, govorima i drugim službenim radnjama, advokat je dužan voditi računa o zahtjevima profesionalne i opšte kulture.

4. Advokat je dužan savjesno ispunjavati sve dužnosti koje proizilaze iz advokatskog poziva i pri tome čuvati ugled i dostojanstvo advokature i to kako pri obavljanju djelatnosti tako i u privatnom životu. Svojim ponašanjem advokat mora služiti kao primjer humanosti, poštovanja ljudskog dostojanstva i progresivnih nastojanja u priznavanju, zaštiti i ostvarivanju temeljnih ljudskih prava i sloboda.

5. Advokat je dužan pri zastupanju stranaka sačuvati svoju nezavisnost, a interese stranke smije štiti samo sredstvima koja su u skladu sa zakonom, s dostojanstvom advokatskog poziva i s dobrim običajima koji nisu u suprotnosti s njegovom savješću. Advokat se ne smije prihvatiti poslova koji su nespojivi s njegovim pozivom i koji bi mogli štetiti njegovoj nezavisnosti, dobrom glasu, i ugledu advokature.

6. Nedopušteno je i u suprotnosti je s dostojanstvom advokata da na bilo koji način sarađuje sa nadriparisima.

Dužnost je advokata da svako lice za koje sazna da se bavi nadriparstvom, prijavi nadležnom državnom organu.

7. Advokat ne smije isticati svoju raniju službu, položaj ili dužnost za pribavljanje stranaka, niti na bilo koji način uvjeravati stranku da joj zbog toga može uspješnije pružiti zaštitu prava i interesa koji su joj povrijeđeni

8. Advokat je dužan stalno obnavljati, proširivati i usavršavati svoje pravno i opšte obrazovanje. Cilj pravnog obrazovanja je i izučavanje pravnih vještina, razvijanje osjećaja za etičke vrijednosti i zaštitu ljudskih prava i sloboda, podsticanje brige za rad u korist klijenta i pružanje podrške zakonitoj djelotvornosti pravosuđa.

Svoj krug djelovanja, advokat može proširivati samo sredstvima koja su u skladu sa čašću i ugledom advokata.

9. Svaka neloyalnost u obavljanju advokatske djelatnosti protivi se časti i ugledu advokature, a naročito: pribavljanje stranaka putem ponuda, posrednika ili reklama; saradnja s nadriparisima ili licima za koja se sumnja da se bave nadriparstvom, obećanje provizije ili nagrade drugima za pribavljanje stranaka; omalovažavanje drugih advokata, pozivanje na dobre veze i poznanstva, ponude jeftinijeg zastupanja od cijena utvrđenih advokatskom tarifom, isticanje advokatske table napadnog oblika i sadržaja ili isticanje table na druga mjesta osim na zgradu u kojoj se nalazi kancelarija, upotreba nesrazmjerno velikog ili okruglog pečata, napadno isticanje u podnescima, dopisima ili na drugi način, podataka o advokatskim kancelarijama sa kojima je sklopljen ugovor o povezivanju i saradnji, napadno isticanje eventualne specijalizacije, javni istupi u sredstvima javnog informisanja s naglašenim isticanjem svog svojstva advokata, odnosno na način koji bi se mogao shvatiti kao nametanje javnosti ili samoreklamiranje i slično. Advokata preporučuju stručnost, sposobnost, uspjeh, ugled i povjerenje koje je stekao svojim radom i ponašanjem.

Advokat ne smije da stiče klijente na nečastan ili na drugi nedopušten način. Smatra se da advokat pribjegava nečasnom ili nedopuštenom sticanju klijenata, naročito kada: daje nerealne procjene i obećava uspjeh ili dovodi klijenta u zabludu u pogledu pravne prirode predmeta,

omalovažava druge advokate, podstiče ili ne osporava uvjerenje klijenta u efikasnost korupcije, ili predlaže i nagovještava sopstveno sudjelovanje u korupciji, stupa u kontakt sa klijentima drugih advokata i navodi ih da na njega prenesu zastupanje, ili preuzima klijente drugih advokata na način suprotan ovom Kodeksu, na raspravama i u drugim javnim istupanjima u svojstvu advokata izaziva incidente i bez opravdanog razloga stvara konfliktne situacije u namjeri da nametne utisak odvažnosti i stekne ličnu popularnost.

10. Advokatu je dopušteno da u sredstvima javnog informisanja objavi podatak o otvaranju ili preseljenju svoje kancelarije, pri čemu se mora izbjeći svaki pokušaj ili dojam da je riječ o reklamama. Takođe je dopušteno da advokat pošalje obavijest o otvaranju ili preseljenju svoje kancelarije pravosudnim organima, drugim advokatima i svojim strankama.

11. Kada advokat brani ili zastupa stranku na području Republike Srpske, dužan je postupati u skladu

sa Kodeksom etike advokata Advokatske komore RS-e, ukoliko načela i principi tog Kodeksa nisu u suprotnosti sa načelima i sadržajem ovog Kodeksa.

12. Prilikom vršenja advokatske djelatnosti u inostranstvu, advokat je dužan ponašati se i u skladu sa Kodeksom Međunarodne unije advokata, kao i sa Kodeksom advokatske etike zemlje u kojoj obavlja djelatnost, ukoliko načela i principi tih kodeksa nisu u suprotnosti sa načelima i sadržajem ovog Kodeksa.

13. Dužnost je advokata da se prilikom obavljenja advokatske djelatnosti stalno brinu za unapređenje i afirmaciju advokature kao samostalne i nezavisne profesionalne djelatnosti.

14. Advokati su dužni obavezno se osigurati od odgovornosti za štetu pričinjenu stranci u toku pružanja pravne pomoći i to u skladu sa minimalnim iznosom osiguranja i vrste osigurane štete određene opštim aktom Advokatske Komore Federacije BiH.

Ne izvršavanje ove dužnosti predstavlja disciplinski prekršaj i povredu pravila ovog Kodeksa.

15. Odredbe ovog Kodeksa koje se izričito odnose na advokate koji sami rade u svojim kancelarijama, na isti način se primjenjuju i na advokate koji rade u zajedničkim advokatskim kancelarijama ili advokatskim društvima.

Odredbe ovog Kodeksa koje se primjenjuju na advokate, shodno se primjenjuju i na advokatske pripravnike i stručne saradnike.

16. Svako ponašanje suprotno principima i pravilima ovog Kodeksa, predstavlja povredu advokatske dužnosti i povredu ugleda advokature Federacije Bosne i Hercegovine.

Nadležni disciplinski organ advokatske komore odlučit će o tome da li povreda pravila ovog Kodeksa u pojedinim slučajevima predstavlja i disciplinsku povredu advokatske dužnosti i o tome će zauzeti svoj stav.

II MORALNI LIK ADVOKATA

1. Kako u vršenju advokatske djelatnosti, tako i ponašanjem u ličnom i privatnom životu, advokat je dužan da se pridržava svih načela ovog Kodeksa i da čuva ugled advokature i bori se za njeno unapređenje i afirmaciju kao nezavisne profesionalne djelatnosti.

2. U vršenju advokatske djelatnosti advokat je dužan postupati humano i obzirno sa uvažavanjem i poštovanjem svih onih sa kojima kontaktira u vršenju svoje profesionalne djelatnosti.

3. Svaki advokat je dužan da čuva svoju čast, moralni lik advokata, neovisnost, savjesnost i stručnost, tako da takvim svojim ponašanjem podstiče i druge.

4. Advokat je dužan pri zastupanju svoje stranke sačuvati svoju neovisnost. Ova neovisnost mora biti apsolutna, slobodna bilo kojih drugih utjecaja, pogotovo onih koji mogu proisteći iz njegovog vlastitog interesa ili vanjskog pritiska. S toga advokat mora izbjegavati okolnosti koje bi mogle ugroziti njegovu neovisnost i paziti da ne kompromituje svoje profesionalne standarde da bi ugodio svojoj stranki, sudu ili trećim osobama.

Advokat je dužan energično odbaciti sve pokušaje utjecaja na njegovu neovisnost i obavezan je o tim pokušajima obavijestiti samoupravne organe svoje Komore.

5. Advokat se ne može baviti poslovima koji narušavaju značaj i ugled advokatske profesije. Advokat ne smije da prihvati poslove i zvanja koji bi ga doveli u podređen položaj, naveli na nekritičko izvršavanje tuđih naloga, ili njegov rad uslovljavali takvom vrstom obaveza ili pogodnosti koje bi mogle ugroziti njegovu nezavisnost i samostalnost.

Advokat se može baviti poslovima u oblasti nauke, književnosti, umjetnosti, publicistike, pravnog

obrazovanja, humanitarnog rada, prevodilaštva i sporta.

Advokat može da bude rukovodilac ili član stručnih, radnih ili savjetodavnih tijela vladinog ili nevladinog sektora, nevladinih organizacija, upravnih i uređivačkih odbora i izdavačkih savjeta u organizacijama čiji rad nije u suprotnosti sa načelima advokatske profesije.

Rukovodeći položaj advokata u Advokatskoj komori nije spojiv sa rukovodećim položajem u političkoj stranci”

6. Tradicionalne vrline kao što su: čast, poštenje i integritet advokata moraju biti van svake sumnje, profesionalna su obaveza advokata i osnov za sticanje odnosa povjerenja prema advokatu.

7. Klijent i treća lica, od kojih advokat dobija informacije, moraju biti sigurni u povjerljivost advokata. Bez sigurnosti u povjerljivost advokata nema ni povjerenja. Povjerljivost je primarno pravo i obaveza advokata.

8. Samo advokat koji poznaje zakon može štiti interese svoje stranke sredstvima koja zakon dopušta, a da bi tu dužnost mogao ispuniti dužan je obnavljati, proširivati i usavršavati svoju pravnu i opštu naobrazbu praćenjem stručne literature, učešćem u stručnim raspravama, savjetovanjima i kongresima, objavljivanjem stručnih radova, saradnjom u časopisu Advokatske komore i slično.

9. Advokat mora djelovati u najboljem interesu svoje stranke i mora staviti te interese ispred svojih ili interesa drugih koji su u koliziji sa interesima stranke koju zastupa.

10. Advokat treba da svojim stručnim znanjem pomaže drugim advokatima, a posebna je dužnost svih advokata da pomažu stručno usavršavanje advokatskih pripravnika.

11. Nije dostojna da bude advokat osoba koja radi protiv interesa advokature kao nezavisne profesionalne djelatnosti i koja ne poštuje osnovne principe ovog Kodeksa. Svako ponašanje suprotno osnovama i principima ovog Kodeksa predstavlja povredu ugleda advokature Federacije Bosne i Hercegovine i Bosne i Hercegovine.

III ODNOS PREMA LICIMA KOJIMA SE PRUŽA PRAVNA POMOĆ

1. Vjernost stranci je osnovna dužnost advokata. Ona je važnija od interesa advokata i kolegijalnih obzira.

Zastupanju stranke advokat je dužan posvetiti svu svoju stručnost i savjesnost te joj cjelovito i pravovremeno pružiti očekivanu pravnu pomoć.

Preopterećenost advokata u poslu ne smije ugroziti cjelovitost, savjesnost i pravovremenost u pružanju pravne pomoći stranci. O ovome je svaki advokat dužan voditi računa prilikom preuzimanja novih poslova od stranaka.

Advokat kome se obraća prevelik broj stranaka treba uputiti stranke drugim advokatima kako bi izbjegao preopterećenost u poslovima.

Prihvatanje i raskid angažmana

2. Advokat samostalno odlučuje da li će prihvatiti ponudu za zastupanje stranke, za pružanje pravne pomoći, ili odbranu, a odbiti pružanje tražene pomoći advokat može samo iz razloga propisanih Zakonom, Kodeksom i drugim opštim aktima Advokatske komore FBiH.

Na donošenje odluke o zastupanju ne smiju uticati razlike u polu, rasi, nacionalnoj pripadnosti, jeziku, vjeri, političkom i drugom ubjedenju, porijeklu, društvenom položaju ili stranačkoj pripadnosti.

Advokat koji lično poznaje protivnu stranku može odbiti zastupanje protiv nje, a ako ipak prihvati zastupanje mora prije toga svoju stranku upozoriti na to poznanstvo.

3. Advokat će odbiti zastupanje:

- 3.1. ako je pružao pravnu pomoć suprotnoj stranci u istom predmetu ili po bilo kom drugom pitanju vezanim za taj predmet,
- 3.2. ako je suprotnoj stranci u istom predmetu pravnu pomoć pružao advokat koji radi u istoj advokatskoj kancelariji ili advokatskom društvu,
- 3.3. ako je on ili član ili zaposlenik advokatske kancelarije ili društva radio kao advokatski pripravnik sa advokatom koji pruža pravnu pomoć suprotnoj stranci,
- 3.4. ako je u istom predmetu on ili član ili zaposlenik advokatske kancelarije ili društva postupao kao sudija, tužilac, ovlaštena službena osoba Ministarstva unutrašnjih poslova ili kao službena osoba u organu uprave,
- 3.5. ako se on ili član ili zaposlenik advokatske kancelarije ili društva bavio na drugi profesionalni način predmetnim slučajem,
- 3.6. ako on ili član ili zaposlenik advokatske kancelarije ili društva ima osobni interes koji je, ili može biti, u sukobu sa interesima zastupane stranke, i
- 3.7. u drugim slučajevima predviđenim zakonom ili opšim aktima Federalne advokatske komore.

4. Advokat može odbiti pružanje pravne pomoći zbog ličnog ubjeđenja da takav predmet ne može sa uspjehom zastupati.

5. Ukoliko advokat ima priznatu specijalizaciju ili se uopšte ne bavi sa odredjenom oblasti prava smije odbiti zahtjev stranke za zastupanje ukoliko se radi o predmetu van njegove specijalizacije ili oblasti za koju je stručan.

6. Kada advokat odbije zastupanje stranke, neovisno o kojem se osnovu radi, dužan je da navede razloge odbijanja pružanja pravne pomoći.

7. Advokat će voditi slučaj za stranku samo po nalogu te stranke. On, međutim može raditi na slučaju po nalogu drugog advokata koji radi za stranku ili kad mu slučaj dodjeli sud ili drugi nadležni organ.

8. Prilikom preuzimanja predmeta za zastupanje advokat je dužan uzeti iscrpnu informaciju od stranke, upoznati je sa približnim trajanjem postupka, troškovima i nagradom advokata za obavljeni rad.

9. Advokat će savjetovati i zastupati stranku promptno, savjesno i marljivo, posebno vodeći računa da joj ne prouzroči nepotrebne troškove postupka i dužan je da svojim takvim postupanjem i stručnim radom opravda povjerenje stranke koje mu je ukazala izborom za svog zastupnika. Advokat će preuzeti ličnu odgovornost za ispunjenje naloga koji su mu dati. Svog klijenta će obavještavati o toku stvari koja mu je povjerena.

10. Advokat je dužan tokom cijelog postupka nastojati da se postupak riješi nagodbom ako je to u interesu stranke.

11. Advokat neće voditi slučaj za koji zna ili bi trebalo da zna da on nije stručno – u potpunosti kompetentan za njega, bez saradnje sa advokatom koji je kompetentan za takav slučaj.

12. U pravilu advokat preuzima za zastupanje onoliko predmeta koliko može savjesno i ažurno zastupati i neće prihvatiti naloge za koje zna da ih neće moći ispuniti efikasno.

13. Kada utvrdi da se stranka koju zastupa objesno parniči, advokat ju je dužan upozoriti na takvo ponašanje i štetno vođenje postupka, a ukoliko ona i dalje ostaje pri takvom stavu, advokat joj može već iz ovog razloga otkazati punomoć i uskratiti pružanje dalje pravne pomoći.

14. Ukoliko utvrdi da stranka koju zastupa ili brani, neistinito daje upute i navodi činjenice o predmetu, advokat može takvoj osobi otkazati dalje pružanje pravne pomoći.
15. Jedan od razloga zbog kojih advokat može uskratiti dalje pružanje pravne pomoći stranki je i nesposobnost stranke da plati gotove izdatke advokata i nagradu za do tada obavljene poslove.
16. Advokat može otkazati punomoć iz onih razloga iz kojih može odbiti pružanje pravne pomoći.
17. Advokat nema pravo da se povuče iz slučaja na način i u okolnostima kada stranka ne bi mogla naći drugu pravnu pomoć na vrijeme kako bi se spriječilo nastupanje štetnih posljedica za stranku i takvu osobu kojoj otkazuje punomoć po bilo kojem od valjanih osnova, dužan je zastupati dok ona ne nadje zastupnika, no najviše 30 dana od otkaza punomoći. Za ovo vrijeme je dužan preduzimati sve radnje da ne bi nastupile štetne posljedice za stranku kojoj se otkazuje punomoć.
18. Advokat ne treba da otkáže punomoć kada mu budu odbijeni dokazni ili drugi prijedlozi u postupku zbog odnosa lične netrpeljivosti sa osobom koja vodi postupak, odnosno svoje lične interese ne smije poistovjećivati sa interesom stranke kojoj pruža pravnu pomoć i obratno.
19. Dužnost je advokata da osobi kojoj pruža pravnu pomoć posveti svu svoju savjesnost, poštenje i odanost, ali ne smije da se povodi za nekorektnim i očigledno neistinitim ponašanjem osobe koju zastupa, na koji bi način krnjio svoj lični ugled i ugled advokature kao nezavisne profesionalne djelatnosti.

Konflikt interesa

20. Advokat neće savjetovati, zastupati ili djelovati u ime dvije ili više stranaka u istoj stvari ako postoji konflikt, ili značajan rizik od konflikta interesa tih stranaka.
21. Kada postupa u dvostranim pravnim poslovima, a angažovan je od jedne ili svih strana, dužan je podjednako i na pravičan način štititi interese svih učesnika u tom pravnom poslu bez obzira ko plaća nagradu za njegov obavljani rad.
Advokat mora prestati raditi za obje stranke kada nastupi konflikt interesa između tih stranaka i također kad god postoji rizik od ugrožavanja povjerljivosti ili kada bi njegova neovisnost mogla biti umanjena.
22. Advokat ne smije primiti da zastupa stranku u stvari u kojoj je ranije od stranke sa suprotnim interesima primio informacije u istoj stvari mada nije primio na zastupanje ni tu stranku, ako bi njegova saznanja o predmetu ugrozila interes stranke ili dužnost čuvanja povjerljivosti prethodno dobijenih saznanja.
23. Kada advokati obavljaju djelatnost u zajedničkoj advokatskoj kancelariji ili u advokatskom društvu, naprijed navedene odredbe se primjenjuju na sve članove zajedničke kancelarije ili društva.

Pactum de quota litis

24. Advokat nema pravo sklapati pactum de quota litis.
25. Pod "pactum de quota litis" podrazumjeva se sporazum između advokata i njegove stranke napravljen prije okončanja slučaja, po kojem bi se stranka obavezala da isplati advokatu jedan dio bez obzira da li je to u vidu novca ili neke druge dobiti koju stranka ostvari po okončanju postupka.

26. Pactum de quota litis ne isključuje sporazum da naknadu koju advokat zaračuna bude proporcionalna vrijednosti slučaja koji advokat vodi, ako je to u skladu sa zvanično odobrenim tarifama. Takav pismeni sporazum advokat je dužan dostaviti nadležnom organu regionalne Advokatske komore.

IV ODBRANA (ZASTUPANJE) U KRIVIČNIM PREDMETIMA

1. Advokat je dužan preuzeti ponuđenu odbranu osumnjičenog, odnosno optuženog (u daljem tekstu: optuženi) u krivičnim predmetima bez obzira na ličnost optuženog i na vrstu i težinu učinjenog krivičnog djela.

Advokat ne smije odbiti pružanje pravne pomoći - odbrane u krivičnim predmetima zbog toga što bi uspješna odbrana bila teška, zbog toga što postoje nepobitni dokazi o izvršenom krivičnom djelu, zbog toga što je optuženi priznao izvršenje krivičnog djela, zbog negativnog mišljenja javnog mnijenja izazvanog krivičnim djelom i ponašanja oštećenih.

2. Advokat može odbiti ponuđenu odbranu optuženog samo ukoliko ima specijalizaciju iz druge grane prava, odnosno ukoliko se u obavljanju advokatske djelatnosti ne bavi i krivičnim pravom, a od već prihvaćene odbrane advokat može odustati samo ako mu braniteljska savjest ne bi dopuštala daljnju odbranu a položaj branjenika se time ne bi pogoršao

3. U toku krivičnog postupka advokat ne smije davati izjave sredstvima javnog informisanja kojima bi se moglo na nedopušten način, a naročito stvaranjem određenih dojmova u javnosti, uticati na tok i ishod krivičnog postupka.

Advokat može u toku vođenja krivičnog postupka davati izjave sredstvima javnog informisanja u skladu sa poglavljem XI ovog Kodeksa.

4. Kad u krivičnom postupku učestvuje više optuženika i više advokata – branitelja, advokati su dužni nastojati da što je više moguće usklade svoj rad i govore i to tako da to ne bude na štetu ni jednom od optuženika – branjenika.

Advokat ne smije braniti ili rasterećivati svog branjenika tako što će krivnju svaljivati na druge saoptuženike, odnosno povećavati njihovu krivnju kako bi potpuno isključio ili umanjio krivnju svog branjenika. On to smije činiti samo ako po njegovom uvjerenju i savjesti njegov branjenik nije kriv, a to nije moguće dokazati drugačije nego dokazivanjem krivnje drugih saoptuženika, a što mora odgovarati činjeničnom stanju.

5. U pravnim obrazlaganjima i zaključcima advokat – branitelj je samostalan i to čini po sopstvenoj savjesti, znanju, odgovornosti i stručnosti i nije vezan uputama branjenika, a dužan je držati se uputa optuženog – branjenika u pogledu činjeničnog stanja.

6. Svako neposredno ili posredno nuđenje pritvorenima za branitelja ili korišćenje njima radi pribavljanja optuženika – branjenika, protivno je ugledu i dostojanstvu advokature i predstavlja kršenje pravila ovog Kodeksa.

V ODNOS PREMA PROCESNIM PROTIVNICIMA

1. Advokat treba prema protivnoj stranci nastupati obzirno i objektivno, nastojeći time stvoriti uvjete da se spor riješi u obostranu interesu.

Medjutim, ukoliko je protivna stranka bezobzirna, nepomirljiva, nevidljiva ili neobjektivna, tada je advokat dužan prema njoj nastupati odlučno, a osobito onda kada bi izostanak takva nastupa štetio opravdanim interesima njegove stranke. Svađe i vrijeđanja procesnih protivnika advokat je dužan sprečavati.

2. U skladu sa načelom brzog i efikasnog pružanja pravne pomoći i izbjegavanja nepotrebnih troškova stranci, advokat prije nego što pokrene postupak treba opomenuti procesnog protivnika, dajući mu primjeren rok za dobrovoljno ispunjenje spornog zahtjeva, osim ako je stvar hitna ili ako je očigledno riječ o obijesnu i nepopustljivu protivniku.

3. Advokat ne smije koristiti neukost, zabludu ili bojažljivost procesnog protivnika, osobito ako ona nema pravnog zastupnika, u svrhu da bi postigao neopravdani uspjeh za svoju stranku.

4. Ukoliko procesni protivnik ima zastupnika tada je advokat dužan isključivo komunicirati sa njegovim zastupnikom, a ako mu se procesni protivnik direktno obrati, dužan ga je uputiti svome zastupniku i o svemu tome obavjestiti svoju stranku.

5. Advokat treba odvrćati svoju stranku od toga da krivično progoni protivnu stranku zbog nepromišljenih izjava što ih je izazvalo napeto stanje u postupku, osim ako je takav progon potreban da bi se osigurali interesi stranke.

6. Prema procesnom protivniku advokat mora da ima korektan odnos. Ako procesni protivnik vrijeđa advokata, prijeti mu ili slično, advokat treba imati razumjevanja za stanje uzrujanosti protivne stranke u kojem se ona neprikladno ili nepristojno ponijela prema njemu i ako nakon upozorenja advokata ili organa pred kojim je došlo do uvrede, prijetnje ili slično dođe do izvinjenja, u tom slučaju advokat ne treba da preduzima krivično ili drugo gonjenje te osobe.

7. Bliže i intenzivnije poznanstvo advokata sa budućim procesnim protivnikom ili njegovim bliskim srodnikom, ukoliko bi to dovelo ili moglo dovesti do štetnih posljedica po stranku zbog nepotpunog angažovanja advokata ili stručnog i savjesnog pružanja pravne pomoći stranci, može biti razlog odbijanja angažovanja.

8. Advokat ne treba da procesnog protivnika omalovažava, niti na drugi način da se odnosi prema njemu nekorektno.

VI ODNOSI PREMA SUDOVIMA, UPRAVNIM I DRUGIM DRŽAVNIM ORGANIMA

1. Advokat je dužan da zastupanje pred sudovima i drugim organima obavlja korektno, poštujući njihov autoritet i ugled u skladu sa procesnim pravilima, a istovremeno da čuva samostalnost i neovisnost advokature kao nezavisne profesionalne djelatnosti, kao i svoj lični i profesionalni ugled. Odnos advokata prema sudu, drugim državnim organima i njihovim predstavnicima, i odnos suda, drugih državnih organa i njihovih predstavnika prema advokatu, treba da bude izraz poštovanja prava, pravne kulture i pravničke profesije. Podnesci i usmena izlaganja advokata treba da budu jasni, sažeti, umjesni i logični, a kritika koju advokat upućuje sudu, drugim državnim organima i njihovim predstavnicima ne smije da bude saopštena na drzak ili uvredljiv način.

U odnosu prema sudu, drugim državnim organima i njihovim predstavnicima advokat ne smije: da utiče na tok postupka i donošenje odluke neprofesionalnim sredstvima, a naročito obraćanjem organima i licima koja nemaju pravo da se miješaju u postupak, raspravljanje i odlučivanje, da lične prijateljske odnose sa sudijama, tužiocima i drugim predstavnicima organa vlasti ispoljava pred klijentom, suprotnom strankom ili njenim zastupnikom, ili da pred ovim licima stvara utisak postojanja takvih odnosa, da tok ili ishod postupka pravda pripisivanjem korupcije i drugih vidova zloupotreba sudijama, tužiocima i predstavnicima drugih organa vlasti, ili da podržava takvo uvjerenje klijenta, osim ako on ili klijent raspolažu dokazima koji bi im davali pravo na podnošenje prijave nadležnim organima krivičnog ili disciplinskog gonjenja,

da zloupotrebljava ulogu branioca da bi klijentu, ili posredstvom klijenta koji je u pritvoru ili na izdržavanju kazne, drugim pritvorenicima ili zatvorenicima krišom doturao pisma, poruke ili predmete čije je dostavljanje zabranjeno, podložno kontroli ili namijenjeno nedozvoljenim ciljevima, da pred klijentom, suprotnom strankom ili njenim zastupnikom, uoči ročišta ulazi u sudnicu ili drugu službenu prostoriju namijenjenu raspravi prije nego što je pozvan, ili se nakon završetka rasprave u sudnici ili takvoj prostoriji zadržava i po izlasku svih ovih lica, osim ako svoj ulazak ili ostanak prethodno tim licima ne objasni izuzetnim, opravdanim i istinitim razlozima ne vezanim za predmet spora.

2. Advokat će, uz dužno poštovanje suda braniti interesa svoje stranke časno i hrabro, bez obzira na svoje vlastite interese ili posljedice po njega ili neku drugu osobu.

3. Advokat je također dužan pružiti odlučan otpor protiv svakog kršenja zakonitosti, povrede dostojanstva ličnosti i temeljnih ljudskih prava ili interesa svoje stranke, ali samo dopuštenim sredstvima i u granicama korektnosti.

4. Advokat je dužan upozoriti svoju stranku na odnos poštovanja prema sudu i nastojati će, da on i njegova stranka savjesno koriste prava koja im u postupku pripadaju, nastojeći da se izbjegne svako odugovlačenje i zloupotreba prava u postupku pred sudom.

5. Advokat ne smije zloupotrijebiti načelo da smije razgovarati sa svjedocima izvan suda, prije početka i tokom suđenja, ali je zabranjena svaka zloupotreba ovog razgovora u svrhu djelovanja na svjedoka. Razgovor se mora obaviti na način da se izbjegne svaka dvojba o mogućem utjecaju na svjedoka.

VII MEDJUSOBNI ODNOSI ADVOKATA, ADVOKATSKIH PRIPRAVNIKA I STRUČNIH SARADNIKA

1. Kolektivni duh profesije zahtjeva odnos povjerenja i saradnje medju advokatima na dobrobit njihovih klijenata i kako bi se izbjegli nepotrebni procesi i druga ponašanja štetna za reputaciju profesije.

2. Medjusobni odnosi advokata i advokatskih pripravnika kako u vršenju djelatnosti, tako i u ličnom životu, treba da su korektni i ispunjeni odnosom međusobnog uvažavanja i poštovanja, ali ne smiju utjecati na samostalnost i odlučnost pri zastupanju i zaštiti interesa vlastite stranke.

3. Nedopustivo je nelojalno pribavljanje lica za zastupanje, reklamiranje u bilo kom obliku, davanje negativnih izjava o drugim advokatima ili advokatskim pripravnicima, kao i održavanje bilo kakvog kontakta sa nadriparisarima ili slično.

4. Advokat koji zna da procesni protivnik ima advokata kao zastupnika, mora se isključivo obraćati svom kolegi, a ukoliko mu se procesni protivnik izravno obrati, mora ga savjetovati da se obrati svom advokatu i o tome će upoznati svog kolegu.

5. Advokat, ukoliko mu je to poznato, ne smije preuzeti zastupanje stranke koju već zastupa drugi advokat, prije nego što stranka tom advokatu ne opozove punomoć ili saopšti da pored već angažovanog advokata u postupak ulazi i novoangažovani advokat.

Advokat koji je angažovan umjesto drugog advokata u određenom slučaju mora o tome obavjestiti tog advokata i neće početi sa radom dok ne utvrdi da je taj drugi advokat u cijelosti namiren i isplaćen za obavljeni rad.

Saglasno izboru, više advokata može pružati pravnu pomoć jednoj osobi.

6. Advokat ne može tražiti, niti primiti od drugog advokata ili drugog lica naknadu, proviziju ili drugu kompenzaciju za upućivanje ili preporučivanje klijenta.
Advokat neće nikome platiti naknadu, proviziju ili drugu kompenzaciju zato što mu je ovaj uputio klijenta.
7. Kolegijalni duh profesije i profesionalna solidarnost nalažu da advokati pruže savjet i daju mišljenje drugom advokatu, naročito onom mlađem po stažu i iskustvu, kada on to zatraži.
8. Advokat je dužan zamijeniti kolegu koji mu se obrati za zamjenu, a ukoliko on to nije u objektivnoj mogućnosti prihvatiti, tada je, ukoliko to može, dužan pronaći kolegu koji to može učiniti. Za troškove zamjene uvijek je odgovoran advokat koji je zamolio zamjenu, a ne njegova stranka, pa čak i onda kada ona to nije platila svom advokatu. Ukoliko nije drugačije dogovoreno, troškovi zamjene iznose 1/2 troškova određenih tarifom. Račun za zamjenu se dostavlja istovremeno sa izvještajem o zamjeni.
Kod zamjene advokat postupa kao da sam (u svom predmetu) pruža pravnu pomoć.
9. Solidarnost advokata, se ogleda i u pružanju pravne pomoći, tj. zamjenama inozemnih advokata. Advokat mora biti naročito odgovoran pri pružanju pravne pomoći inozemnim advokatima i takve slučajeve treba preuzimati samo ako ih može obraditi stručno i bez odugovlačenja.
10. Nedopustivo je da advokat, ako to interesi osobe kojoj pruža pravnu pomoć ne zahtjevaju, tereti suokrivljenog ili saučesnika u postupku.
11. Advokati su dužni svoje međusobne sporove sami razrješavati ili pred organima Komore, pošto nije u skladu sa principima ovog Kodeksa da se advokati za rješavanje svojih nesporazuma obraćaju sudovima ili drugim organima.
12. Radi educiranja sposobnog advokatskog podmlatka, što je za svakog advokata jedan od najvažnijih zadataka, advokatima se preporučuje da primaju na praksu mlade, sposobne i vrijedne diplomirane pravnike u cilju njihovog stručnog osposobljavanja za upis u Imenik advokata i da im u tom smislu pružaju stručnu pomoć.
13. Dužnost je advokata da se brine o formiranju moralnog lika advokatskog pripravnika i stručnog saradnika koji se kroz svoju praksu svakodnevno upoznaju sa načelima i pravilima Kodeksa advokatske etike, te iste usvajaju kao svoja pravila ponašanja u poslu i životu, a ovo je dužan činiti i sam pripravnik i stručni saradnik.
Advokat je dužan svog pripravnika i stručnog saradnika upoznati sa obavezom čuvanja tajne kancelarije u kojoj radi i posvetiti naročitu pažnju na upoznavanju pripravnika i stručnog saradnika sa pravilima advokatske etike.
14. Advokat je dužan plaćati propisanu (dogovorenu) nagradu za rad advokatskog pripravnika i stručnog saradnika.
15. Advokat je dužan omogućiti pripravniku praksu u svim predmetima, da ta praksa bude raznovrsna, a znanje temeljito, korištenje stručnom literaturom, uz savjesno nadziranje rada svog pripravnika, sve u cilju stručnog usavršavanja i priprema za polaganje pravosudnog ispita.
16. Advokatski pripravnik i stručni saradnik su dužni u svom radu pridržavati se uputa advokata kod koga vrši praksu i osnova i principa Kodeksa, a njegov odnos prema advokatu kod koga obavlja praksu treba da je korektan i ispunjen uvažavanjem i poštovanjem.

17. U toku obavljanja pripravničke prakse advokatski pripravnik je dužan učestvovati u radu organizacije advokatskih pripravnika Federalne advokatske komore, te savjesno ispunjavati dužnosti i obaveze u organima Komore u koje je delegiran od strane svoje organizacije.

18. Zabranjena je fiktivna praksa, pa je advokatski pripravnik dužan praksu obavljati sa punim radnim vremenom.

Također je zabranjeno sklapanje bilo koje vrste ugovora između advokata i njegova pripravnika u sudjelovanju u dobiti ili o ortaštvu.

19. Pripravniku je zabranjeno samostalno vođenje pravnih poslova. Isto tako pripravniku nije dopušteno da po neposrednom zahtjevu drugog advokata ili njegovog pripravnika bez odobrenja advokata kod kojeg vrši pripravničku praksu, zamjenjuje u pojedinim radnjama zastupanja drugog advokata, kao i neposredno zahtijevanje ili primanje naknada za zamjениčko zastupanje od drugog advokata.

20. Dužnost je svih advokata da pomažu pripravnicima kod otvaranja advokatske kancelarije u sticanju osoba kojima će pružiti pravnu pomoć, a poželjno je da svaki uputi bar po jednu takvu osobu.

21. Svi principi i načela ovog Kodeksa koji se odnose na advokata prema osobama kojima pruža pravnu pomoć, procesnim protivnicima, prema sudovima i drugim organima i ostalim pitanjima, odnose se i na advokatske pripravnike i stručnog saradnika.

VIII

ADVOKATSKA

TAJNA

1. Čuvanje advokatske tajne je načelo advokature koje predstavlja bitnu pretpostavku stručnog i savjesnog zastupanja i nezamjenjiv je uslov nezavisnosti i samostalnosti advokatske profesije. Obaveza čuvanja advokatske tajne nije vremenski ograničena.

2. Advokatsku tajnu predstavlja sve ono što je advokat prilikom pružanja pravne pomoći saznao kao povjerljivo od svoje stranke ili na drugi način. U naravi ovu tajnu pored saznanja advokata predstavljaju svi spisi, tonski, računalni, slikovni i slični zapisi, te depoziti stranaka koji se nalaze u advokatskoj kancelariji.

3. Dužnost čuvanja advokatske tajne ne prestaje samim prestankom zastupanja ili završetkom postupka u kojem je i povodom kojeg je nastupilo saznanje o činjenicama i okolnostima, koje čine advokatsku tajnu. Dužnost čuvanja tajne postoji i u slučajevima saznanja o činjenicama i okolnostima povjerenim od strane stranke čije zastupanje advokat nije prihvatio. Advokat smije saopštiti činjenice i okolnosti, koje predstavljaju advokatsku tajnu, samo u određenoj vrsti postupka po pristanku osobe od koje je to saznao, datog u pismenoj formi, ili ako je otkrivanje tajne nužno u krivičnom postupku ili postupku disciplinske odgovornosti advokata za dokazivanje njegove nevinosti.

4. Advokat sam mora savjesno ocijeniti što stranka želi da bude sačuvano kao advokatska tajna, a što ponekad znači i samu činjenicu da mu se stranka obratila za pravnu pomoć i ne navođenjem koje vrste.

5. Advokat je dužan na odgovarajući način sve svoje saradnike u kancelariji upoznati sa obavezom čuvanja advokatske tajne, a tu obavezu u Ugovoru o radu sklopljenim sa svojim saradnicima izričito predvidjeti kao razlog prestanka radnog odnosa.

6. Obaveza čuvanja advokatske tajne proteže se na sve advokate u zajedničkoj advokatskoj kancelariji, na sve advokate u Advokatskom društvu i na sve zaposlenike.

7. Odavanje advokatske tajne predstavlja svakako najtežu povreda dužnosti i ugleda advokature, ako je to učinjeno izvan uslova određenih u tački 3. ovog poglavlja.

IX ODNOS ADVOKATA PREMA ORGANIMA KOMORE

1. Advokati su dužni da čuvaju ugled, samostalnost i nezavisnost samoupravnih organa Regionalne i Federalne advokatske komore.

2. Pravo i dužnost advokata je da učestvuju u radu organa Komore i da pomažu u radu, te da savjesno i odgovorno izvršavaju obaveze na svim izbornim funkcijama u tijelima i organima Komore.

3. Advokat je dužan savjesno i blagovremeno ispunjavati sve svoje obaveze prema Komori, poštovati, čuvati i podizati njen ugled, te svojim aktivnim učešćem doprinosti što uspješnijem njihovom radu prisustvujući sastancima, Skupštinama i časno izvršavati funkcije na koje je izabran.

4. Advokat čini težu povredu advokatske dužnosti ukoliko ne izvršava odluke organa Komore, ili ako nesavjesno i neodgovorno izvršava obaveze i prava na izbornim funkcijama u organima Komore, dostavi neistinite izvještaje tim organima, uvredljivo se ponaša u pismenim ili usmenim kontaktima sa tim organima i/ili njenim dužnosnicima i ne izvršava ili neuredno izvršava materijalne obaveze prema Komori.

5. Zajedno su svi advokati moralno odgovorni za rad svojih organa Komore.

X POSLOVANJE U ADVOKATSKOJ KANCELARIJI

1. Advokat je odgovoran za rad svoje kancelarije. U zajedničkim advokatskim kancelarijama svi advokati odgovaraju za rad kancelarije. U advokatskim društvima, advokati članovi društva odgovaraju za rad društva.

2. Advokat je dužan uredno i na vrijeme voditi predmet, pohranu spisa i tačnu evidenciju rokova i rasprava, tako da on i stranka mogu uvijek uvidom u spis utvrditi podatke o stanju predmeta.

3. Advokat mora osobito biti savjestan i tačan u novčanim poslovima. Tuđi novac ne smije miješati sa vlastitim i mora uvijek biti u mogućnosti da tuđi novac isplati. Novac koji je primio za stranku ne smije zadržati kod sebe duže nego što je to potrebno.

4. Advokat ne smije upotrijebiti ili zadržati novac protivno namjeni za koju je predan, kao i proširiti pravo retencije za još nedospjele tražbine za usluge koje će pružiti.

XI DUŽNOSTI I OBAVEZE ADVOKATA U JAVNOM INFORMISANJU

1. U načelu advokat ne smije davati u javnost na bilo koji način podatke o strankama koje zastupa, činjenicama i okolnostima koje su mu poznate iz predmeta koji je primio na zastupanje, kao ni ono što mu je stranka povjerala kao svom zastupniku.

2. Ukoliko je u sredstvima javnog informisanja od suprotne strane u bilo kojem postupku ili od strane suda, tužilaštva ili drugog organa pred kojim se vodi postupak, došlo do obavještanja javnosti, a takvo obavještanje je usmjereno na netačno informisanje javnosti u konkretnoj informaciji ili je uticalo ili moglo uticati na tok i ishod određenog postupka, advokat je javnim saopštenjem dužan dati tačnu informaciju i spriječiti pokušaj netačnog informisanja javnosti ili uticaj javne informacije na tok i ishod određenog postupka na štetu stranke koju zastupa.

3. Davanje u javnost informacije o samom postojanju određene vrste postupka u kojem vrši zastupanje stranke dozvoljeno je, ukoliko davanjem takve informacije ne bi bila nanesena šteta interesima stranke koju zastupa, ili bi samo davanje takvih podataka predstavljalo narušavanje čuvanja advokatske tajne.

4. Suprotno postupanje gornjim načelima predstavlja težu povredu dužnosti advokata u vršenju advokatske djelatnosti.

XII BESPLATNA PRAVNA POMOĆ SOCIJALNO UGROŽENIM OSOBAMA

1. Obaveza je advokata i besplatno pružanje pravne pomoći socijalno ugroženim osobama u skladu sa zakonom i advokat će ovu dužnost obaviti jednako savjesno i pažljivo kao u pružanju pravne pomoći drugim strankama.

2. Advokat je također dužan preuzeti zastupanje socijalno ugroženih osoba kada to odredi nadležni organ Komore.

3. U slučaju uspjeha u postupku advokat može od takve stranke tražiti nagradu za pružanje usluga u mjeri u kojoj to zastupanje neće izgubiti svoje humano i socijalno obilježje, ali u svakom slučaju advokat smije tražiti onu nagradu koju je zastupana stranka ostvarila po osnovu njegova zastupanja na teret protivne stranke.

XIII OVLAŠTENJA I DUŽNOSTI ADVOKATA U MEDJUNARODNOM PRAVNOM PROMETU

1. Advokat nije ovlašten obavljati advokatske poslove za strane pravne subjekte kao stalni predstavnik neke strane advokatske kancelarije ili advokatskog društva, niti na nazivu kancelarije može stavljati obilježja koja označavaju predstavništvo stranih advokatskih kancelarija bilo kojeg oblika.

2. Kada prima na zastupanje stranku koja ima domicil u drugoj državi advokat je dužan izričito upozoriti stranku na mogući ishod traženog zastupanja kroz primjenu zakona i drugih propisa na teritoriji BIH, a takvo upozorenje mora dati u pismenom obliku, ukoliko bi protivno postupanje moglo nanijeti toj stranci znatniju štetu.

3. U svim postupcima sa elementom inostranosti pred domaćim sudovima i drugim organima, kao i pred inostranim organima i sudovima, ako postoji kolizija načela kodeksa profesionalne etike strane države i ovog Kodeksa, advokat je dužan primjenjivati načela ovog Kodeksa.

XIV TROŠKOVI ZASTUPANJA

1. Advokat ima pravo na nagradu za svoj rad prema tarifi o nagradama i naknadama troškova za rad advokata.

2. Advokat nema pravo uskratiti stranci povrat njezinih izvornih spisa nakon obavljenog zastupanja ukoliko mu stranka nije platila troškove zastupanja.

3. Dužnost je advokata upoznati stranku sa približnim iznosom troškova zastupanja i upozoriti je na mogućnost da troškovi koji će biti određeni na teret protivne stranke budu manji od njegovog računa (obračuna).

XV IZGLED ADVOKATSKE KANCELARIJE, FIRME I PEČATA

1. Advokatska kancelarija po mogućnosti treba da bude smještena u prostoriji koja raspolaže sa čekaonicom.

U pravilu advokat prima stranke samo u svojoj kancelariji. Nepoželjno je da advokat prima stranke po sudskim hodnicima, restoranima ili sličnim mjestima.

2. Firma advokatske kancelarije (ime i prezime advokata, specijalnost ukoliko postoji) treba da bude istaknuta na zgradi u kojoj je smještena advokatska kancelarija. Ova obaveza se odnosi i na zajedničke advokatske kancelarije i advokatska društva.

Naziv kancelarije ili društva treba da bude ispisan latinicom bez reklamnog karaktera na metalnoj ili drugoj tabli.

3. Advokatska kancelarija ili društvo može imati svoj pečat koji ne može da sadrži reklamni karakter.

4. Svaki podnesak mora imati memorandum ili pečat.

XVI ZAVRŠNE ODREDBE

1. Ovlašćuje se Upravni odbor da utvrdi i objavi prečišćen tekst Kodeksa sa svim do sada usvojenim izmjenama i dopunama.

2. Ova Odluka stupa na snagu danom usvajanja na Skupštini Advokatske komore Federacije BiH.

ADVOKATSKA KOMORA FBIH
PREDSJEDNIK
Josip Muselimić

Na temelju člana 12. stav 4. Zakona o advokaturi - odvjetništvu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj 40/02 i 29/03) Skupština advokatske – odvjetničke komore Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici održanoj **07.05.2005.** godine, donijela je

PRAVILNIK O DISCIPLINSKOJ ODGOVORNOSTI

I OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Ovim pravilnikom utvrđuje se rad organa za pokretanje i vođenje disciplinskog postupka protiv advokata, saradnika i pripravnika za disciplinske prekršaje, pravila postupka pred mirovnim vijećem, pravila prvostepenog i drugostepenog disciplinskog postupka, obnove postupka, privremene zabrane vršenja djelatnosti, zastare disciplinskog gonjenja i izvršenja disciplinskih mjera, rehabilitacije kao i ostala pitanja od značaja za zakonito provođenje disciplinskog postupka.

Član 2.

Pojedini izrazi u ovom pravilniku znače:

- Federalna komora = Advokatska-odvjetnička komora Federacije Bosne i Hercegovine;

regionalna komora = bilo koja regionalna advokatska-odvjetnička komora koja čini konstitutivni dio Federalne komore;

disciplinski organi = disciplinski tužioci, mirovna vijeća i disciplinski sudovi regionalnih komora i Federalne komore;

drugostepeni sud = Disciplinski sud Federalne komore;

prvostepeni sud = disciplinski sud bilo koje regionalne komore;

disciplinski sud = prvostepeni i drugostepeni sud;

Federalni tužilac = Disciplinski tužilac Federalne komore;

regionalni tužilac = disciplinski tužilac bilo koje regionalne komore;

mirovno vijeće = mirovno vijeće bilo koje regionalne komore;

Federalno ministarstvo pravde = Ministarstvo pravde Federacije Bosne i Hercegovine;

disciplinski tužioci = Federalni tužilac, Federalno ministarstvo pravde i regionalni tužioci;

nadležni prvostepeni sud = disciplinski sud koji je nadležan za vođenje disciplinskog postupka protiv: advokata, saradnika i pripravnika članova određene regionalne komore;

nadležni regionalni tužilac = regionalni tužilac koji je nadležan za prijem disciplinskih prijava i podizanje optužnica protiv: advokata, saradnika i pripravnika članova određene regionalne komore;

prvostepeno vijeće = vijeće bilo kojeg prvostepenog suda, sastavljeno od trojice sudija odnosno njihovih zamjenika, koje provodi prvostepeni disciplinski postupak i donosi prvostepene disciplinske odluke;

drugostepeno vijeće = vijeće drugostepenog suda, sastavljeno od pet sudija odnosno njihovih zamjenika, koje provodi drugostepeni disciplinski postupak i donosi drugostepene disciplinske odluke;

disciplinski postupak = postupak koji provode disciplinski organi u skladu sa Zakonom, Statutom i ovim pravilnikom;

saradnik = advokatski stručni saradnik;

pripravnik = advokatski pripravnik;

osumnjičeni = svaki advokat, saradnik odnosno pripravnik protiv kojeg je podnesena disciplinska prijava;

optuženi = svaki advokat, saradnik odnosno pripravnik protiv kojeg je podignuta optužnica pred nadležnim prvostepenim sudom;

okrivljeni = svaki advokat, saradnik odnosno pripravnik kojem je izrečena disciplinska mjera od strane disciplinskog suda;

učesnici u postupku = disciplinski tužioci, oštećeni, osumnjičeni, optuženi i okrivljeni;

Zakon = Zakon o advokaturi-odvjetništvu Federacije Bosne i Hercegovine;

Statut = Statut Federalne komore;

ZKP Federacije = Zakon o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine;

djelatnost = vršenje registrovane djelatnosti advokata, vršenje registrovane djelatnosti saradnika, odnosno vršenje registrovane pripravničke prakse;

disciplinski prekršaj = lakša i teža povreda dužnosti advokata, saradnika odnosno pripravnika i povreda ugleda advokature;

disciplinske odluke = odluke i rješenja doneseni od strane disciplinskih organa;

disciplinske mjere = sve vrste stalnih i privremenih disciplinskih mjera propisanih Zakonom i Statutom, koje prvostepeni i drugostepeni sudovi mogu izreći advokatima, saradnicima i pripravnicima;

Član 3.

Ovaj pravilnik obavezan je za sve disciplinske organe.

Disciplinski organi dužni su u roku od tri (3) mjeseca od dana stupanja na snagu ovog pravilnika donijeti poslovnike o radu.

Poslovníkom se uređuje način rada disciplinskih organa u skladu sa Zakonom, Statutom i ovim pravilnikom.

Član 4.

Ako se u disciplinskom postupku pojave takva pitanja koja nisu uređena Zakonom, Statutom, ovim pravilnikom i poslovnícima o radu disciplinskih organa, shodno će se primjenjivati odredbe ZKP Federacije.

II POKRETANJE POSTUPKA

Član 5.

Prijavu za pokretanje disciplinskog postupka protiv advokata, saradnika i pripravnika može podnijeti svako lice. Prijava se podnosi nadležnom regionalnom tužiocu. Ako bude podnijeta bilo kojem organu Federalne komore ili regionalne komore, taj organ je dužan odmah, a najkasnije za osam (8) dana po prijemu iste, prijavu dostaviti nadležnom regionalnom tužiocu.

Član 6.

Ukoliko disciplinsku prijavu podnosi advokat, saradnik ili pripravnik protiv drugog advokata, saradnika ili pripravnika, tu prijavu će nadležni regionalni tužilac dostaviti nadležnom mirovnom vijeću sa prijedlogom da se pokuša mirno rješenje prijavljenog slučaja. Mirovno vijeće je organ kojeg bira skupština regionalne komore iz reda advokata sa najmanje deset (10) godina advokatskog staža. Mirovno vijeće broji tri (3) člana i tri (3) zamjenika. Mirovno vijeće iz reda svojih članova bira predsjednika mirovnog vijeća. Mandat predsjednika, članova i zamjenika mirovnog vijeća traje četiri (4) godine. Mirovno vijeće zasjeda u sastavu kojeg čine predsjednik i dva (2) člana. Zamjenici učestvuju u radu vijeća kad su predsjednik ili članovi spriječeni, o čemu odluku donosi predsjednik mirovnog vijeća.

Po zaprimanju predmeta i disciplinske prijave upućene od regionalnog tužioca, mirovno vijeće će najkasnije u roku od osam (8) dana obavijestiti podnosioca prijave i prijavljenog o zakazanoj sjednici mirovnog vijeća na kojoj će se pokušati mirno rješenje predmetnog slučaja. Najkasnije u roku od 15 dana od dana održane sjednice, mirovno vijeće će nadležnom regionalnom tužiocu vratiti predmet sa svojim izvještajem o rezultatima mirenja. Ako je u postupku pred mirovnim vijećem podnosilac prijave povukao podnesenu prijavu, nadležni regionalni tužilac će rješenjem obustaviti disciplinski postupak. U protivnom, nastaviće postupak u skladu sa odredbama ovog pravilnika. Bliže odredbe o sastavu, načinu rada i nadležnosti Mirovnog vijeća će se urediti Poslovníkom o radu Mirovnog vijeća.

Član 7.

Po prijemu prijave nadležni regionalni tužilac dužan je odmah, a najkasnije u roku od 15 dana po prijemu prijave zatražiti pismeno izjašnjenje prijavljenog, ukoliko već iz same prijave ne proizilazi da u opisanim radnjama osumnjičenog nema obilježja povrede advokatske dužnosti ili ugleda advokature ili da je nastupila zastarjelost disciplinskog gonjenja.

U slučaju iz člana 6. stav 1. ovog pravilnika nadležni regionalni tužilac će postupiti po odredbama prethodnog stava samo ako nije došlo do povlačenja disciplinske prijave i to najkasnije u roku od 15 dana po prijemu pismenog izvještaja mirovnog vijeća.

Danom kada je nadležni disciplinski tužilac zatražio izjašnjenje osumnjičenog započinje disciplinski postupak.

Prijavljeni je dužan najkasnije u roku od 15 dana po prijemu zahtjeva nadležnog regionalnog tužioca izjasniti se o podnesenoj prijavi protiv njega. Po prijemu izjašnjenja prijavljenog ili po proteku roka za davanje izjašnjenja, nadležni regionalni tužilac dužan je najkasnije u roku od 60 dana podnijeti optužnicu nadležnom prvostepenom sudu ili donijeti rješenje o odbacivanju disciplinske prijave i obustavljanju disciplinskog postupka.

Član 8.

Ako nadležni regionalni tužilac nakon prijema prijave na temelju činjenica i dokaza iz prijave, odnosno izjašnjenja prijavljenog i drugih dokaza, utvrdi da je nastupila zastara disciplinskog gonjenja prijavljenog ili da ne postoje elementi disciplinskog prekršaja koji se prijavljenom stavlja na teret, može rješenjem prijavu odbaciti i obustaviti disciplinski postupak.

Rješenje iz prethodnog stava dostavlja se odmah po donošenju, a najkasnije u roku od osam (8) dana od dana donošenja podnosiocu prijave i Federalnom tužiocu.

Federalni tužilac može u roku od osam (8) dana po prijemu rješenja iz stava 1. ovog člana zatražiti od nadležnog regionalnog tužioca da mu odmah dostavi kompletan spis disciplinskog predmeta. Po prijemu spisa Federalni tužilac može u narednom roku od 60 dana prikupiti nove dokaze o prijavljenoj povredi i nakon toga odlučiti da rješenje iz stava 1. ovog člana ostavi na snazi ili da ga stavi van snage i podigne optužnicu protiv prijavljenog pred nadležnim prvostepenim sudom.

Član 9.

Optužnicu može podići i Federalni tužilac i Federalno ministarstvo pravde.

Optužnicu iz stava 1. ovog člana pred nadležnim prvostepenim sudom zastupa tokom cijelog prvostepenog postupka nadležni regionalni tužilac.

Federalni tužilac može pred svakim nadležnim prvostepenim sudom, u svakoj fazi postupka, preuzeti zastupanje optužnice u već pokrenutom postupku, bez obzira ko je podnio optužnicu.

III PRVOSTEPENI POSTUPAK

Član 10.

Kada nadležni prvostepeni sud primi optužnicu dužan je najkasnije u roku od 30 dana po prijemu optužnice zakazati glavnu raspravu pred prvostepenim vijećem.

O raspravi se pisanim pozivom obavještavaju nadležni regionalni tužilac, oštećeni i optuženi. Optuženi će se u pozivu poučiti da će se rasprava održati i u njegovom odsustvu, ako najkasnije u roku od tri dana po prijemu poziva ne opravda izostanak sa rasprave i ne zatraži odlaganje rasprave. Optuženom se uz poziv dostavlja optužnica.

Oštećeni će se u pozivu poučiti da do zaključenja glavne rasprave može postaviti imovinsko-pravni zahtjev protiv optuženog, što ne predstavlja zapreku za vođenje postupka i održavanje rasprave i bez njegovog prisustva. Glavnu raspravu sprovodi i disciplinsku odluku donosi vijeće nadležnog prvostepenog suda. Glavna rasprava je javna i sa iste se javnost može isključiti u slučajevima propisanim ZKP Federacije.

Član 11.

Ako je nakon izvršenog disciplinskog prekršaja a prije pokretanja disciplinskog postupka došlo do brisanja iz imenika advokata, imenika saradnika odnosno imenika

pripravnika, disciplinski postupak se ne može pokrenuti. Ako nakon pokretanja disciplinskog postupka dođe do brisanja iz imenika navedenih u stavu 1. ovog člana, disciplinski postupak će se nastaviti i okončati. Odluke o disciplinskoj odgovornosti u tom slučaju upisuju se u odgovarajuće imenike i iste imaju pravne efekte kod ponovnog upisa u imenik advokata, imenik saradnika odnosno imenik pripravnika.

Član 12.

Prvostepeni disciplinski postupak će se obavezno prekinuti samo u slučaju da je za istu radnju ili propuštanje koji su predmet disciplinskog postupka pokrenut i traje krivični postupak za krivično djelo, a od ishoda tog postupka, po ocjeni nadležnog prvostepenog suda ili nadležnog regionalnog tužioca, zavisi ocjena o postojanju disciplinskog prekršaja.

Disciplinski postupak može se prekinuti u slučaju kad nadležni regionalni tužilac ili nadležni prvostepeni sud ocijene da je to potrebno u slučaju teške bolesti ili privremene duševne poremećenosti osumnjičenog odnosno optuženog.

O prekidu postupka nadležni organi iz prethodnog stava donose rješenje u kojem su dužni navesti razloge prekida postupka i trajanje prekida.

Rokovi zastarjelosti disciplinskog gonjenja za vrijeme trajanja kao i za vrijeme prekida disciplinskog postupka prestaju teći.

Član 13.

Odmah nakon završene glavne rasprave, te vijećanja i glasanja o disciplinskoj odgovornosti i disciplinskoj mjeri, vijeće nadležnog prvostepenog suda donosi i objavljuje disciplinsku odluku u prisutnosti optuženog i nadležnog regionalnog tužioca.

Disciplinskom odlukom optužnica može biti odbačena kao podnesena od neovlaštenog tužioca, neblagovremena i neuredna ili odbijena u cijelosti ili djelimično kao neosnovana ili optuženi proglašen krivim za disciplinski prekršaj koji mu se optužnicom stavlja na teret, u kom slučaju će sadržavati i odluku o disciplinskoj mjeri i imovinsko-pravnom zahtjevu. Odluka će se objaviti i kad optuženi i nadležni regionalni tužilac nisu prisutni njezinom objavljivanju. Izvornik disciplinske odluke nakon vijećanja i glasanja unosi se u zapisnik o glavnoj raspravi, bez navođenja kako je pojedini član vijeća glasao, a zapisnik o vijećanju i glasanju odlaže u kovertu koja se odmah zatvara i pečati. Ovu kovertu nije ovlašten da otvori bilo koji organ, izuzev drugostepenog vijeća Disciplinskog suda.

Član 14.

Prilikom određivanja vrste i težine disciplinske mjere propisane Zakonom i Statutom vijeće nadležnog prvostepenog suda je dužno cijeniti sve olakšavajuće i otežavajuće okolnosti, a naročito težinu učinjenog disciplinskog prekršaja, stepen odgovornosti, okolnosti pod kojima je disciplinski prekršaj

učinjen, ponašanje učinioca prije i nakon disciplinskog prekršaja, te druge okolnosti koje mogu uticati na vrstu i težinu disciplinske mjere.

Disciplinska mjera zabrane obavljanja djelatnosti i brisanja iz imenika advokata, saradnika odnosno pripravnika, može se izreći učiniocu izuzetno teškog disciplinskog prekršaja ili u slučaju da je učinilac u posljednje tri (3) godine od izvršenog posljednjeg disciplinskog prekršaja dva ili više puta disciplinski kažnjavao za teže povrede dužnosti i ugleda advokature.

Član 15.

Najkasnije u roku od osam (8) dana po objavljivanju disciplinske odluke, njezin pisani otpravak će se dostaviti optuženom, nadležnom regionalnom tužiocu i oštećenom. Dostavit će se i Federalnom tužiocu i Federalnom ministarstvu pravde ako su oni podnijeli optužnicu. Pisani otpravak disciplinske odluke obavezno sadrži: uvod, izreku, obrazloženje i pouku o pravnom lijeku.

Uvod sadrži: oznaku nadležnog prvostepenog suda, broj iz upisnika disciplinskih predmeta, datum donošenja, sastav vijeća, naznačenje tko je od učesnika bio prisutan glavnoj raspravi i naznačenje da li je odluka objavljena u ili bez prisutnosti učesnika u postupku. Izreka sadrži: činjenični opis disciplinskog prekršaja za koji je optuženi proglašen krivim, pravnu kvalifikaciju disciplinskog prekršaja u skladu sa Zakonom, Kodeksom i Statutom izrečenu disciplinsku mjeru i odluku o odštetnom zahtjevu ako je postavljen do zaključenja glavne rasprave. Obrazloženje sadrži: naziv disciplinskog tužioca koji je pokrenuo disciplinski postupak, te broj i datum optužnice na osnovu koje je pokrenut disciplinski postupak, sažete navode iz optužnice o činjeničnom opisu disciplinskog prekršaja i njegovoj pravnoj kvalifikaciji, razloge na kojima se temelji izreka disciplinske odluke u pogledu odgovornosti optuženog, izrečene disciplinske mjere i odštetnog zahtjeva i kratko navođenje dokaza na kojima se temelji disciplinska odluka. Pravna pouka sadrži: uputu o pravu na podnošenje pravnog lijeka, organu kojem se podnosi i roku u kojem se podnosi.

Član 16.

Protiv prvostepene disciplinske odluke dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana prijema pisanog opravka iste. Oštećeni se može žaliti samo na odluku o odštetnom zahtjevu.

Žalba se podnosi nadležnom prvostepenom sudu u dovoljnom broju primjeraka za sud i učesnike u postupku, a o žalbi odlučuje drugostepeni sud.

IV DRUGOSTEPENI POSTUPAK

Član 17.

Drugostepeni sud je dužan najkasnije u roku od 90 dana od dana prijema žalbe, zajedno sa spisom disciplinskog predmeta prvostepenog suda, donijeti odluku po žalbi i nadležnom prvostepenom sudu vratiti njegov spis sa dovoljnim brojem opravaka drugostepene disciplinske odluke.

Član 18.

Na sjednicu drugostepenog vijeća pozivaju se Federalni tužilac i žalilac. Sjednica drugostepenog vijeća može se održati i ako istoj nisu prisutni uredno pozvani tužilac i žalilac. Nakon otvaranja rasprave po žalbi predsjednik drugostepenog vijeća poziva prisutnog tužioca da se ukratko osvrne na navode iz žalbe i stavi svoj prijedlog u pogledu žalbe. Nakon toga žalilac ima pravo ukratko obrazložiti žalbu, a dužan je odgovoriti na eventualna pitanja članova drugostepenog vijeća u vezi činjenica i dokaza navedenih u žalbi.

Prije izlaganja izvjestioca drugostepenog vijeća, prisutni tužilac i žalilac dužni su napustiti prostoriju u kojoj se održava sjednica drugostepenog vijeća.

Član 19.

Nakon što tužilac i žalilac napuste sjednicu drugostepenog vijeća, ako su istoj prisustvovali, a ako nisu, onda odmah po otvaranju rasprave o žalbi, govori izvjestilac koji drugostepeno vijeće upoznaje sa predmetom i daje prijedlog drugostepene disciplinske odluke. Nakon izlaganja izvjestioca na prijedlog odluke mogu se osvrnuti pojedini članovi drugostepenog vijeća, a nakon toga se prelazi na vijećanje i glasanje.

Izvornik drugostepene disciplinske odluke nakon vijećanja i glasanja unosi se u zapisnik o sjednici drugostepenog vijeća, bez navođenja kako je pojedini član tog vijeća glasao, a zapisnik o vijećanju i glasanju odlaže u kovertu koja se odmah zatvara i pečati. Ovu kovertu nije ovlašten da otvori bilo koji organ.

Član 20.

Drugostepeno vijeće može donijeti odluku da se žalba odbaci kao neblagovremena ili nedopuštena, ili da se odbije kao neosnovana i odluka nadležnog prvostepenog suda potvrdi, ili da se žalba uvaži a odluka nadležnog prvostepenog suda ukine i predmet vrati tom sudu na ponovni postupak ili da se žalba uvaži i odluka nadležnog prvostepenog suda preinači. U slučaju donošenja odluke kojom se preinačava prvostepena odluka, drugostepeno vijeće je dužno voditi računa o odredbama člana 14. ovog pravilnika.

Član 21.

Na otporak drugostepene disciplinske odluke shodno se primjenjuju odredbe člana 15. ovog pravilnika, s tim da se u uvodu ne navodi da je javno objavljena, da izreka odluke mora biti istovjetna sa tekstom izreke odluke unesenim u zapisnik o sjednici drugostepenog vijeća, a obrazloženje mora sadržavati izreku prvostepene disciplinske odluke, bitne žalbene navode i razloge na kojima se temelji izreka drugostepene disciplinske odluke. Pravna pouka drugostepene disciplinske odluke sadrži uputu da nadležni regionalni tužilac i okrivljeni imaju pravo pokrenuti upravni spor protiv te odluke pred Vrhovnim sudom Federacije BiH u roku od 30 dana od dana prijema odluke, a mogu ga pokrenuti i Federalni tužilac i Federalno ministarstvo pravde, ako su oni podigli optužnicu.

V OBNOVA POSTUPKA

Član 22.

Protiv pravosnažne odluke disciplinskog suda, pored tužbe za pokretanje upravnog spora, dozvoljena je i obnova pravosnažno okončanog disciplinskog postupka. Obnova postupka dozvoljena je samo u slučaju saznanja za nove činjenice ili za nove dokaze koji se odnose na već iznesene činjenice u postupku čija se obnova traži, a te nove činjenice i novi dokazi sami za sebe ili u vezi sa ranije utvrđenim činjenicama i izvedenim dokazima očigledno mogu dovesti do drugačije disciplinske odluke.

Član 23.

Zahtjev za obnovu postupka mogu podnijeti okrivljeni, nadležni regionalni tužilac i Federalni tužilac. Ako je disciplinski postupak, čija se obnova traži, pokrenut po optužnici Federalnog ministarstva pravde onda i to ministarstvo može podnijeti zahtjev za obnovu postupka.

Član 24.

Zahtjev za obnovu postupka može se podnijeti u roku od 60 dana od dana saznanja za nove činjenice i dokaze a najkasnije u roku od jedne (1) godine dana od pravosnažnosti odluke donesene u postupku čija se obnova zahtijeva.

Član 25.

O zahtjevu za obnovu postupka odlučuje onaj disciplinski sud, čija je pravosnažna odluka predmet zahtjeva za obnovu postupka.

Član 26.

Protiv odluke disciplinskog suda donesene po zahtjevu za obnovu postupka, dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana prijema odluke drugostepenom sudu, a ako je odluku donio drugostepeni sud protiv iste se može podnijeti tužba za pokretanje upravnog spora Vrhovnom sudu Federacije BiH u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

Član 27.

Zahtjev za obnovu postupka nije dopušten protiv odluke disciplinskog suda kojom je utvrđena lakša povreda dužnosti i narušavanja ugleda advokature od strane advokata, saradnika odnosno pripravnika i izrečena mjera za takvu povredu.

VI PRIVREMENA ZABRANA VRŠENJA DJELATNOSTI

Član 28.

Ako je protiv advokata, saradnika i pripravnika pokrenut disciplinski postupak za težu povredu dužnosti i narušavanje ugleda advokature ili ako je pokrenut krivični postupak za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje djelatnosti ili ako se pokrenuti disciplinski ili krivični postupak ne može uspješno sprovesti bez privremene zabrane vršenja djelatnosti ili ako je u vršenju advokatske djelatnosti više od tri puta, odnosno dva puta u kontinuitetu izvršena povreda dužnosti ili ugleda advokature, bez obzira na težinu pojedinačne povrede, advokatu se može izreći mjera privremene zabrane obavljanja advokatske djelatnosti.

Član 29.

Mjera privremene zabrane obavljanja djelatnosti iz člana 28. ovog pravilnika može trajati dok traju okolnosti zbog kojih je izrečena, a najduže do okončanja disciplinskog odnosno krivičnog postupka.

Rok trajanja mjere privremene zabrane određuje vijeće nadležnog prvostepenog suda na pune mjesece, vodeći računa o okolnostima koje su dovele do izricanja privremene zabrane.

Član 30.

Prijedlog za izricanje mjere privremene zabrane podnosi se nadležnom prvostepenom sudu. Podnosi ga nadležni regionalni tužilac kad podigne optužnicu ili kad sazna da je protiv advokata, pokrenut krivični postupak za krivično djelo iz člana 28. ovog pravilnika, a može ga uvijek podnijeti Federalni tužilac.

Član 31.

Mjeru privremene zabrane rješenjem izriče vijeće nadležnog prvostepenog suda, nakon održane rasprave na kojoj će saslušati osumnjičenog odnosno optuženog i nadležnog regionalnog tužioca, a ako je prijedlog za izricanje mjere privremene zabrane podnio Federalni tužilac, onda će saslušati i njega, te provesti predložene dokaze od strane učesnika u postupku.

Ova rasprava će se provesti i u slučaju da na istu ne pristupi uredno pozvani osumnjičeni odnosno optuženi.

Na rješenje iz stava 1. ovog člana shodno se primjenjuju odredbe ovog pravilnika koje se odnose na sadržaj prvostepene disciplinske odluke i na njezin pisani otporak (član 13. i 15. ovog pravilnika).

Član 32.

Protiv rješenja o privremenoj zabrani ili protiv rješenja kojim se odbija prijedlog za izricanje te zabrane, osumnjičeni odnosno optuženi i disciplinski tužilac koji je stavio prijedlog za izricanje privremene

zabrane, mogu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja izjaviti žalbu drugostepenom sudu, koji je o žalbi dužan odlučiti u roku od 30 dana od dana prijema žalbe i spisa nadležnog prvostepenog suda.

Protiv drugostepenog rješenja može se pokrenuti upravni spor pred Vrhovnim sudom Federacije BiH u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

Član 33.

Ako se nakon donošenja rješenja o izricanju mjere privremene zabrane bitno promijene okolnosti koje su uslovile njezino izricanje, nadležni prvostepeni sud koji je donio rješenje o mjeri privremene zabrane, na prijedlog nadležnog regionalnog tužioca ili Federalnog tužioca ili na prijedlog osumnjičenog odnosno optuženog kome je privremena zabrana izrečena ili po službenoj dužnosti, može rješenjem ukinuti mjeru privremene zabrane i prije isteka vremena na koje je mjera privremene zabrane izrečena.

Protiv rješenja o prijevremenom ukidanju mjere privremene zabrane može se podnijeti žalba drugostepenom sudu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Žalbu mogu podnijeti učesnici u postupku.

Drugostepeni sud rješenje po žalbi je dužan donijeti najkasnije u roku od 90 dana računajući od dana prijema žalbe i spisa nadležnog prvostepenog suda.

Rješenje po žalbi je konačno i protiv istog se ne može pokrenuti upravni spor.

Član 34.

Po pravosnažnosti rješenja o izricanju mjere privremene zabrane, regionalna komora čiji je disciplinski sud izrekao zabranu, dužna je odmah a najkasnije u roku od osam (8) dana od dana pravosnažnosti rješenja pismeno obavijestiti Federalno ministarstvo pravde i ministarstvo pravde kantona prema sjedištu regionalne komore koja daje obavijest. U istom roku i na isti način obavještavaju se isti organi i o ukidanju privremene mjere zabrane.

Regionalna komora čiji je disciplinski sud donio rješenje o izricanju mjere privremene zabrane ili njezinom ukidanju, dužna je, najkasnije u roku od osam (8) dana od dana pravosnažnosti rješenja, dostaviti Federalnoj komori pismenu obavijest uz dostavu pravosnažnog rješenja o izricanju mjere privremene zabrane odnosno njezinom ukidanju, koja je dužna odmah po prijemu obavijesti i rješenja izvršiti odgovarajući upis izricanja mjere privremene zabrane odnosno njezinog ukidanja u imenik advokata.

VII ZASTARA DISCIPLINSKOG GONJENJA

I IZVRŠENJA DISCIPLINSKIH MJERA

Član 35.

Disciplinski postupak ne može se pokrenuti:

- kad proteknu dvije (2) godine od izvršenja lakše povrede dužnosti i ugleda advokature;
- kad proteknu četiri (4) godine od izvršenja teže povrede dužnosti i ugleda advokature.

Ako učinjena povreda dužnosti i ugleda advokature ima i bitna obilježja određe-

nog krivičnog djela, zastara pokretanja disciplinskog postupka nastupa kada po Krivičnom zakonu Federacije BiH nastupa zastara krivičnog gonjenja za to krivično djelo.

Zastara disciplinskog gonjenja se prekida svakom radnjom nadležnog organa disciplinskog gonjenja usmjerenom na pokretanje i vođenje disciplinskog postupka i rokovi zastare počinju iznova teći.

Zastara disciplinskog gonjenja nastupa u svakom slučaju kad protekne dvostruko vrijeme propisano za zastaru u stavu 1. ovog člana.

Član 36.

Zastara izvršenja disciplinskih mjera nastupa kad proteknu dvije (2) godine od dana pravosnažnosti odluke kojom je disciplinska mjera izrečena.

Zastara iz prethodnog stava prekida se svakom radnjom nadležnog organa usmjerenom na izvršenje disciplinske mjere, a svakim prekidom zastara počinje ponovo teći.

Zastara izvršenja disciplinske mjere nastupa u svakom slučaju kad protekne četiri (4) godine od pravosnažnosti odluke kojom je izrečena disciplinska mjera.

VIII IZVRŠENJE DISCIPLINSKIH ODLUKA

Član 37.

Izvršenje odluke kojom je izrečena disciplinska mjera novčane kazne, te odlučeno o naknadi troškova disciplinskog postupka, provodi redovni sud, mjesno nadležan po sjedištu nadležnog prvostepenog suda, koji je izrekao disciplinsku mjeru novčane kazne, odnosno odlučio o troškovima disciplinskog postupka.

Izvršni postupak pred redovnim sudom pokreće se na prijedlog nadležnog prvostepenog suda koji je izrekao disciplinsku mjeru novčane kazne odnosno odlučio o troškovima postupka i to po pravilima Zakona o izvršnom postupku.

Član 38.

Izvršenje disciplinske odluke kojom je izrečena disciplinska mjera zabrane obavljanja advokatske djelatnosti ili djelatnosti saradnika ili djelatnosti pripravnika u trajanju od šest (6) mjeseci do pet (5) godina, provodi regionalna komora donošenjem rješenja o brisanju djelatnosti iz odgovarajućeg imenika. U rješenju se mora tačno naznačiti vrijeme trajanja izrečene mjere. Rješenje o brisanju iz prethodnog stava donosi upravni odbor regionalne komore odmah, a najkasnije u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti odluke disciplinskog suda koja je predmet izvršenja.

Protiv rješenja o brisanju nije dopuštena žalba, tako da isto postaje pravosnažno danom donošenja. Najkasnije u roku od tri (3) dana od dana donošenja rješenja o brisanju regionalna komora ga je dužna dostaviti Federalnoj komori.

Federalna komora je dužna odmah po prijemu rješenja o brisanju izvršiti potrebne upise u imenike: advokata, saradnika odnosno pripravnika.

Član 39.

Naplaćene novčane kazne u disciplinskom postupku predstavljaju prihod regionalne komore čiji je sud izrekao mjeru novčane kazne i Federalne komore u omjeru 50:50.

Naplaćeni troškovi disciplinskog postupka predstavljaju prihod regionalne komore čiji je sud donio odluku o troškovima disciplinskog postupka.

IX EVIDENCIJE U DISCIPLINSKOM POSTUPKU

Član 40.

Regionalne komore i Federalna komora vode slijedeće evidencije u disciplinskom postupku:

- upisnik za predmete disciplinskog tužioca;
- upisnik za predmete disciplinskog suda;
- upisnik izvršenja disciplinskih mjera
- upisnik kaznene evidencije

Sadržaj, oblik i način vođenja evidencija iz prethodnog stava propisuje Upravni odbor Federalne komore.

Član 41.

Sve pravosnažne disciplinske odluke, regionalne komore odlažu u službeni personalni dosije: advokata, saradnika odnosno pripravnika, odmah po njihovoj pravosnažnosti.

Odluke iz prethodnog stava, sa klauzulom pravosnažnosti, regionalna komora dužna je, najkasnije u roku od osam (8) dana od dana pravosnažnosti, dostaviti Federalnoj komori. Na temelju primljenih pravosnažnih disciplinskih odluka, Federalna komora u imenik advokata, imenik saradnika odnosno imenik pripravnika upisuje slijedeće podatke o pokrenutom disciplinskom postupku: naziv disciplinskog suda koji je donio disciplinsku odluku, broj i datum disciplinske odluke, vrstu izrečene disciplinske mjere, vrijeme trajanja disciplinske mjere zabrane obavljanja djelatnosti, vrijeme trajanja disciplinske mjere privremene zabrane obavljanja djelatnosti i druge podatke značajne za disciplinsku osuđivanost: advokata, saradnika odnosno pripravnika. Podatke iz stava 4. ovog člana regionalne komore mogu upisivati i u svoje evidencije.

Član 42.

Regionalne komore su dužne najkasnije do kraja januara tekuće godine dostaviti Federalnoj komori pismeni izvještaj o broju podnesenih disciplinskih prijava, broju pokrenutih disciplinskih postupaka, broju pravosnažno okončanih disciplinskih postupaka i izrečenim disciplinskim mjerama po vrstama i to za proteklu kalendarsku godinu.

X REHABILITACIJA I BRISANJE IZREČENIH

DISCIPLINSKIH MJERA IZ EVIDENCIJE

Član 43.

Protekom vremena od četiri (4) godine od dana pravosnažnosti odluke o izrečenoj disciplinskoj mjeri za lakšu povredu i protekom vremena od šest (6) godina od dana pravosnažnosti odluke za težu povredu advokatske dužnosti, dužnosti saradnika odnosno dužnosti pripravnika, nastupa rehabilitacija za izrečenu mjeru, te se ista briše iz odgovarajućeg imenika. Ukoliko je prije isteka vremena iz prethodnog stava protiv: advokata, saradnika odnosno pripravnika pokrenut disciplinski postupak za novu povredu dužnosti, rok iz prethodnog stava se računa od dana pravosnažnosti odluke o toj povredi.

Član 44.

Rješenje o brisanju izrečene disciplinske mjere, po osnovu rehabilitacije, donosi po službenoj dužnosti predsjednik nadležnog prvostepenog suda, nakon što provjeri da se protiv: advokata, saradnika, odnosno pripravnika ne vodi novi disciplinski postupak.

Ako rješenje o brisanju ne bude doneseno po prethodnom stavu, okrivljeni može tražiti da organ iz prethodnog stava utvrdi da je brisanje nastupilo po odredbama ovog pravilnika. Protiv rješenja kojim se određuje brisanje izrečene disciplinske mjere nije dozvoljena žalba, a protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za njezino brisanje može se izjaviti žalba drugostepenom sudu, ali se protiv njegove odluke ne može pokrenuti upravni spor. Pravosnažno rješenje o brisanju izrečene disciplinske mjere dostavlja se Federalnoj komori, koja ga je, odmah po prijemu, dužna provesti u odgovarajućem imeniku.

XI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 45.

Svi disciplinski postupci, koji su započeti prije 14.12.2002. godine, a koje vode disciplinski organi advokatskih komora, koje na dan održavanja Konstituirajuće skupštine Federalne komore prestaju postojati, nastavljaju se pred organima i po postupku propisanim ovim pravilnikom. Pravosnažne odluke disciplinskih organa advokatskih komora koje prestaju postojati, donesene do 14.12.2002. godine, izvršavaju se od strane organa i po postupku propisanim ovim pravilnikom.

Član 46.

Prijedlog ovog pravilnika utvrđuje Upravni odbor Federalne komore po prethodno pribavljenom mišljenju skupština regionalnih komora. Pravilnik donosi Skupština Federalne komore većinom glasova prisutnih delegata. Izmjene i dopune ovog pravilnika vrše se po postupku za njegovo donošenje.

Član 47.

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom donošenja.

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Disciplinski pravilnik o disciplinskom postupku o utvrđivanju povreda dužnosti advokata i advokatskih pripravnika i izricanju disciplinskih mjera u advokatskoj komori Federacije Bosne i Hercegovine usvojen na Vanrednoj skupštini Advokatske komore Federacije BiH održanoj dana 14.12.2002. godine.

Advokatska tarifa FBiH / Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad advokata ("Službene Novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 22/04 od 24.04.2004. godine i 24/04 od 08.05.2004. godine) je donesena na osnovu člana 31 Zakona o advokaturi Federacije BiH i člana 41 Statuta Advokatske komore FBiH, na Skupštini Advokatske komore Federacije Bosne i Hercegovine održanoj 18.10.2003. i na osnovu odobrenja Ministarstva Pravde FBiH broj : 01-130/97 / (Sl. Novine Federacije Bosne i Hercegovine broj 22/04 od 24.04.2004 i 24 /04 od 08.05.2004.)

ADVOKATSKA TARIFA FBiH

(TARIFA O NAGRADAMA I NAKNADI TROŠKOVA ZA RAD ADVOKATA Federacije Bosne i Hercegovine)

"Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 22/04 od 24.04.2004.god. i 24/04 od 08.05.2004.god.

Član 1.

Ukoliko pismenim ugovorom između *advokata* i *njegovog klijenta* nije ugovoreno drugačije, advokatu pripada nagrada za izvršeni rad po odredbama ove Tarife.

KRIVIČNI - KAZNENI POSTUPAK

Sastavljanje podnesaka

Član 2.

1. Krivične - kaznene prijave - 240 KM
2. Podnesci sa obrazloženim odštetnim zahtjevima 50% od nagrade iz člana 12.
3. Podnesci branitelja u prethodnom postupku, nakon potvrde optužnice i u toku glavnog pretresa - 50% nagrade iz člana 4. tačka 1.
4. Prigovor protiv optužnice – nagrada iz člana 4. tačka 1.
5. Prijedlozi za odlaganje izvršenja kazne, uslovni otpust i brisanje osude - 300 KM
6. Prijedlozi za rehabilitaciju i molbe za pomilovanje - 300 KM
7. Drugi podnesci s kraćim obavještenjem, obavijesti u postupku i slično u vezi sa radnjama iz tačaka 4. i 5. - 60 KM

Učešće branitelja u prethodnom postupku (istrazi)

Član 3.

1. Za učestvovanje u svojstvu branitelja u istrazi prilikom ispitivanja okrivljenog ili u svojstvu zastupnika oštećenog, **advokatu** pripada nagrada kao za odbranu iz člana 4. tačka 1., te za svaki drugi i svaki dalji započeti sat i to:
  - a) pred općinskim sudom - 60 KM
  - b) pred kantonalnim sudom - 75 KM
  - c) pred Vrhovnim sudom FBIH - 90 KM
  - d) pred Sudom BIH (osim za djela navedena pod tačkom e.) - 120 KM
  - e) pred Sudom BIH u postupcima za ratne zločine i predmetima ustupljenim od strane Tribunala u Hagu) - 150 KM
2. Za učestvovanje u svojstvu branitelja u radnjama dokazivanja (*pretresanje stana, prostorija, osoba i slično*) **advokatu** pripada nagrada u visini od 50% nagrade predviđene u tački 1. ovog člana, te nagrada za svaki drugi i svaki dalji započeti sat kao što je to u njoj predviđeno.
3. Za učestvovanje u svojstvu branitelja odnosno istražitelja u sprovođenju istrage, **advokatu** pripada nagrada po svakom satu utrošenog vremena i to:
  - a) za djela iz nadležnosti općinskog suda - 60 KM
  - b) za djela iz nadležnosti kantonalnog suda - 60 KM
  - c) za djela iz nadležnosti Vrhovnog suda FBIH i Suda BIH - 120 KM
  - d) za djela iz nadležnosti Suda BIH u postupcima za ratne zločine i predmetima ustupljenim od strane Tribunala u Hagu - 150 KM
4. Nagrada iz prethodnog stava ne može biti manja od dvostrukog iznosa nagrade po članu 4. stav 1.
5. Za radnje koje se izvode izvan suda, osim naknade po utrošenom satu, **advokatu** pripada i nagrada kao iz tačke 1. ovog člana, te pravo na naknadu troškova po članu 37.

Odbrana okrivljenog (osumnjičenog i optuženog), zastupanje oštećenog, kao i odbrana pravnog lica na glavnom pretresu

Član 4.

1. Za odbranu optuženog (učinitelja ili pravne osobe), zastupanje privatnog tužitelja ili oštećenog, **advokatu** pripada sljedeća nagrada:
  - a) pred sudijom pojedincem Općinskog suda - 300 KM
  - b) pred vijećem trojice Općinskog - 600 KM
  - c) pred Kantonalnim/županijskim sudom - 900 KM
  - e) pred vijećem Suda BIH - 1200 KM
2. Za odbranu optuženog i zastupanje oštećenog pred drugostepenim sudom, **advokatu** pripada sljedeća nagrada:
  - na sjednici vijeća drugostepenog suda kao za odbranu pred prvostepenim sudom;
  - na pretresu koji se vodi pred Kantonalnim / Županijskim sudom - 900 KM;
  - na pretresu koji se vodi pred Vrhovnim sudom FBIH - 1200 KM;
  - na pretresu koji se vodi pred Sudom BIH - 1200 KM
3. Za odbranu u prvostepenom postupku protiv maloljetnika, **advokatu** pripada nagrada za učestvovanje:
  - u pripremnom postupku - 300 KM;
  - na ročištu ili glavnom pretresu - 450 KM;
4. Kada glavni pretres neprekidno traje duže od jednog dana, **advokatu** pripada nagrada iz tačke 1. ovog člana za prvi dan pretresa, a 50% za drugi i svaki dalji dan pretresa, te naknada po tački 5. ovog člana. Ako zbog prekida ili odlaganja, glavni pretres započinje iznova, advokatu za ponovljeni pretres pripada iznos nagrade predviđen u stavu 1. ovog člana.
5. Osim nagrade za sudjelovanje na pretresu, pripremnom ročištu ili sjednici, za drugi i svaki dalji započeti sat pretresa, ročišta ili sjednice vijeća, advokatu pripada naknada po članu 3. tačka 1. ove Tarife.
6. Ukoliko je poslije podignute optužnice, a prije izvodjenja dokaza, došlo do obustave postupka, ili je došlo do odlaganja pretresa, advokatu pripada 50% nagrade iz ovog člana.
7. Za prisutnost svjedočenju, rekonstrukcijama i ostalim sudskim radnjama koje se izvode izvan zgrade suda, advokatu pripada nagrada kao za odbranu po ovom članu i naknada po članu 37.

Pritvorski predmeti

Član 5.

Ukoliko se osumnjičeni ili optuženi nalazi u pritvoru, nagrada advokata kao branitelja se uvećava za 25% za sve radnje iz ove Tarife koje su poduzete po advokatu, za vrijeme dok pritvor traje.

Učešće branitelja u pregovorima o krivnji i u zaključenju sporazuma o priznavanju krivnje

Član 6.

1. Za učešće advokata u pregovorima sa tužiteljem o krivnji osumnjičenog, advokatu pripada nagrada kao za učešće u odbrani po članu 4. stav 1.
2. Ukoliko su pregovori o krivnji okončani zaključivanjem sporazuma o krivnji, advokatu pripada dodatna nagrada u visini kao iz prethodnog stava.

Izjašnjavanje o krivnji

Član 7.

Za sudjelovanje u izjašnjavanju o krivnji koju optuženi daje sudiji za prethodno saslušanje, advokatu pripada nagrada kao za odbranu, po članu 4. stav 1.

Posebno obimne ili teže krivične stvari

Član 8.

U posebno obimnim ili težim krivičnim stvarima, advokatu određenom od strane suda za cijeli postupak ili za pojedine dijelove postupka, na zahtjev advokata će se odobriti paušalna nagrada, koja prelazi nagrade iz prethodnih članova.

Pravni lijekovi (žalba)

Član 9.

1. Za žalbu protiv presude sačinjenu za optuženog ili oštećenog, advokatu pripada ista nagrada kao i za odbranu odnosno zastupanje po članu 4. stav 1.
2. Za odgovore na žalbu protiv presude, advokatu pripada 75% nagrade iz stava 1. ovog člana.
3. Za žalbe protiv rješenja o određivanju ili produžavanju pritvora, o primjeni odgojno-popravnih mjera i mjera sigurnosti, o upućivanju u zavod za liječenje ili psihijatrijsku ustanovu, oduzimanju predmeta, kao i drugih rješenja protiv kojih se može ulagati žalba, te odluku o troškovima, advokatu pripada 50% nagrade iz stava 1. ovog člana.
4. Prijedlozi za ponavljanje postupka, kao i žalbe protiv rješenja o odbijanju prijedloga za ponavljanje postupka nagrađuju se po članu 4. tačka 1.
5. Nagrada za sačinjavanje odgovora na prijedloge iz tačke 4. ovog člana iznosi 75% nagrade iz člana 4. tačka 1.

II

POSTUPAK ZBOG PRIVREDNIH PRESTUPA I PREKRŠAJNI POSTUPAK **Postupak privrednih prestupa**

Član 10.

Za zastupanje u postupku privrednih prestupa, advokatu pripada sljedeća nagrada:

1. Za sastavljanje prigovora protiv zapisnika finansijske policije i drugih organa koji predstavljaju osnovu za pokretanje postupka - 240 KM
2. Za odbranu na pretresu - 300 KM
3. Za odbranu na ročištu na kojem se pretres nastavlja - 150 KM
4. Za sastav pravnih lijekova - 300 KM

Prekršajni postupak

Član 11.

Za zastupanje u prekršajnom postupku advokatu pripada sljedeća nagrada:

1. Za odbranu na ročištu u prekršajnom postupku pred Općinskim sudom za prekršaje - 240 KM
2. Za pristup na svako naredno ročište - 120 KM
3. Prigovor protiv rješenja donesenih u skraćenom postupku - 150 KM
4. Za sastav pravnih lijekova - 240 KM
5. Za odbranu u prekršajnom postupku po Zakonu o prekršajima kojima se povređuju federalni propisi - 450 KM
6. Za sastav pravnih lijekova u prekršajnom postupku po Zakonu o prekršajima kojima se povređuju federalni propisi - 450 KM

III

PARNIČNI POSTUPAK Osnovica za obračunavanje

Član 12.

Kao osnovica za određivanje nagrade u parničnom postupku primjenjuje se sljedeća tabela:

Vrijednost spora	CIJENA nagrade
1,00 - 5.000,00 KM "	240 KM
5.001,00 - 10.000,00 “	360 KM
10.001,00 - 30.000,00 “	720 KM
30.001,00 - 50.000,00 “	1.080 KM

50.001,00 -	75.000,00	“	1.440 KM
75.001,00 -	100.000,00	“	1.800 KM
100.001,00 -	1.000.000,00	“	1.800 KM + 12 KM <i>za svakih</i> započelih 1.000,00 KM preko 100.000,00 KM
1.000.001,00 -	5.000.000,00	“	13.200 KM + 6 KM za svakih započelih 1.000,00 KM preko 1.000.000,00 KM

(*napomena = maksimalna naknada je prosječna plata u FBiH – sukladno zakonu o izmjenama i dopuni zakona o advokaturi FBiH iz 2005.g.).

Primjena osnovice za obračun nagrade

Član 13.

Prilikom obračunavanja pojedinih radnji u postupku, advokatu pripada:

1. 100% nagrade pripada za sljedeće pravne radnje u toku postupka:
  - a. sastav tužbe (nagrada za sastav tužbe obuhvata sve pripremne radnje potrebne za njeno sačinjavanje) ili sastav odgovora na tužbu (nagrada za sastav odgovora na tužbe obuhvata sve pripremne radnje potrebne za njegovo sačinjavanje, kao i za otklanjanje posljedica njegovog nepodnošenja u predviđenom roku, te eventualnog postavljanja protivtužbenog zahtjeva);
  - b. zastupanje tužitelja ili tuženog na pripremnom ročištu (nagrada obuhvata sve pripremne radnje potrebne za zastupanje na pripremnom ročištu). U slučaju ponovljenog postupka, nakon ukidajuće drugostepene odluke, punomoćnicima pripada pravo na potpunu nagradu i za ponovljeno pripremno ročište;
  - c. zastupanje tužitelja ili tuženog na ročištu za glavnu raspravu (nagrada obuhvata sve pripremne radnje potrebne za zastupanje na ročištu za glavnu raspravu) U slučaju ponovljenog postupka nakon ukidajuće drugostepene odluke, punomoćnicima pripada pravo na potpunu nagradu i za ponovljeno ročište za glavnu raspravu.
  - d. sastav žalbe ili odgovora na žalbu na prvostepeno rješenje o mjerama osiguranja
  - e. sastav tužbe ili odgovora na tužbu u arbitražnom postupku
  - f. zastupanje na ročištu u arbitražnom postupku.
2. 125% nagrade pripada za sljedeće pravne radnje u toku postupka:
  - a. sastav žalbe na presudu, uključujući tu i žalbu na konačno rješenje doneseno u postupku smetanja posjeda (nagrada obuhvata proučavanje presude i sve pripremne radnje potrebne za njeno sačinjavanje);
  - b. sastav odgovora na žalbu na presudu uključujući tu i žalbu na konačno rješenje doneseno u postupku smetanja posjeda (nagrada obuhvata proučavanje presude, žalbe i sve pripremne radnje potrebne za njeno sačinjavanje);
  - c. zastupanje tužitelja ili tuženog na raspravi pred drugostepenim sudom (nagrada obuhvata sve pripremne radnje potrebne za zastupanje);
3. 150% nagrade pripada za sljedeće pravne radnje u toku postupka:
  - a. sastav vanrednih pravnih lijekova (nagrada obuhvata sve pripremne radnje potrebne za njihovo sačinjavanje);
  - b. sastav tužbe kojom se pobija odluka u arbitražnom postupku.
4. 75% nagrade pripada za sljedeće pravne radnje u toku postupka:
  - a. zastupanje stranke prilikom uviđaja
  - b. sastav prijedloga za osiguranje
  - c. sastav odgovora na prijedlog za osiguranje
  - d. zastupanje stranke na ročištu za osiguranje

5. 50% nagrade pripada za sljedeće pravne radnje u toku postupka:
  - a. naknada za svaki sljedeći dan nastavljene glavne rasprave (bez obzira da li se glavna rasprava nije mogla okončati zbog nedostatka vremena ili zbog toga što se neki od dokaza nije mogao izvesti);
  - b. za sastav obrazloženih podnesaka
  - c. zastupanje stranke na račistu za zamolbeno izvođenje dokaza (pored ove nagrade, stranci i njenom punomoćniku pripadaju i putni troškovi do suda pred kojim se dokazi zamolbeno izvode);
  - d. sastav žalbe protiv rješenja (osim žalbe na konačno rješenje doneseno u postupku smetanja posjeda);
  - e. sastav podnesaka u postupku osiguranja kojima se traži izmjena mjere osiguranja, obustavljanje mjere osiguranja ili prodaje stvari na koje se odnosi mjera osiguranja;
  - f. sastav prijedloga za osiguranje dokaza, za donošenje dopunske presude i prijedloga za ispravku presude.
6. 25% nagrade pripada za sljedeće pravne radnje u toku postupka:
  - a. naknada za izgubljeno vrijeme u slučaju da se pripremno ročište ili ročište za glavnu raspravu odlaže na samom ročištu na prijedlog jedne od stranaka.
7. U postupcima gdje se po odredbama Zakona o parničnom postupku ne može utvrditi vrijednost spora, smatraće se radi utvrđivanja vrijednosti spora i primjenu ove Tarife da je vrijednost spora:
  - u predmetima radi razvoda ili poništenja braka, o postojanju ili nepostojanju braka 10.000,00 KM;
  - u predmetima za utvrđivanje ili osporavanje očinstva, o čuvanju i odgoju djece 10.000,00 KM;
  - u sporovima iz radnih odnosa (poništenje otkaza, utvrđivanje prava na rad i sl.), osim u procjenjivim predmetima 5.000,00 KM;
8. Za zastupanje pred međunarodnom arbitražom, advokatu pripada naknada predviđena u članu 12. i u tačkama 1. – 5 ovog člana uvećana za 100%.

1.	a.	b.	c.	d.	e.	f.	a.	b.	c.	a.	b.	b.	c.	d.	a.
b.	c.	d.	e.	f.	a.										

IV

IZVRŠNI POSTUPAK

Član 14.

1. U izvršnom postupku osnovicu za obračun nagrade čini zbir glavnog potraživanja, dospjelih kamata i drugih sporednih potraživanja.
2. Za sastavljanje prijedloga za izvršenje, prijedloga za donošenje mjera za osiguranje tražbina, prigovora protiv rješenja i odgovora na prigovore protiv rješenja o izvršenju, visina nagrade utvrđuje se na osnovu člana 12.
3. Za zastupanje na ročištima i učestvovanje u provođenju izvršenja, advokatu pripada nagrada iz člana 12. u vezi sa članom 13.
4. Za sastavljanje pravnih lijekova, advokatu pripada nagrada iz člana 12. u vezi sa članom 13.
5. Za sastav aukcijskih uslova i prijedloga za utvrđivanje vrijednosti, advokatu pripada nagrada

iz člana 7. tač. 1.

6. Ostali podnesci iznose 50% nagrade iz člana 12. u vezi sa članom 13.

1. 2. 3. 4. 5. 6.

V

POSTUPAK STEČAJA I LIKVIDACIJE

Član 15.

1. Nagrada za sačinjavanje prijedloga za pokretanje stečajnog postupka i postupka likvidacije privrednih društava određuje se na osnovu člana 12.
2. Prijave potraživanja i sastav podnesaka koji sadrže činjenične navode ili obrazložene prijedloge iznose 50% nagrade iz člana 12.
3. Za zastupanje na ročištu za ispitivanje potraživanja i na ročištu za diobu, advokatu pripada 50% nagrade iz člana 12. u vezi sa članom 13., ali ne manje od 120 KM.
4. Za sastavljanje pravnih lijekova, advokatu pripada nagrada iz člana 12. u vezi sa članom 13.

1. 2. 3. 4.

VI

VANPARNIČNI POSTUPAK

Član 16.

1. Za sastavljanje podnesaka kojima se pokreće postupak, advokatu pripada sljedeća nagrada:
  - za određivanje naknade za eksproprisane ili preuzete nekretnine, za utvrđivanje najamnine ili zakupnine, za raspravljanje ostavine, te u svim drugim procjenjivim predmetima - 50% nagrade iz člana 12.
  - za razvrgnuće zajednice nekretnina - 360 KM
  - za uređenje međa - 300 KM
  - u ostalim neprocjenjivim predmetima - 240 KM;
  - za amortizaciju isprava - 50% nagrade iz člana 12. u vezi sa članom 13., ali ne više od 240 KM.
2. Za sastavljanje podnesaka u toku postupka, ako sadrže činjenične navode, advokatu pripada 50% nagrade iz člana 12.
3. Za protestiranje mjenice, advokatu pripada 25% nagrade iz člana 12.

4. Za zastupanje na ročištima, advokatu pripada nagrada kao u tački 1. ovog člana, a za pristup na ročište na kojem se nije raspravljalo zbog nedolaska protustranke ili zbog povlačenja prijedloga 50% nagrade iz tačke 1. ovog člana.
5. Za sastavljanje pravnih lijekova, advokatu pripada nagrada iz tačke 1. ovog člana.

1. 2. 3. 4. 5.

VII

ZEMLJIŠNOKNJIŽNI POSTUPAK

Član 17.

1. Za sastavljanje zemljišnoknjižnih prijedloga, na osnovu kojih se odlučuje o upisu, brisanju, predbilježbi i zabilježbi nekog prava, advokatu pripada 240 KM.
2. Za sastav ostalih podnesaka, advokatu pripada 50% nagrade iz tačke 1. ovog člana.
3. Za sastavljanje pravnih lijekova, nagrada je kao u tački 1. ovog člana.

1. 2. 3.

VIII

UPRAVNI POSTUPAK

Član 18.

1. Za prijedloge i podneske kojima se pokreće upravni postupak u procjenjivim predmetima, nagrada iznosi 50% nagrade iz člana 12.
2. Za podneske kojima se pokreće upravni postupak, podneske sa činjeničnim navodima i obrazložene prijedloge u neprocjenjivim predmetima, nagrada iznosi 240 KM.
3. Za porezne prijave na osnovu podataka iz knjiga koje je porezni obaveznik dužan voditi, za obrazložene podneske u poreznim, carinskim i deviznim predmetima, u postupku oduzimanja prava vlasništva u javnom interesu i u postupcima iz stambenih odnosa, nagrada iznosi 50% nagrade iz člana 12.
4. Za ostale podneske nagrada iznosi 25% nagrade iz člana 12.
5. Za zastupanje na ročištima u upravnom postupku, nagrada se određuje kao u tački 1. ovog člana, a za drugi i svaki dalji sat zastupanja 60 KM.
6. Za sastav žalbe, prijedloga za ulaganje zahtjeva za zaštitu zakonitosti i prijedloga za ponavljanje postupka, advokatu pripada 75% nagrade iz člana 12.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

IX

UPRAVNI SPOR

Član 19.

1. Nagrada za sastav tužbe, odgovora na tužbu i podnesaka koji sadrže činjenična i pravna obrazloženja, žalbe i odgovora na žalbu, kod procjenjivih predmeta nagrada se određuje po članu 12. u vezi sa članom 13., a kod neprocjenjivih predmeta ona iznosi 240 KM.
2. Nagrada za zastupanje na raspravi utvrđuje se kao u tački 1. ovog člana.

- 1.
- 2.

X

POSTUPAK ZA UPIS U REGISTAR DRUŠTAVA

Član 20.

1. Nagrada za sačinjavanje prijave za upis osnivanja privrednih društava u registar privrednih društava iznosi 600 KM.
2. Nagrada za sačinjavanje prijave za upis promjene podataka bitnih za pravni promet u registar privrednih društava iznosi do 600 KM.
3. Ostali podnesci u toku postupka za upis iznose 60 KM.
4. Nagrada za sastav pravnih lijekova, kao i tužbe za pobijanje upisa, advokatu pripada nagrada kao u tački 1. odnosno 2. ovog člana, uvećana za 25%.
5. Za svako ročište, na kojem se raspravljalo o glavnoj stvari ili su se izvodili dokazi, nagrada je kao i u tački 1. odnosno 2. ovog člana, a za ostala ročišta, na kojima se prije raspravljanja o glavnoj stvari postupak završio povlačenjem tužbe, nagodbom ili presudom na osnovu priznanja, nagrada se umanjuje za 50%.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

XI

POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOVIMA

Član 21.

1. Za sastav apelacije kojom se pokreće postupak pred ustavnim sudovima, advokatu pripada 200% nagrade iz člana 12. u procjenjivim predmetima, a u neprocjenjivim predmetima nagrada iznosi 900 KM.
2. Za sastav ostalih podnesaka u toku postupka, advokatu pripada nagrada 50% iz tačke 1. ovog člana.
3. Za zastupanje i sudjelovanje na raspravi, advokatu pripada nagrada iz tačke 1. ovog člana.

1. 2. 3.

XII

NEPROCJENJIVI PREDMETI

Član 22.

U neprocjenjivim predmetima, koji nisu obuhvaćeni odredbama ove Tarife, a niti se vrijednost predmeta spora može na drugi način utvrditi, advokat ima pravo na nagradu:

1. u postupku pred općinskim sudom ili općinskim upravnim organima - 240 KM
2. u postupku pred kantonalnim / županijskim sudovima ili organima istog nivoa - 300 KM
3. u postupku pred Vrhovnim sudom FBiH ili organima istog nivoa - 360 KM.

1. 2. 3.

XIII

RAZNO

Sastavljanje isprava

Član 23.

1. Za sastavljanje ugovora, advokatu pripada nagrada iz člana 12.
-

Za ugovore koji se sastavljaju na obrascima, advokatu pripada 50% nagrade iz predhodne tačke.

2. Za sastavljanje isprava o pravnim poslovima, koji nisu procjenjivi, kao što su ortački ugovori, ugovori o zajedničkoj gradnji, ugovori o načinu korištenja i održavanja zgrade, ugovori o pretvaranju idealnog suvlasništva u etažno vlasništvo na zgradama, ugovori o diobi imovine nakon razvoda braka, ugovori o doživotnom izdržavanju, ugovori o ustupanju i raspodjeli imovine za života i slično, određuje se sljedeća nagrada:

- ako je u ugovoru naznačena vrijednost ugovora, nagrada se određuje prema članu 12,
  - ako u ugovoru nije naznačena vrijednost ugovora, nagrada iznosi 240 KM.
3. Za jednostavne i jednostrane izjave volje nagrada iznosi 90 KM.
4. Za sastavljanje oporuke, nagrada iznosi 240 KM.

1. 2. 3. 4.

Opomene

Član 24.

Za sačinjavanje činjenično i pravno obrazložene opomene protivnoj strani da plati određeni iznos, ispuni neku obavezu ili radnju, nagrada iznosi 25% od iznosa iz člana 12.

Ukoliko zbog nepostupanja po opomeni dođe do pokretanja sudskog ili upravnog postupka, sud će trošak opomene iz stava jedan ovog člana priznati kao trošak sudskog, odnosno upravnog postupka.

Klauzule pravomoćnosti i izvodi iz registara

Član 25.

Za pribavljanje klauzule pravomoćnosti ili izvršnosti presude ili rješenja, nagrada advokata iznosi 45 KM.

Za pribavljanje izvoda iz zemljišnih knjiga i registra privrednih društava ili pribavu drugih isprava, advokatu pripada nagrada od 90 KM.

Naknada po utrošenom satu

Član 26.

Advokat ima pravo da obračuna nagradu po utrošenom vremenu i to po 30 KM za svako započeto pola sata, u sljedećim slučajevima:

1. Usmena pravna mišljenja i pravni savjeti
2. Pismeni pravni savjeti i pismena pravna mišljenja i to samo u slučaju ako je to klijent od njega zatražio. Nagrada za pismeni pravni savjet i mišljenje, koje je na zahtjev klijenta sačinjen na stranom jeziku, uvećava se za 50%.
3. Učestvovanje na konferencijama i sastancima
4. Razmatranje i pregled spisa u svim postupcima ili za uvid u zemljišne knjige, registre i ostale

javne knjige.

5. Za čekanje na raspravu ili za vrijeme vijećanja suda, za odsustvo iz kancelarije za vrijeme putovanja i slični najviše 8 sati dnevno.

6. Dopisi klijentu, zamjeniku, protivnoj strani i drugim sudionicima u pravnim poslovima klijenta.

7. Za sve druge pravne radnje kada odredbama ove Tarife ili ugovora nije predviđen drugačiji način određivanja nagrade

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.

Zastupanje više osoba

Član 27.

Kad advokat u istom postupku zastupa više osoba, pripada mu pravo na povišenje osnovnih tarifnih stavki, utvrđenih odredbama Tarife.

U takvom slučaju kao vrijednost spora se uzima zbir vrijednosti tužbenih zahtjeva svih klijenata koje zastupa, te se broj bodova utvrđen na osnovu te vrijednosti spora uvećava za po 20% za drugog i svakog narednog klijenta kojeg advokat zastupa, s tim da to povećanje ne može biti veće od 100% nagrade koja predstavlja osnov za uvećanje.

Iznos uvećane nagrade raspodjeljuje se na jednake dijelove na svakog od zastupanih klijenata.

Ako postoji očigledna nesrazmjera u potrebi za angažovanjem kod zastupanja pojedinih klijenata u istom postupku, a zastupa je isti advokat, advokat može sa klijentima sporazumno odrediti drugi način obračuna nagrade.

Ugovaranja nagrade

Član 28.

Advokat može slobodno ugovoriti visinu nagrade sa svojim klijentom neovisno od odredaba ove Tarife. Uslov za punovažnost ovog ugovora je da bude sačinjen u pismenom obliku i da nije protivan važećim propisima Bosne i Hercegovine. Smatraće se da je uslov pismenog zaključivanja ugovora zadovoljen i u slučaju izmjene pisama, fax ili e-mail poruka. Kao ugovor se neće priznati odredbe koje su dodane u tekst punomoći ili bilo kojeg drugog dokumenta koji nema karakter ugovora o zastupanju.

Ugovorom se za nagradu advokatu može ugovoriti na jedan od sljedećih načina:

1. Na osnovu broja utrošenih sati potrebnog angažovanja advokata, pri čemu su ugovorne strane slobodne u utvrđivanju nagrade za jedan sat. Na zahtjev klijenta, advokat je prilikom zaključivanja ugovora dužan da da procjenu o broju sati koji će mu biti potrebni za obavljanje povjerenog posla. Ugovorne strane mogu ugovoriti gornji limit nagrade za određeni posao u slučaju

ako bi nagrada prema utrošenom broju radnih sati bila veća od utvrđenog limita.

2. Uvećanjem u određenom procentu nagrade utvrđene ovom Tarifom
3. Određivanje fiksnog iznosa nagrade za određeni posao
4. Određivanje mjesečnog iznosa naknade za obavljanje jednog ili više poslova za klijenta čije obavljanje će trajati određeni vremenski period.
5. Za obavljanje poslova za domaćeg klijenta u stranoj zemlji, ili za stranog klijenta u BiH, advokat može ugovoriti primjenu advokatske Tarife te strane zemlje u kojoj se obavlja posao ili iz koje potiče njegov klijent.
6. Kombinacijom navedenih metoda, kao i na drugi način koji nije protivan odredbama važećih propisa.

Ako je ugovor o određivanju nagrade sa advokatom zaključila neuka osoba, a ugovoreni iznos nagrade je očigledno nesrazmjeran uloženom radu i potrebnoj stručnosti, Upravni odbor Regionalne advokatske komore može na njen zahtjev utvrditi odgovarajući iznos nagrade koji je stranka dužna platiti advokatu.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

Porez na promet

Član 29.

Pored nagrade za zastupanje, advokat je dužan da obračuna klijentu i porez na promet na advokatske usluge, osim ukoliko u zakonom predviđenim slučajevima ne postoji obaveza plaćanja ovog poreza.

Odnos nagrade koju je dužan platiti klijent i dosuđene nagrade

Član 30.

Iznos nagrade i troškova dosuđen advokatu u postupku ne utiču na obračun nagrade i troškova između advokata i njegovog klijenta za izvršene usluge i ostvarene izdatke u vezi sa izvršenjem tih usluga.

Na zahtjev klijenta, advokat je dužan sačiniti pismeni obračun nagrade i svih izdataka koje je imao. **Advokat kojeg imenuje Regionalna advokatska komora ili Advokatska komora Federacije BiH** da *pro bono* zastupa ili brani neku osobu, nema pravo od nje tražiti nagradu za zastupanje, a u slučaju da su mu dosuđeni troškovi na teret protivne stranke, advokat ih ima pravo naplatiti isključivo od protivne stranke.

NAKNADA TROŠKOVA

Član 31.

Advokatu pripada naknada troškova za sve stvarne izdatke koji su bili potrebni za izvršenje povjerenih mu poslova.

Za obavljanje poslova izvan sjedišta advokatske kancelarije, advokatu pripada naknada putnih troškova za prevoz i dnevnica.

Advokat ima pravo na naknadu troškova prevoza u visini cijene avionske karte ili drugog prevoznog sredstva koje koristi.

Za upotrebu vlastitog automobila, advokatu pripada nagrada od 35% važeće cijene benzina za svaki pređeni kilometar.

Ukoliko visina dnevnice nije posebno ugovorena, **advokat** ima pravo na dnevnicu u visini dnevnice sudije kantonalnog/županijskog suda na području gdje se nalazi **advokatska kancelarija**.

Ako mora ostati na putu izvan sjedišta kancelarije duže od jednog dana ili mora prenoćiti u hotelu, advokat ima pravo na naplatu dnevnice i troškova hotelskog smještaja, osim u hotelu "L" kategorije.

XVI

PRIMJENA ADVOKATSKE TARIFE

Član 32.

Advokat primjenjuje Tarifu koja je na snazi u trenutku kada je rad izvršen.

Advokat obračunava nagradu klijentu prema vrijednosti boda važećoj u momentu njene naplate.

Sudovi i drugi organi u odluci o troškovima postupka određivaće nagradu za pruženu pravnu pomoć stranci od strane advokata prema odredbama Tarife koja je važila u momentu pružanja pravne pomoći. Nagrada se određuje prema odredbama Tarife, bez obzira na eventualno postojanje ugovora kojim je nagrada advokata definisana na drugi način.

PRAVILNIK O ADVOKATSKOM ISPITU

Na osnovu člana 18 tačka 7 Zakona o advokaturi Federacije BIH, član 12 stav 6 istog Zakona, te odredbi člana 40 tačka 6 i Odluke Upravnog odbora Advokatske komore Federacije BIH od

14.09.2002 godine u skladu sa odredbom člana 51 Statuta Advokatske komore Federacije BiH Upravni odbor na sjednici nod 28.09.2002 godine i Vanredna Skupština advokata Advokatske komore Federacije BiH održana dana 14.12.2002 godine usvojio je slijedeći pravilnik:

Član 1.

Ovim pravilnikom regulišu se uslovi za polaganje advokatskog ispita, način polaganja ispita, organ pred kojim se polaže advokatski ispit, rokovi mogućeg pristupanja polaganja ispita, izdavanje uvjerenja o ishodu ispita, kao i evidencija trajnog karaktera o advokatskim ispitima.

Član 2.

Advokatski ispit kao uslov za podnošenje zahtjeva za upis u Imenik advokata Advokatske komore Federacije BiH polaže se pred komisijom za polaganje advokatskog ispita koju je saglasno odredbi člana 12 Zakona o advokaturi Federacije BiH i odredbi člana 40 tačka 6 i člana 51 Statuta Advokatske komore Federacije BiH imenovao Upravni odbor.

Član 3.

Advokatski ispit prijavljeni kandidat polaže provjerom znanja kandidata od strane komisije iz poznavanja:

- **Zakona o advokaturi Federacije BiH,**
- **Statuta Advokatske komore Federacije BiH,**
- **Kodeksa advokatske etike,**
- **Disciplinskog pravilnika Advokatske komore Federacije BiH,**
- **Tarife o naknadama i nagradama za rad advokata u Federaciji BiH.**

Član 4.

Polaganje advokatskog ispita iz oblasti navedenih u članu 3 vrši se pred komisijom za advokatske ispite po redosljedu oblasti iz člana 3 i članovima komisije koji komisija utvrđuje ad hoc za svaki advokatski ispit.

Član 5.

Nakon završenog ispita komisija se povlači na vijećanje i donosi zajedničku odluku koju odmah saopštava kandidatu. Odluka komisije glasi :

- zadovoljio ili nije zadovoljio.

Ishod polaganja advokatskog ispita ne može biti djelimičan sa popravnim ispitom.

Član 6.

Ukoliko kandidat pred komisijom nije zadovoljio u poznavanju oblasti iz člana 3 slijedeći ispit može prijaviti po proteku roka najmanje 60 dana od dana predhodnog ispita.

Polaganje ispita kandidat može vršiti u rokovima iz predhodnog stava najviše u tri navrata.

Ukoliko kandidat ne položi advokatski ispit ni treći put, pravo prijave i polaganja advokatskog ispita stiče nakon protoka roka **od dvije godine** od dana posljednjeg ispita.

Član 7.

Pravo polaganja advokatskog ispita ima kandidat koji je predhodno položio pravosudni ispit u skladu sa Zakonom o pravosudnom ispitom.

Član 8.

Sticanje prava na polaganje advokatskog ispita kandidati stiču podnošenjem zahtjeva Advokatskoj komori Federacije BiH:

Uz zahtjev za polaganje advokatskog ispita kandidat je dužan priložiti original ili ovjereni prepis uvjerenja o položenom pravosudnom ispitu.

Uz zahtjev kandidat može navesti i okvirni termin polaganja ispita, ali ne kraći od 30 dana od dana podnesenog zahtjeva.

Član 9.

Komisija za polaganje advokatskog ispita dužna je odmah po prijemu zahtjeva kandidata i u roku od 30 dana od dana podnesenog zahtjeva sa dokazima odrediti dan polaganja ispita, a obavijest o tome dužna je dostaviti kandidatu na pogodan način najmanje na 8 /osma / dana prije dana određenog za polaganje ispita.

Iz opravdanih razloga kandidat nakon određivanja dana polaganja ispita može tražiti produženje roka polaganja ispita. Komisija je dužna odmah po prijemu takvog zahtjeva obavijestiti na siguran način kandidata o prihvatanju ili odbijanju zahtjeva.

Nepristupanje kandidata polaganju ispita na određeni dan računa se u rokove iz člana 6 ovog Pravilnika.

Član 10.

Ispit položen pred komisijom za polaganje advokatskog ispita Advokatske komore Federacije BiH, priznaje se kao položen advokatski ispit i u postupku upisa u Imenik advokata Advokatske komore Republike Srpske pod uslovima reciprociteta.

Član 11.

Advokatska komora Federacije BiH vodi posebni upisnik o advokatskim ispitima. U upisniku se upisuju osobni podaci kandidata iz podnesenog zahtjeva za polaganje advokatskog ispita, dan polaganja i broj uvjerenja o položenom pravosudnom ispitu, dan i ishod polaganja advokatskog ispita, te podaci za ocjenu postojanja prava za ponovno polaganje ispita u smislu člana 6 ovog Pravilnika.

Upisnik o advokatskim ispitima je knjiga trajnog karaktera i ima značaj javne knjige u smislu člana 12 stav 2 Statuta Advokatske komore Federacije BiH, a podaci i uvjerenja izdata iz zvanične evidencije tog upisnika imaju značaj javne isprave.

Član 12.

Odmah nakon uspješno položenog advokatskog ispita kandidatu se izdaje uvjerenje o položenom advokatskom ispitu, koje potpisuje predsjednik komisije.

U uvjerenje o položenom advokatskom ispitu unose se podaci :

- dan polaganja ispita,
  - sastav komisije,
  - osobni podaci kandidata,
  - označenje da je ispit sa uspjehom položen i
  - naznačenje da uverenje ima značaj javne isprave.
-

U slučaju bezuspješnog ishoda advokatskog ispita uvjerenje se izdaje samo na zahtjev kandidata koji je pristupio polaganju ispita, a ishod ispita se upisuje u upisnik iz člana 12 ovog pravilnika.

Član 13.

Mandat članova komisije za advokatske ispite imenovanih odlukom Upravnog odbora Advokatske komore Federacije BiH od 14.09.2002 godine u sastavu iz člana 2 ovog pravilnika traje 4 /četiri / godine od dana imenovanja.

U slučaju spriječenosti bilo kojeg člana ispitne komisije da vrši ovlaštenje i dužnost člana komisije Upravni odbor Advokatske komore Federacije BiH, svojom odlukom će imenovati drugog člana umjesto člana koji je spriječen u vršenju dužnosti člana komisije.

Član 14.

Uvjerenje o činjenicama iz upisnika o advokatskim ispitima iz člana 12 ovog pravilnika izdaju se na njihov zahtjev i pravnim subjektima kao izvodi iz knjiga javnog karaktera.

Upravni odbor Advokatske komore Federacije BiH

**POVELJA O OSNOVNIM NAČELIMA EUROPSKE
ODVJETNIČKE PROFESIJE I KODEKS PONAŠANJA
EUROPSKIH ODVJETNIKA
(POVELJA NIJE DIO ADVOKATSKOG ISPITA)**

Izdanje 2008

CCBE

Odgovorni urednik: Johnatan Goldsmith

Avenue de la Joyeuse Entree, 1-5-B-1040 Brussels

Tel:32(0)2 234 65 10 fax 32(0) 2 234 65 11/12

Email: ccbe@ccbe.eu – /www.ccbe.eu

Osnovni cilj Europskog savjeta odvjetničkih komora i udruženja odvjetnika je predstavljanje svojih komora-članica i odvjetničkih udruženja bilo da su to punopravni članovi (članovi iz Europske Unije, Europskog ekonomskog područja i Švicarske konfederacije), ili članovi-suradnici ili članovi promatrači, u svim pitanjima od zajedničkog interesa vezano za obavljanje odvjetničke djelatnosti, razvitak prava i prakse koja se odnosi na vladavinu prava i pravnog sustava kao i značajan razvoj samog prava na europskom i međunarodnom nivou. (Član III 1 a Statuta Europskog savjeta odvjetničkih komora i udruženja odvjetnika (CCBE))

S tim u vezi, Europski savjet odvjetničkih komora i udruženja odvjetnika je službeni zastupnik odvjetničkih komora i udruženja odvjetnika koje sačinjava više od 700.000 europskih odvjetnika.

Europski savjet odvjetničkih komora i udruženja odvjetnika je usvojio 2 temeljna teksta, koja su uključena u ovu brošuru i koja se istodobno i dopunjuju i razlikuju.

Najnoviji tekst je ***Povelja o osnovnim načelima europske odvjetničke profesije*** koji je usvojen na plenarnoj sjednici u Bruxellesu 24. novembra 2006. Povelja nije kodeks. Svrha povelje je njegova primjena u cijeloj Europi, dosežući i izvan granica država-članica, članova-suradnika i članova-promatrača Europskog savjeta odvjetničkih komora i udruženja odvjetnika. Povelja sadrži i listu sačinjenu od 10 osnovnih načela, zajedničkih i nacionalnim i međunarodnim zakonima koji uređuju odvjetničku profesiju.

Svrha povelje je da pomogne odvjetničkim komorama koje se bore da utemelje svoju neovisnost; i da poveća svijest odvjetnika o važnosti uloge odvjetnika u društvu; usmjerena je na same odvjetnike ali i na one koji donose presude kao i na javnost općenito.

Kodeks ponašanja europskih odvjetnika je usvojen 28 Oktobra 1988. Izmijenjen je i dopunjen 3 puta; zadnja izmjena je izvršena na plenarnoj sjednici u Oportu 19. maja 2006. To je obavezan tekst za sve države-članice: svi odvjetnici, članovi odvjetničkih komora ovih zemalja (bilo da su punopravni članovi, članovi-suradnici ili članovi promatrači Europskog savjeta odvjetničkih komora i udruženja odvjetnika) moraju postupati u skladu sa Kodeksom u svojim međunarodnim aktivnostima pri Europskoj uniji, Europskom ekonomskom području i Švicarskoj konfederaciji kao i u državama suradnicima i promatračima.

Ova 2 teksta uključuju komentar na prvi i memorandum s pojašnjenjima za drugi tekst.

Nepotrebno je naglasiti važnost pravila ova 2 dokumenta, koja predstavljaju osnovu i temelj Europske odvjetničke djelatnosti, i koji doprinose stvaranju lika odvjetnika i europske odvjetničke komore.

POVELJA O OSNOVNIM NAČELIMA EUROPSKE ODVJETNIČKE PROFESIJE..4

KOMENTAR NA POVELJU O OSNOVNIM NAČELIMA EUROPSKE ODVJETNIČKE PROFESIJE.....5

KODEKS PONAŠANJA EUROPSKIH ODVJETNIKA.....10

1. UVOD..... 10

Uloga odvjetnika u društvu.....	10
Priroda pravila profesionalnog ponašanja	10
Svrha kodeksa.....	11
Ratione Personae.....	11
Ratione Materiae.....	12
Definicije.....	12

2. OSNOVNA NAČELA.....12

Neovisnost.....	12
Povjerenje i osobni integritet.....	13
Odvjetnička tajna.....	13
Poštovanje pravila drugih komora i udruženja odvjetnika.....	13
Nespojive funkcije.....	13
Osobni publicitet.....	14
Interesi stranaka.....	14
Ograničenja u obavljanu odvjetničke djelatnosti prema strankama.....	14

3. ODNOSI SA STRANKAMA.....14

Prihvatanje i otkazivanje punomoći.....	14
Sukob interesa.....	15

Pactum de Quota Litis.....	15
Troškovnik.....	16
Akontacija.....	16
Dijeljenje honorara sa osobama izvan odvj. profesije.....	16
Troškovi parnice i dostupnost pravne pomoći.....	16
Financijska sredstva stranke.....	16
Profesionalno osiguranje od odgovornosti.....	17
4. ODNOSI SA SUDOVIMA.....	17
4.1. Pravila ponašanja u Sudu.....	17
4.2. Pravilno vođenje postupka.....	17
4.3. Ponašanje u sudnici.....	17
4.4. Lažna ili obmanjujuće informacije.....	18
4.5. Prijenos na arbitre i sl.....	18
4. MEĐUSOBNI ODNOSI ODVJETNIKA.....	18
5.1. Duh zajedništva odvjetničke djelatnosti.....	18
5.2. Suradnja odvjetnika iz različitih država-članica.....	18
5.3. Kontakti između odvjetnika	18
5.4. Plaćanje preporuka.....	19
5.5. Komunikacija sa suprotnom stranom.....	19
5.6. (Izbrisano na plenarnoj sjednici u Dublinu 6. decembra 2002).....	19
5.7. Odgovornost prema troškovima.....	19
5.8. Kontinuirano usavršavanje odvjetnika.....	19
5.9. Nesuglasice između odvjetnika iz različitih država-članica.....	19
MEMORANDUM S POJAŠNJANJIMA	21

„ U društvu zasnovanom na poštivanju zakona, odvjetnik ima posebnu ulogu. Dužnosti odvjetnika ne počinju niti završavaju sa odanim izvršenjem onoga što mu je naloženo da uradi u skladu sa zakonom. Odvjetnik mora služiti interesima pravde kao i onima čija su mu prava i slobode povjereni da ih on ili ona dokazuje i brani, te dužnost odvjetnika nije samo da zastupa svoju stranku nego da joj bude i savjetnik. Poštovanje odvjetničke djelatnosti je temeljni uvjet za vladavinu prava i demokraciju u društvu.“

- Kodeks ponašanja europskih odvjetnika Europskog savjeta odvjetničkih komora i udruženja odvjetnika, čl.1.1.¹

Postoje osnovna načela koja su zajednička odvjetničkoj profesiji u čitavoj Europi, premda su u pojedinim pravnim sustavima formulirana na neznatno drugačiji način. Osnovna načela osnova su različitih nacionalnih i međunarodnih kodeksa koji uređuju profesionalno ponašanje odvjetnika. Europski odvjetnici se obvezuju poštivati ta načela koja su nužna za ispravno funkcioniranje pravnog sustava, dostupnost pravde i prava na pravični postupak, u skladu sa Europskom konvencijom o ljudskim pravima. Odvjetničke komore i udruženja odvjetnika, sudovi, zakonodavci, vlade i međunarodne organizacije moraju se pridržavati i štiti osnovna načela koja su od javnog interesa.

Osnovna načela su u prvom redu sljedeća:

- (a) nezavisnost odvjetnika i sloboda odvjetnika da postupa u predmetu svoje stranke
- (b) pravo i dužnost odvjetnika da čuva povjerljive pojedinosti njegove stranke i da poštuje načelo čuvanja profesionalne (odvjetničke) tajne
- (c) izbjegavanje sukoba interesa, između stranaka i između stranke i odvjetnika
- (d) dostojanstvo i čast odvjetničke profesije, integritet i ugled svakog odvjetnika
- (e) lojalnost prema stranci
- (f) pošten odnos prema stranci u pogledu honorara

---

¹ Usvojen na plenarnoj sjednici Europskog savjeta odv. komora i udruženja odvjetnika 25.11. 2006

- (g) stručnost odvjetnika
- (h) poštivanje kolega odvjetnika
- (i) poštivanje vladavine prava i njegovu pravičnu primjenu
- (j) samo-uređivanje odvjetničke profesije

1. 25. novembra 2006 godine Europski savjet odvjetničkih komora i udruženja odvjetnika je usvojio „Povelju osnovnih načela europske odvjetničke profesije“. Povelja sadrži listu od 10 načela koja su zajednička odvjetničkoj profesiji u čitavoj Europi. Poštivanje ovih načela je osnova za stjecanje prava na obranu, što je temelj ostalih temeljnih prava u demokraciji.
2. Osnovna načela predstavljaju temelj svih nacionalnih i međunarodnih zakona koji određuju ponašanje europskih odvjetnika.²
3. Povelja uzima u obzir sljedeće:
  - nacionalne profesionalne zakone europskih država, uključujući i zakone država koje nisu članice Europskog savjeta odvjetničkih komora i udruženja odvjetnika, a koje također dijele ova zajednička načela europske odvjetničke profesije³
  - Kodeks ponašanja europskih odvjetnika Europskog savjeta odvjetničkih komora i udruženja odvjetnika
  - Načela Opće primjene u Kodeksu ponašanja Međunarodne unije odvjetnika⁴
  - Preporuka Rec (2000) 21 od 25 oktobra 2000 Ministara Vijeća Europe državama članicama o slobodi vršenja odvjetničke djelatnosti⁵
  - Osnovna načela o zvanju odvjetnika, usvojena na Osmom kongresu Ujedinjenih nacija o Sprječavanju kriminala i postupanje sa prijestupnicima, Havana (Cuba), 27 avgust do 7. septembra 1990⁶
  - Pravnu praksu Europskog suda za ljudska prava i Europskog suda , posebno presuda od 19. februara 2002 g. Europskog suda u predmetu Wouters protiv Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten (C-309/99)⁷

---

² Usvojeno na plenarnoj sjednici Europskog savjeta odvjetnika u udruženja odvjetnika 11.05.2007

³ Nacionalni kodeksi ponašanja su dostupni na stranici Eur. Savjeta odv. Komora [/www.ccbe.eu/index.php?id=107&L=0](http://www.ccbe.eu/index.php?id=107&L=0)

⁴ IBA OPĆA NAČELA ODVJETNIČKE DJELATNOSTI

[/www.ibanet.org/images/downloads/BIC/2006%20general%20principles20for%20%20legal%20profession.pdf](http://www.ibanet.org/images/downloads/BIC/2006%20general%20principles20for%20%20legal%20profession.pdf)

⁵ Vijeće Europe, Preporuka br,R (2000) 21 /wcd.coe.int/com

⁶ Visoki predstavnik UN-a za ljudska prava, osnovna načela o zvanju odvjetnika, /unhchr.ch/html3/b/h_comp44.htm

⁷ Eur-Lex Službene novine Europske zajednice, 4.5.2002 /eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2002/c_109/c_10920020504en00040005.pdf

- Opća Deklaracija o ljudskim pravima⁸, Opća konvencija o ljudskim pravima⁹, i Povelja europske unije o temeljnim pravima¹⁰
  - Rezolucija Europskog parlamenta o odvjetničkoj profesiji i općem interesu za funkcioniranje pravnog sustava, 23 Mart 2006¹¹
4. Povelja je napravljena kao dokument koji se koristi u cijeloj Europi, dosežući i izvan granica država-članica, država-suradnica i država-promatrača Europskog savjeta odvjetničkih komora i udruženja odvjetnika. Postoji nada da će Povelja pomoći komorama koje se bore za utemeljenje svoje neovisnosti u europskim demokratskim državama u nastajanju.
  5. Nadamo se da će povelja povećati razumijevanje među odvjetnicima, donositeljima presuda te javnosti koja je važna za ulogu odvjetnika u društvu, i poboljšati način na koji načela uređuju zvanje odvjetnika.
  6. Uloga odvjetnika, bilo da je angažiran od strane pojedinca, korporacije ili države je da bude pouzdan savjetnik i zastupnik svoje stranke, kao profesionalac poštovan od treće strane i nezaobilazni sudionik u ispravnom funkcioniranju pravnog sustava. Utjelovljujući ove elemente, odvjetnik koji odano zastupa interese svoje stranke i štiti njegova ili njena prava također obavlja funkcije odvjetnika društva – da preduhitri i spriječi konflikte, osigura da se sukobi rješavaju u skladu sa priznatim načelima građanskog, javnog i kaznenog prava, uz dužna prava i interese produljuje razvoj prava, te brani slobodu, pravdu i pravni sustav.
  7. Europski savjet odvjetničkih komora i udruženja odvjetnika se nada da će suci, zakonodavci, vlade i međunarodne organizacije, zajedno sa odvjetničkim komorama, nastojati podržati načela ove Povelje.
  8. Povelja započinje sa odlomkom uvoda iz Kodeksa ponašanja europskih odvjetnika, uključujući i navod da „ Poštivanje odvjetničke profesionalne funkcije u društvu osnovni uvjet za vladavinu prava i demokraciju u društvu“. Vladavina prava je strogo povezana sa demokracijom, što je i uvriježeno mišljenje u Europi.
  9. U uvodnom stavu Povelje se tvrdi da su načela Povelje neophodna za ispravno funkcioniranje pravnog sustava, pristupu pravdi i pravičnom postupku, u skladu sa Europskom konvencijom o ljudskim pravima. Odvjetnici i njihove komore će biti u prvom

---

⁸ UN, Opća Deklaracija o ljudskim pravima, /www.un.org/Overview/rights.html

⁹ Vijeće Europe, Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, [/www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/D5CC24A7-DC13-4318-B457-5C9014916D7A/0/EnglishAnglais.pdf](http://www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/D5CC24A7-DC13-4318-B457-5C9014916D7A/0/EnglishAnglais.pdf)

¹⁰ Europski Parlament, Povelja o temeljnim pravima Europske Unije, /www.europart.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf

¹¹ Europski parlament, Rezolucija o odvjetničkoj profesiji i općem interesu za funkcioniranje pravnog sustava, 23 mart 2006 /www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=//EP//TEXT+TA-2006-0108+0+DOC+XML+V0/EN

planu u kampanji za ova prava u novim demokratskim državama u Europi ili u već utemeljenim demokratskim državama gdje su ova prava narušena.

Načelo (a) – neovisnost odvjetnika i sloboda odvjetnika da postupa u predmetu svoje stranke

Odvjetnik mora biti slobodan – politički, ekonomski i intelektualno – u svojim aktivnostima vezano za savjetovanje i zastupanje svoje stranke. Znači da odvjetnik mora biti neovisan o državi i drugim utjecajnim interesima, i ne smije dozvoliti da njegova ili njena neovisnost bude ugrožena neprikladnim pritiskom poslovnih suradnika. Odvjetnik mora biti nezavisan od njegove ili njene stranke ako uživa povjerenje treće strane i suda. Uistinu, bez ove nezavisnosti od stranke ne može se garantirati kvaliteta odvjetničkog rada. Članstvo odvjetnika u slobodnoj profesiji i autoritet koji proizlazi iz tog članstva pomaže održavanju nezavisnosti, i komore moraju imati značajnu ulogu u garantiranju odvjetničke nezavisnosti. Samostalnost profesije je važan faktor u podupiranju neovisnosti samog odvjetnika. Primjetno je da su odvjetnici iz 'neslobodnih' društava spriječeni u vođenju parnica svojih stranaka, te da im prijete zatvor ili smrt ukoliko isto pokušaju.

Načelo (b) – pravo i dužnost odvjetnika da čuva povjerljive pojedinosti njegove stranke i da poštuje načelo čuvanja profesionalne (odvjetničke) tajne

Bit odvjetničke djelatnosti je da stranka odvjetniku povjerava stvari koje ne bi povjerila drugim osobama – najintimnije osobne detalje ili najvažnije trgovačke tajne – odvjetnik prima i druge informacije na bazi povjerenja. Bez sigurnosti u povjerljivost ne može biti ni povjerenja. Povelja naglašava dvojnost ovog načela – čuvanje povjerljivosti nije samo odvjetnička dužnost nego i temeljno ljudsko pravo njegove stranke. Pravila „povlastice odvjetničke profesije“ zabranjuju komunikaciju između odvjetnika i stranke a koja bi se mogla koristiti protiv stranke. U nekim pravosudnim sistemima pravo na povjerljivost se odnosi samo na stranku, dok u drugim pravosudnim sistemima „profesionalna tajna“ znači da odvjetnik čuva tajnu njegove ili njene stranke od odvjetnika suprotne strane, na bazi povjerenja. Načelo (b) obuhvaća sve ove povezane pojmove – povlastica odvjetničke profesije, povjerljivost i profesionalna tajna. Dužnost odvjetnika prema stranci ne prestaje ni nakon što je odvjetnik prestane zastupati.

Načelo (c) - izbjegavanje sukoba interesa, između stranaka i između stranke i odvjetnika

Za pravilno obavljanje odvjetničke djelatnosti, odvjetnik ili odvjetnica mora izbjegavati sukobe interesa. Tako odvjetnik ne smije zastupati 2 stranke u istom predmetu ako tu postoji sukob, ili rizik od sukoba između interesa ovih stranaka. Isto tako odvjetnik mora odustati od zastupanja nove stranke ukoliko o njemu posjeduje povjerljivu informaciju dobivenu od sadašnje ili bivše stranke. Odvjetnik ne smije prihvatiti zastupanje stranke ako postoji sukob interesa između stranke i odvjetnika. Ukoliko se sukob interesa dogodi u tijeku zastupanja stranke, odvjetnik mora odustati od daljeg zastupanja. Vidljivo je da je ovo načelo strogo povezano sa načelom (b) povjerljivost, (a) nezavisnost i (e) odanost.

Načelo (d) dostojanstvo i čast odvjetničke profesije, integritet i ugled svakog odvjetnika

Da bi stekao povjerenje stranaka, treće strane, sudova i države, odvjetnik mora pokazati da je vrijedan tog povjerenja. To se postiže članstvom u časnu profesiju; zaključak je da odvjetnik ne smije učiniti ništa što bi moglo narušiti njegovu ili njenu reputaciju ili reputaciju same profesije kao i povjerenje javnosti u profesiju. To ne znači da odvjetnik mora biti savršena osoba, ali znači da odvjetnik ili odvjetnica ne smije sudjelovati u nečasnim radnjama, bilo u svojoj praksi ili

drugim poslovnim aktivnostima ili čak u privatnom životu a koje mogu obeščastiti profesiju. Nečasno postupanje može dovesti do sankcija i to do isključenja iz profesije u najozbiljnijim slučajevima.

Načelo (e) – lojalnost prema stranci

Lojalnost prema stranci je bit odvjjetničkog zvanja. Stranka mora imati povjerenja u odvjjetnika kao savjetnika i zastupnika. Da bi bio lojalan prema stranci, odvjjetnik mora biti nezavisan (vidi načelo (a)), mora izbjegavati sukobe interesa (vidi načelo (c)) i mora čuvati povjerenje stranke (vidi načelo (b)). Neki od najdelikatnijih problema profesionalnog ponašanja odvjjetnika nastaju u interakciji između načela lojalnosti prema stranci i načela koja su doznačena u širim dužnostima odvjjetnika – načelo (d) (dostojanstvo i čast), načelo (h) (poštovanje kolega odvjjetnika) i osobito načelo (i) (poštivanje vladavine prava i njegovu pravičnu primjenu). Postupajući u skladu sa navedenim odvjjetnik mora stranci jasno dati do znanja da ona ne smije ugroziti njegove/njene dužnosti prema sudu i pravnom sustavu, iznoseći u njeno ime nečastan predmet.

Načelo (f) - pošten odnos prema stranci u pogledu honorara

Stranka mora u potpunosti biti informirana o odvjjetničkom honoraru, koji mora biti pravedan i razuman, te mora biti u skladu sa zakonom i profesionalnim pravilima. Iako profesionalni propisi (i načelo (c) ove Povelje) naglašavaju značaj izbjegavanja sukoba interesa između odvjjetnika i stranke, pitanje odvjjetničkog honorara može predstavljati svojstvenu opasnost od takvog sukoba. Prema tome, načelo propisuje neophodnost profesionalnih pravila koja bi spriječila da se strankama naplaćuju previsoki honorari.

Načelo (g) stručnost odvjjetnika

Evidentno je da odvjjetnik ne može učinkovito savjetovati niti zastupati stranku ako nema odgovarajuće profesionalno obrazovanje i obuku. U posljednje vrijeme, post-kvalifikacijska obuka (dalje profesionalno usavršavanje) je dobila na važnosti, kao odgovor na brzinu izmjene zakona i prakse i u tehnološkom i ekonomskom okruženju. Profesionalna pravila često naglašavaju da odvjjetnik ne smije preuzeti predmet za koji nije stručan.

Načelo (h) - poštivanje kolega odvjjetnika

Načelo predstavlja više od navoda o potrebi za učtivošću – iako je to jako osjetljiv i sporan problem koji odvjetnici jako često imaju djelujući u ime svojih stranaka. Načelo se odnosi na ulogu odvjetnika kao posrednika, kojem se može vjerovati da govori istinu, da obavlja djelatnost u skladu sa pravilima svoje profesije i održava svoja obećanja. Mjerodavni pravni sustav traži od odvjetnika da imaju poštovanja jedan prema drugom, tako da se sporna pitanja mogu riješiti na civiliziran način. Isto tako odvjetnicima mora biti od javnog interesa da se pošteno odnose jedan prema drugom i da se ne obmanjuju. Međusobno poštovanje među kolegama olakšava ispravno funkcioniranje pravnog sustava, pomaže u rješavanju sukoba po dogovoru i u korist stranke.

Načelo (i) poštivanje vladavine prava i njegovu pravičnu primjenu

Opisali smo dio uloge odvjetnika kao sudionika u ispravnom funkcioniranju pravnog sustava. Ista ideja je ponekad izražena u opisu odvjetnika kao „sudski činovnik“ ili kao „ministra pravosuđa“. Odvjetnik nikad ne smije sudu svjesno dati lažnu ili varljivu informaciju, niti smije lagati trećoj strani tijekom njegovog ili njenog profesionalnog obavljanja djelatnosti. Ove zabrane su često protivne neposrednim interesima odvjetnikove stranke, i bavljenje ovim očitim sukobom između interesa stranke i interesa pravde predstavlja osjetljive probleme koje je odvjetnik obučen da riješi. Ali prema posljednjim istraživanjima odvjetnik može uspješno zastupati svoju stranku samo ako ga sudovi ili treće strane smatraju povjerljivim sudionikom i suradnikom u ispravnom funkcioniranju pravnog sustava.

Načelo (j) samo-uređivanje odvjetničke profesije

Jedna od oznaka 'neslobodnog' društva je da država javno ili prikriveno kontrolira odvjetničku profesiju i odvjetničke aktivnosti. Većina europskih odvjetničkih profesija pokazuje kombinaciju državnog uređivanja i samo-uređivanja. U mnogim slučajevima država, prepoznajući važnost osnovnih načela, koristi zakonodavstvo da ih podrži – npr. davanjem zakonske potpore povjerljivosti, ili dajući komorama zakonsku moć da prave svoje profesionalne zakone. Europski savjet odvjetničkih komora i udruženja odvjetnika (CCBE) je uvjeren da samo striktni elementi samo-uređivanja mogu garantirati odvjetničku profesionalnu nezavisnost, i bez garancije za nezavisnost odvjetnici ne mogu ispuniti svoju profesionalnu i zakonsku funkciju.

Ovaj Kodeks ponašanja za Europske odvjetnike je prvobitno usvojen na plenarnoj sjednici Europskog savjeta odvjetničkih komora u udruženja odvjetnika (CCBE), održanoj 28 oktobra 1988 godine, i naknadno izmijenjen na plenarnim sjednicama 28 novembra 1998 g., 6. decembra 2002 g., i 19 maja 2006 g. Ovaj Kodeks također uključuje i izmjene i dopune Statuta koje su usvojene na izvanrednoj plenarnoj sjednici održanoj 20 augusta 2007 g.

1. UVOD

Uloga odvjetnika u društvu

U društvu zasnovanom na poštivanju vladavine prava, odvjetnik ima posebnu ulogu. Dužnosti odvjetnika ne počinju niti završavaju sa odanim izvršenjem onoga što mu je naloženo da uradi u skladu sa zakonom. Odvjetnik/ca mora služiti interesima pravde kao i onima čija su mu prava i slobode povjereni da ih dokazuje i brani, te dužnost odvjetnika/ce nije samo da zastupa svoju stranku nego da joj bude i savjetnik. Poštovanje odvjetničke djelatnosti je temeljni uvjet za vladavinu prava i demokraciju u društvu.

Odvjetnički poziv donosi zakonske i moralne obveze (koje se ponekad kose jedna s drugom) prema:

- stranci
- sudovima i drugim organima vlasti pred kojim odvjetnik brani i zastupa svoju stranku
- odvjetničkoj profesiji općenito i svakom kolegi odvjetniku
- javnosti za koju slobodna i nezavisna profesija, koja poštuje zakone koje sama donosi, predstavlja bitno sredstvo u zaštiti ljudskih prava usprkos državnoj moći i drugim interesima u društvu.

Priroda pravila profesionalnog ponašanja

Pravila profesionalnog ponašanja su zasnovana na spremnom prihvatanju onih kojima su namijenjena da bi osigurala pravilno ponašanje odvjetnika čije se zvanje cijeni kao neophodno u svim civiliziranim društvima. Ne pridržavanje ovih propisa može dovesti do disciplinske mjere sankcioniranja odvjetnika.

Određena pravila svake komore ili udruženja odvjetnika se temelje na njihovoj vlastitoj tradiciji. Prilagođena su organizaciji i području aktivnosti profesije u državi članici o kojoj je riječ, administrativnim odredbama i njenom nacionalnom zakonodavstvu.

Nije moguće niti je poželjno da se pravila izvlače iz konteksta niti je poželjna

općenita primjena pravila koja nisu svojstvena takvoj primjeni.

Određena pravila svake odvjetničke komore i društva se temelje na istim

vrijednostima i u većini slučajeva imaju zajednički temelj.

Svrha Kodeksa

Kontinuirana integracija Europske unije i Europskog ekonomskog područja kao i povećanje opsega međunarodnih aktivnosti odvjetnika unutar Europskog ekonomskog područja je zbog interesa javnosti rezultirala potrebom za zajedničkim pravilima kojih bi se pridržavali svi odvjetnici iz europskog ekonomskog područja u međunarodnim aktivnostima, bez obzira kojoj odvjetničkoj komori ili društvu pripadaju. Posebna svrha ovih pravila je da smanji poteškoće koje proizlaze iz primjene „dupla deontologija“, istaknuto u članovima 4 i 7.2 Propisa 77/249/EEC i članova 6 i 7 Propisa 98/5/EC.

Organizacije koje predstavljaju odvjetničku profesiju pri Europskom savjetu odvjetničkih komora i udruženja odvjetnika predlažu da pravila kodificirana u sljedećim članovima:

- budu danas priznata kao rezultat konsenzusa svih odvjetničkih komora i društava Europske unije i europskog ekonomskog područja.
- budu usvojena kao primjenljiva pravila što je prije moguće, u skladu sa nacionalnim procedurama ili procedurama Europskog ekonomskog područja u vezi sa međunarodnim aktivnostima odvjetnika u Europskoj Uniji i Europskom ekonomskom području.
- Budu prihvaćena u svim revizijama nacionalnih pravila deontologije ili profesionalne aktivnosti sa ciljem postizanja progresivnog usklađenja.

Organizacije dalje izražavaju nadu da će nacionalni propisi deontologije ili profesionalne aktivnosti tumače i primjenjuju kad god je to moguće, u skladu sa pravilima ovog Kodeksa.

Nakon što pravila ovog Kodeksa budu usvojena kao primjenljiva pravila koja se odnose na odvjetnikove međunarodne aktivnosti, odvjetnik se treba pridržavati pravila odvjetničke komore ili društva kojim pripada pod uvjetom da su ona sukladna pravilima u ovom Kodeksu.

Ratione Personae

Kodeks se odnosi na odvjetnike definirane Direktivom 77/249/EEC i Direktivom 98/5/EC i na odvjetnike država članica-suradnika i država članica-promatrača Europskog savjeta odvjetničkih komora i udruženja odvjetnika.

Ratione Materiae

Bez predrasuda prema težnji za progresivnim ujedinjenjem pravila deontologije ili profesionalne aktivnosti koja se samo interno primjenjuju u državama-članicama, sljedeća pravila će se primjenjivati u međunarodnim aktivnostima odvjetnika u okviru Europske Unije i Europskog ekonomskog područja. Međunarodne aktivnosti su:

- (a) svi profesionalni kontakti sa odvjetnicima država-članica
- (b) profesionalne aktivnosti odvjetnika/ce u državama-članicama, bez obzira da li je odvjetnik fizički prisutan u toj državi-članici.

Definicije

U ovom Kodeksu:

„Država-članica“ je država-članica Europske Unije ili bilo koja druga država čija je pravna profesija uključena u članak 1.4

„Matična država“ je država-članica u kojoj odvjetnik ima pravo da nosi svoju profesionalnu titulu

„Država –domaćin“ je bilo koja država-članica gdje odvjetnik obavlja međunarodne aktivnosti.

„Nadležna vlast“ je profesionalna organizacija(e) ili vlast(i) Država-članica odgovorna za propisivanje propisa profesionalnog ponašanja i uređenja odvjetničke disciplinske odgovornosti.

„Direktiva 77/249/EEC“ je direktiva koju je Savjet donio 22.marta 1977 olakšava odvjetnicima djelotvorno obavljanje svoje djelatnosti

„Direktiva 98/5/EC“ je direktiva 98/5/EC Europskog Parlamenta i Savjeta usvojena 16. februara 1998 trajno olakšava obavljanje odvjetničke djelatnosti u državama-članicama a ne samo u državama u kojima su stekli odvjetničko zvanje.

2. OPĆA NAČELA

Nezavisnost

Obveze koje su dio odvjetničkog zvanja zahtijevaju apsolutnu nezavisnost odvjetnika u radu, slobodnog od svih utjecaja koji pogotovo mogu proizaći iz njegovih ili njenih osobnih interesa ili vanjskih pritisaka. Takva nezavisnost je bitna u vjerovanju u pravičnost sudskog postupka kao i u nepristranost suca. Prema tome, odvjetnik/ca mora izbjegavati slabljenje svoje nezavisnosti i mora paziti da ne ugrozi svoje profesionalne standarde samo da bi zadovoljio stranku, sud ili treću stranu.

Ova nezavisnost je važna u vanparničnim kao i u parničnim postupcima. Savjet koji odvjetnik daje svojoj stranci nema nikakve vrijednosti ako ga odvjetnik daje samo ako mu se želi dodvoriti, ako to odgovara njegovim ili njenim osobnim interesima ili ako ga daje pod vanjskim pritiskom.

Povjerenje i osobni integritet

Odnosi povjerenja mogu postojati samo u slučaju da ne postoji nikakva sumnja u odvjetnikovu osobnu čast, iskrenost i integritet. Za odvjetnika su ove tradicionalne vrijednosti profesionalna obveza.

Odvjetnička tajna

2.3.1. Bit odvjetničke djelatnosti je da stranka odvjetniku povjerava stvari koje ne bi povjerila drugim osobama te da odvjetnik prima te informacije na bazi uzajamnog povjerenja. Bez sigurnosti u čuvanje odvjetničke tajne ne može biti ni povjerenja. Prema tome čuvanje odvjetničke tajne je primarno i temeljno pravo i dužnost odvjetnika.

Odvjetnikova dužnost da čuva odvjetničku tajnu je u interesu pravnog sustava kao i u interesu stranke. Zbog toga ima pravo na posebnu od zaštitu države.

2.3.2. Odvjetnik mora poštovati povjerljivost svih informacija koje dobije prilikom obavljanja odvjetničke djelatnosti.

2.3.3. Čuvanje odvjetničke tajne nije vremenski ograničeno.

2.3.4. Odvjetnik mora zatražiti od svojih suradnika i uposlenika i svakog ko s odvjetnikom

suraduje tijekom pružanja pravne pomoći da se pridržavaju pravila o čuvanju odvjetničke tajne.

Poštivanje pravila drugih odvjetničkih komora i udruženja odvjetnika

Obavljajući prekogranične /međunarodne/ aktivnosti, odvjetnik iz druge države-članice se mora pridržavati profesionalnih pravila države-domaćina. Dužnost je odvjetnika da se informiraju o pravilima koja će utjecati na njihovo obavljanje odvjetničke djelatnosti.

Organizacije koji su članovi Europskog savjeta europskih odvjetnika i udruženja odvjetnika su obavezne da pohrane svoje kodekse u Sekretarijat Savjeta tako da svaki odvjetnik može dobiti kopiju važećeg kodeksa iz Sekretarijata.

Nespojive dužnosti

2.5.1. Da bi odvjetnik/ca potpuno nezavisno obavljao/la svoju djelatnost na način dosljedan njegovoj ili njenoj dužnosti učestvovanja u pravnom sustavu, odvjetniku mora biti zabranjeno preuzimanje određenih poslova.

2.5.2. Odvjetnik koji zastupa ili brani stranku u parničnom postupku ili pred bilo kojom javnom vlasti u državi-članici domaćinu, mora se pridržavati pravila koja se odnose na nespojive dužnosti a koja primjenjuju odvjetnici države-članice domaćina.

2.5.3. Odvjetnik/ca mora u državi-članici domaćinu u kojoj želi da sudjeluje u komercijalnim ili drugim aktivnostima koja nisu vezana sa pravom, moraju poštovati pravila koja se odnose na zabranjene ili nespojive dužnosti a koja primjenjuju odvjetnici te države-članice.

Osobni publicitet

Odvjetniku/ci je dozvoljeno informiranje javnosti o svojim uslugama, pod uvjetom da je ta informacija točna i da nije obmanjujuća, i da je u skladu sa dužnosti čuvanja odvjetničke tajne i drugih osnovnih vrijednosti ovog poziva.

Osobno reklamiranje odvjetnika u medijima kao što su tisak, radio, televizija, elektronska komercijalna komunikacija je dozvoljeno do te mjere da bude u skladu sa zahtjevima navedenim u stavku 2.6.1.

Interesi stranaka

Pridržavajući se svih zakona i kodeksa profesionalnog ponašanja, odvjetnik uvijek mora djelovati u najboljem interesu stranke i staviti ih ispred svojih osobnih interesa ili onih od kolega odvjetnika.

Ograničenja u obavljanu odvjetničke djelatnosti prema strankama

U mjeri koju dozvoljava zakon matične države-članice i države-članice domaćina, odvjetnik/ca može ograničiti svoje obveze prema stranci, u skladu sa pravilima odvjetničke profesije.

3. ODNOSI SA STRANKAMA

Prihvatanje i otkazivanje punomoći

Odvjetnik smije postupati u ime stranke samo ako ga je ista za to ovlastila.

Odvjetnik može postupati u predmetu za koji ga je ovlastio drugi odvjetnik koji također zastupa istu stranku ili u slučaju da je predmet dobio od nadležnog tijela.

Odvjetnik uvijek treba uložiti napor da utvrdi identitet, stručnost i nadležnost osobe ili tijela koji ga ovlašćuju, u slučaju kada okolnosti pokažu da je identitet, stručnost i nadležnost navedenih nepouzdan.

Odvjetnik treba odgovorno, savjesno i bez odlaganja zastupati svoju stranku.

Odvjetnik treba preuzeti osobnu odgovornost za otkazivanje punomoći stranci i mora informirati stranku o tijeku predmeta koji mu je povjeren.

Odvjetnik ne smije preuzeti predmet za koji on nije kompetentan bez suradnje sa sa odvjetnikom koji je kompetentan.

Odvjetnik ne smije preuzeti punomoć stranke ako on ili ona nije u mogućnosti da otkáže istu u slučaju pritiska od drugih poslova.

Odvjetniku/ca ne smije se ne smije povući iz predmeta na takav način i u takvim okolnostima da stranka ne može na vrijeme naći drugu pravnu pomoć i na vrijeme spriječiti štetu.

Sukob interesa

Odvjetnik ne smije savjetovati, zastupati i djelovati u ime 2 ili više stranaka u istom predmetu ukoliko tu postoji sukob, ili značajan rizik od sukoba između interesa tih stranaka.

Odvjetnik mora prestati djelovati u ime obje ili svih stranaka kada se pojavi sukob interesa između tih stranaka kao i kada postoji rizik od kršenja povjerenja ili kada se naruši odvjetnikova nezavisnost.

Odvjetnik također ne smije preuzeti zastupanje nove stranke ako postoji rizik od kršenja povjerenja koje je odvjetniku dala bivša stranka ili ako bi saznanje koje odvjetnik posjeduje o poslovima bivše stranke dalo neprikladnu prednost novoj stranci.

Kada odvjetnici obavljaju djelatnost unutar odvjetničkog društva, navedene odredbe od 3.2.1. do 3.2.2. se primjenjuju na društva i sve njihove članove.

Pactum de Quota Litis

Advokat nema pravo sklapati pactum de quota litis.

Pod "pactum de quota litis" podrazumijeva se sporazum između odvjetnika i njegovu stranke napravljen prije okončanja predmeta, po kojem bi se stranka obvezala da isplati odvjetniku jedan dio nagrade bez obzira da li je to u vidu novca ili neke druge dobiti koju stranka ostvari po okončanju postupka.

„Pactum de quota litis“ ne uključuje sporazum po kojem bi odvjetnički troškovi bili proporcijalni vrijednosti predmeta koji odvjetnik vodi, ako je to u skladu sa zvanično odobrenom tarifom ili odobreno od nadležne odvjetničke komore.

Troškovnik

Stranka mora u potpunosti biti informirana o odvjetničkom honoraru, koji mora biti pravedan i razuman, te mora biti u skladu sa zakonom i profesionalnim pravilima.

3.5. Akontacija

Ukoliko odvjetnik od stranke zahtjeva akontaciju ili isplatu, taj iznos ne smije prekoračiti razumni iznos troškova i mogućih izdataka.

Ukoliko se odvjetniku uskrati takva isplata, on može odustati od daljeg zastupanja stranke u skladu sa odredbom 3.1.4.

3.6. Dijeljenje honorara sa osobama koje nisu odvjetnici

3.6.1. Odvjetnik ne treba dijeliti svoj honorar sa osobama izvan odvjetničke struke osim u slučaju kada je u skladu sa profesionalnim pravilima dozvoljeno udruživanje između odvjetnika i druge osobe.

3.6.2. Prema gore navedenom propisu 3.6.1. odvjetnik ne smije biti spriječen da isplati troškove, provizije i naknade nasljednicima preminulog odvjetnika ili odvjetnika u mirovini, pri preuzimanju (likvidaciji) odvjetničkog ureda navedenih.

3.7. Troškovi parnice i dostupnost pravne pomoći

- 3.7.1. Odvjetnik mora sve vrijeme nastojati da postigne najisplativije rješenje za strankin spor, i mora pravovremeno savjetovati stranku o mogućnosti pokušaja nagodbe kao alternativni za rješavanje spora.
- 3.7.2. Odvjetnik mora informirati stranku o dostupnosti besplatne pravne pomoći u slučaju potrebe.

3.8. Financijska sredstva stranke

- 3.8.1. Odvjetnici koji prime novčana sredstva u ime svojih stranaka ili trećih osoba (u daljem tekstu „sredstva stranke“) moraju položiti taj novac na bankovni račun ili u sličnu instituciju koja je pod nadzorom javne vlasti (u daljem tekstu: „račun stranke). Račun stranke mora biti odvojen od bilo kojeg drugog računa koje ima odvjetnik. Sva sredstva stranke koje primi odvjetnik moraju biti položena na takav račun osim u slučaju da se vlasnik tih sredstava složi da se s njima postupa na drugačiji način.
- 3.8.2. Odvjetnik treba voditi točnu evidenciju o poslovanju sa sredstvima stranke i razlikovati sredstva stranke od svojih sredstava. Evidencija se treba čuvati određeni period u skladu sa nacionalnim pravilima.
- 3.8.3. Račun stranke ne smije biti zadužen osim u posebnim okolnostima dozvoljenim prema nacionalnim pravilima ili zbog bankovnih pristojbi, na koje odvjetnik ne može utjecati. Takav račun se ne smije dati kao garancija i ne može se koristiti kao takav iz bilo kojeg razloga. Ne smije biti poravnana računa ili spajanja između računa stranke i nekog drugog bankovnog računa, kao ni da račun stranke bude raspoloživ za pokriće troškova koje odvjetnik/ca duguje prema banci.
- 3.8.4. Sredstva stranke se moraju dostaviti vlasnicima tih sredstava u najkraćem mogućem roku pod uvjetima koje su sami odredili.
- 3.8.5. Odvjetnik ne smije prebaciti sredstva stranke na svoj račun u svrhu podmirenja svojih troškova bez pismene obavijesti stranci.
- 3.8.6. Nadležne komora država-članica trebaju imati ovlast da verificiraju i istraže dokumentaciju koja se odnosi na sredstva stranke, pritom vodeći računa o povjerljivosti i privilegiji odvjetničke profesije na koju se i odnosi.

3.9. Profesionalno osiguranje od odgovornosti

- 3.9.1. Odvjetnici se trebaju osigurati od civilne pravne odgovornosti tokom obavljanja odvjetničke djelatnosti , u mjeri koja je odgovarajuća u odnosu na prirodu i opseg rizika koji nastaju prilikom obavljanja njihove profesionalne djelatnosti.

- 3.9.2. Ukoliko se ovo pokaže kao nemoguće, odvjetnik mora obavijestiti stranku o postojećoj situaciji i njenim posljedicama.

4. ODNOSI SA SUDOVIMA

4.1. Pravila ponašanja u sudu

Odvjetnik/ca koji/a se pojavljuje, ili učestvuje u predmetu pred sudom ili tribunalom mora se pridržavati pravila ponašanja koja se primjenjuju u sudu ili tribunalu.

4.2. Pravilno vođenje postupka

Odvjetnik/ca uvijek mora imati poštovanje prema pravilnom vođenju postupka.

4.3. Ponašanje u sudnici

Odvjetnik/ca treba časno i neustrašivo braniti interese stranke bez obzira na svoje osobne interese ili bilo kakve posljedice za sebe ili bilo koju drugu osobu i pritom zadržati dužno poštovanje prema sudu.

4.4. Lažne ili obmanjujuće informacije

Odvjetnik ne smije nikada svjesno sudu dati lažne ili obmanjujuće informacije.

4.5. Prijenos na arbitre i sl.

Pravila koja određuju odnos odvjetnika/ce sa sudovima se također primjenjuje na odvjetnikove odnose sa arbitrima i bilo kojom drugom osobom koja ima zakonodavnu ili kvazi-zakonodavnu funkciju, čak i na povremenoj osnovi.

5. ODNOSI IZMEĐU ODVJETNIKA

5.1. Duh zajedništva odvjetničke djelatnosti

5.1.1 Duh zajedništva odvjetničke profesije zahtijeva da se odnos između odvjetnika zasniva na međusobnom povjerenju i suradnji, za dobrobit njihovih stranaka, kako bi se izbjeglo nepotrebno parničenje ili bilo koje drugo ponašanje koje bi moglo naštetiti reputaciji odvjetničke djelatnosti. Međutim nikad ne može opravdati stavljanje interesa profesije ispred interesa stranke.

5.1.2. Odvjetnik mora poštovati sve odvjetnike iz država članica kao profesionalne kolege i mora se prema njima ponašati korektno i pristojno.

5.2. Suradnja između odvjetnika iz različitih država članica

5.2.1. Ukoliko se odvjetniku za pomoć obrati kolega iz druge države članice, odvjetnik ne smije davati savjete u predmetu za koji nije kompetentan da preuzme. U tom slučaju odvjetnik treba pomoći kolegi da prikupi potrebne informacije koje bi mu pomogle kolegi/ici koji je sposoban/a da pruži zatražene usluge.

5.2.2. Kada odvjetnik iz jedne države članice surađuje sa odvjetnikom iz druge države članice, oboje imaju dužnost da uzmu u obzir razlike koje postoje u njihovim pravnim sustavima i komorama, te kompetencije i dužnosti odvjetnika u državi članici u kojoj pružaju usluge.

5.3. Kontakti između odvjetnika

- 5.3.1. Ako odvjetnik želi da pismenim putem komunicira s odvjetnikom iz druge države članice i pritom želi da sadržaj dopisa bude tajan, odvjetnik ili odvjetnica to trebaju posebno naglasiti prije slanja dokumentacije.
- 5.3.2. Ako potencijalni primatelj dopisa ne može garantirati njihovu tajnost odvjetnik ili odvjetnica moraju bez odlaganja obavijestiti pošiljatelja.

5.4. Plaćanje preporuka

- 5.4.1. Odvjetnik ne smije zatražiti niti prihvatiti od drugog odvjetnika ili bilo koje druge osobe naknadu, proviziju ili bilo kakvu nagradu za upućivanje ili preporuku odvjetnika stranci.
- 5.4.2. Odvjetnik ne smije nikome platiti naknadu, proviziju ili bilo kakvu drugu naknadu kao nagradu za upućivanje ili preporuku odvjetnika ili odvjetnice stranci.

5.5. Komunikacija sa suprotnom stranom

Odvjetnik ne smije prenositi informacije o određenom slučaju ili predmetu osobama za koje odvjetnik ili odvjetnica zna da ih u tom predmetu zastupa i savjetuje drugi odvjetnik, bez dopuštenja tog odvjetnika (i mora obavijestiti tog odvjetnika o takvoj komunikaciji).

5.6. (Izbrisano po Odluci donesenoj na plenarnoj sjednici u Dublin-u 6. Decembra 2002)

5.7. Odgovornost prema troškovima

U profesionalnim odnosima između članova komora različitih država članica, kada odvjetnik/ca nije obavezan/a da preporuči drugog odvjetnika ili predstavi tog drugog

odvjetnika stranci nego povjerava predmet stranom odvjetniku, ili traži njegov savjet, odvjetnik koji je dao preporuku je osobno dužan, i u slučaju da je stranka insolventna, da plati naknade, troškove i izdatke stranom odvjetniku. Dotični odvjetnici mogu na početku poslovne suradnje napraviti poseban sporazum o ovom pitanju. Osim toga, odvjetnik koji daje preporuku može bilo kada ograničiti svoju osobnu odgovornost prema iznosu naknada, troškova i izdataka koji su nastali prije suradnje sa stranim odvjetnikom.

5.8. Dalje profesionalno usavršavanje

Odvjetnici moraju održavati i razvijati svoje profesionalno znanje i vještine u skladu sa europskom dimenzijom svoje profesije.

5.9. Nesuglasice između odvjetnika u različitim državama članicama

- 5.9.1. Ukoliko odvjetnik smatra da kolega je iz druge države članice prekršio pravilo profesionalnog ponašanja, odvjetnik treba kolegi skrenuti pozornost na taj problem.
- 5.9.2. Ukoliko dođe do osobne ili profesionalne svađe između odvjetnika iz različitih država članica, odvjetnici trebaju riješiti spor na prijateljski način ukoliko je to moguće.
- 5.9.3. Odvjetnik ne smije započeti postupak protiv kolege iz druge države članice, u skladu sa gore navedenim pitanjima u odredbama 5.9.1 ili 5.9.2, bez prethodnog informiranja komora ili udruženja odvjetnika kojima oboje pripadaju, u cilju davanja prilike komorama i udruženjima odvjetnika da posreduju u postizanju dogovora.

MEMORANDUM S POJAŠNJENJIMA

Ovaj Memorandum s pojašnjenjima je pripremila Radna grupa Savjeta na zahtjev Stalnog odbora Europskog savjeta odvjetničkih komora i udruženja odvjetnika, koji su također izradili i nacrt Kodeksa ponašanja odvjetnika. Cilj memoranduma je da objasni porijeklo propisa u Kodeksu, ilustrira probleme koji se rješavaju, osobito u odnosima međunarodnih aktivnosti i da osigura pomoć nadležnim vlastima u državama članicama u primjeni Kodeksa.

Memorandum ne predstavlja obvezujuće tumačenje Kodeksa. Memorandum s objašnjenjima je usvojen 28 oktobra 1988 i ažuriran na plenarnoj sjednici Savjeta 19. maja 2006 g. Memorandum s objašnjenjima također obuhvata izmjene i dopune Statuta Savjeta, koje su službeno usvojene na Izvanrednoj plenarnoj sjednici 20. avgusta 2007 g. Lista profesija u komentaru na član 1.4 se stalno mijenja.

Izvorne verzije Kodeksa su na francuskom i engleskom jeziku. Prijevodi na zajedničke jezike su u nadležnosti nacionalnih delegacija.

Komentar na član 1.1. – Uloga odvjetnika u društvu

Deklaracija iz Peruđe, koju je Savjet usvojio 1977 g., određuje temeljna načela profesionalnog ponašanja koja se primjenjuju na odvjetnike u Europskoj uniji. Odredba čl. 1.1. opet potvrđuje navod iz Deklaracije da funkcija odvjetnika u društvu formira temelj za pravila koja uređuju tu funkciju.

Komentar na član 1.2 – Priroda pravila profesionalnog ponašanja

Ove odredbe ponovno izražavaju objašnjenje u Deklaraciji o suštini pravila Profesionalnog ponašanja i kako određena pravila ovise o određenim lokalnim uvjetima ali su unatoč tome utemeljena na zajedničkim vrijednostima.

Komentar na član 1.3. – Svrha Kodeksa

Ove odredbe pokazuju razvitak odredbi Deklaracije u specifičan Kodeks ponašanja za odvjetnike Europske unije, Europskog ekonomskog prostora i Švicarske konfederacije te odvjetnike iz država članica – suradnika i promatrača, sa posebnim naglaskom na njihove međunarodne aktivnosti (u skladu sa čl. 1.5). Odredbe čl. 1.3.2. predviđaju specifične namjere Savjeta u vezi sa nezavisnim Odredbama Kodeksa.

Komentar na član 1.4. – Ratione Personae

Pravila se primjenjuju na sve odvjetnike uključujući i one iz država-suradnika i država promatrača, kako je i definirano u Direktivi o odvjetničkim uslugama iz 1977 g. i Direktivi o pravu obavljanja odvjetničke djelatnosti iz 1998. Ovo se tako također odnosi na odvjetnike iz država su naknadno pristupile Direktivama i koje su u sklopu izmjena i dopuna dodane direktivama. Shodno tome Kodeks se primjenjuje na sve odvjetnike koje predstavlja Savjet, bez obzira da li se radi o punopravnim članovima, članovima suradnicima ili članovima promatračima, i to:

Albania Avokat

Armenia Pastaban

Austria Rechtsanwalt;

Belgium avocat / advocaat / Rechtsanwalt;

Bulgaria advokat;

Croatia odvjetnik;

Cyprus dikegóros;

Czech Republic advokát;

Denmark advokat;

Estonia vandeadvokaat;

Finland asianajaja / advokat;

FYROMacedonia advokat;

France avocat;

Georgia Advokati / Advokatebi
Germany Rechtsanwalt;
Greece dikegóros;
Hungary ügyvéd;
Iceland lögmaður;
Ireland barrister, solicitor;
Italy avvocato;
Latvia zvērināts advokāts;
Liechtenstein Rechtsanwalt;
Lithuania advokatas;
Luxembourg avocat / Rechtsanwalt;
Malta avukat, prokuratur legali;
Montenegro advokat;
Moldova Avocat
Netherlands advocaat;
Norway advokat;
Poland adwokat, radca prawny;
Portugal advogado;
Romania avocat;
Serbia advokat;
Slovakia advokát / advokátka;
Slovenia odvetnik / odvetnica;
Spain abogado / avocat / abokatu / avogado;
Sweden advokat;
Switzerland Rechtsanwalt / Anwalt / Fürsprech /
Fürsprecher / avocat / avvocato /advokat;
Turkey avukat;
Ukraine advokat;

United Kingdom advocate, barrister, solicitor.

Nadamo se da će ovaj Kodeks prihvatiti odvjetničke komore drugih europskih država koje nisu članice Saveza tako da se može primjenjivati zajedno sa odgovarajućim konvencijama između njih i država članica.

Komentar na član 15 – Ratione Materiae

Pravila koja su ovdje određena odnose se samo na 'međunarodne aktivnosti' odvjetnika u sklopu Europske Unije, Europskog ekonomskog prostora i Švicarske konfederacije i na odvjetnike iz država suradnika i država promatrača – u skladu sa čl. 1.4 i definicijom „Države članice“ u čl. 1.6. Definiranje međunarodnih aktivnosti bi na primjer uključilo kontakte u državi A čak i u internom predmetu države A između odvjetnika države A i odvjetnika iz države B; Bili bi isključeni kontakti odvjetnika države A u državi A ukoliko se radi o predmetu u državi B, pod pretpostavkom da se njihove profesionalne aktivnosti ne odvijaju u državi B; bile bi uključene aktivnosti odvjetnika države A u državi B, čak i ako je samo u formi dopisa poslana iz države A u državu B.

Komentar na čl. 1.6. – Definicije

Odredbe definiraju broj termina koji se koriste u Kodeksu. „Država članica“, „Matična država“, „Država domaćin“, „Nadležna vlast“, „Direktiva 77/249/EEC“ i „Direktiva 98/5/EC“. Spomenuta stavka „gdje odvjetnik obavlja svoje međunarodne aktivnosti“ se treba protumačiti u skladu sa definicijom „međunarodne aktivnosti“ u čl. 1.5.

Komentar na čl. 21. – Nezavisnost

Odredba u potpunosti potvrđuje opći navod pravila u Deklaracije Peruda.

Komentar na čl. 2.2. – Povjerenje i Osobni integritet

Odredba također potvrđuje opće pravilo koje sadrži Deklaracija Peruda.

Komentar na čl. 2.3. – Povjerljivost

Ova propis ponovno izražava u članu 2.3.1, opće odredbe utvrđene u Deklaraciji iz Perude i priznate od strane Europskog suda i to u slučaju (157/79). U članovima od 2.3.4 do 4 ove odredbe postaju specifična pravila koja se odnose na zaštitu povjerljivosti. Član 2.3.2. sadrži temeljno pravilo koje zahtjeva poštovanje prema povjerljivosti. Član 2.3.3. potvrđuje da je ova dužnost obvezujuća za odvjetnika čak i nakon što odvjetnik ili odvjetnica prestanu zastupati tu stranku. Član 2.3.4. potvrđuje da odvjetnik ne samo da mora poštivati obvezu povjerljivosti nego mora zatražiti od svojih uposlenika da učine isto.

Komentar na čl. 2.4 – Poštovanje prema pravilima drugih odvjetničkih komora i udruženja odvjetnika

Član 4. Direktive o odvjetničkim uslugama sadrži odredbe koja se odnose na pravila koja primjenjuju odvjetnici iz jedne države članice a koji povremeno ili privremeno pružaju usluge u drugoj državi članici prema čl. 49 pročišćenog teksta Ugovora o Europskoj zajednici:

- (a) aktivnosti koje se odnose na zastupanje stranke u postupku ili pred javnim vlastima trebaju se u svakoj državi članici – domaćinu obavljati pod uvjetima koji su određeni za odvjetnike u toj državi, sa izuzetkom uvjeta koji se odnosi na prebivalište, ili upisa u Imenik odvjetnika te države;
- (b) odvjetnik koji obavlja ove aktivnosti treba se pridržavati pravila profesionalnog ponašanja u državi članici domaćinu, ne dovodeći u pitanje dužnosti odvjetnika u državi članici iz koje odvjetnik ili odvjetnica dolaze;
- (c) kada se ove aktivnosti obavljaju u Ujedinjenom Kraljevstvu, „pravila profesionalnog ponašanja u državi članici domaćinu“ znači pravila profesionalnog ponašanja koja se primjenjuju na pravne zastupnike, u slučaju kada te aktivnosti nisu ograničene samo na odvjetnike i branitelje. U tom slučaju pravila profesionalnog ponašanja se primjenjuju na potonje. Međutim, odvjetnici iz Irske uvijek podliježu pravilima profesionalnog ponašanja koji se u UK primjenjuju na odvjetnike i branitelje. Kada se ove aktivnosti obavljaju u Irskoj „pravila profesionalnog ponašanja u državi članici-domaćinu“ znači da se pravila profesionalnog ponašanja se primjenjuju na odvjetnike u onoj mjeri u kojoj oni vode oralnu prezentaciju predmeta u sudnici. U svim drugim slučajevima primjenjuju se pravila profesionalnog ponašanja koja se odnose na odvjetnike. Ipak odvjetnici i branitelji iz UK

uvijek podliježu pravilima profesionalnog ponašanja koja se u Irskoj primjenjuju na odvjetnike;

- (d) Odvjetnik koji obavlja aktivnosti koje nisu navedene pod točkom (a) gore, podliježu uvjetima i pravilima profesionalnog ponašanja države članice iz koje odvjetnik ili odvjetnica dolaze ne dovodeći u pitanje poštivanje pravila, bez obzira na njihovo izvorno porijeklo, koja uređuju odvjetništvo u državi članici, posebno ona koja se odnose na nekompatibilnost vršenja odvjetničkih aktivnosti sa vršenjem drugih aktivnosti u toj državi, odvjetničku tajnu, odnose sa drugim odvjetnicima, zabranu odvjetniku da u isto vrijeme zastupa stranke sa obostrano proturječnim interesima i publicitet. Potonja pravila su primjenljiva samo ako ih se može pridržavati odvjetnik koji nije afirmiran u državi članici domaćinu u mjeri u kojoj je pridržavanje istih opravdano osigurava u toj državi pravilno obavljanje odvjetničkih aktivnosti, ugled profesije i poštovanje pravila koja se odnose na inkompatibilnost.

Direktiva Direktivi o pravu obavljanja odvjetničke djelatnosti sadrži odredbe u odnosu na propise kojih se pridržavaju odvjetnici iz jedne države članice koji trajno obavljaju svoju djelatnost u drugoj državi članici u skladu sa članom 43 pročišćenog teksta Ugovora o Europskoj zajednici, kako slijedi:

- (a) nezavisno od pravila profesionalnog ponašanja kojima odvjetnik ili odvjetnica podliježu u njegovoj ili njenoj državi članici, odvjetnik koji obavlja svoju djelatnost pod svojim stručnim nazivom njegovoj matičnoj državi podliježe istim profesionalnim pravilima kao i odvjetnici sa relevantnim titulom iz države članice domaćina u pogledu svih aktivnosti koje odvjetnik obavlja na njihovoj teritoriji. (član 6.1)
- (b) Država članica domaćin može zahtijevati od odvjetnika koji obavlja djelatnost pod nazivom zanimanja iz njegove ili njene matične države da se osigura od profesionalne odgovornosti ili da postane član profesionalnog jamstvenog fonda u skladu sa pravilima koja ta država propisuje za profesionalne aktivnosti koje se obavljaju na njenoj teritoriji.

Unatoč tomu, odvjetnik koji obavlja djelatnost pod nazivom zanimanja iz svoje matične države ne mora ispuniti taj uvjet ako može dokazati da je on ili ona osiguran od odgovornosti ili jamstva u skladu sa pravilima matične države članice, toliko da to osiguranje ili jamstvo odgovara uvjetima i duljini pokriva. Kada je ekvivalentnost djelomična, nadležna komora u državi članici domaćinu može zatražiti dodatno osiguranje ili jamstvo koje bi pokrilo elemente koji nisu pokriveni ugovorenim osiguranjem ili garancijom u skladu sa pravilima matične države. (član 6.3); i

- (c) Odvjetnik registriran u državi članici domaćinu pod nazivom zanimanja iz svoje matične države može obavljati odvjetničku djelatnost kod drugog odvjetnika, u udruženju ili firmi odvjetnika ili u javnom ili privatnom poduzeću, primajući stalnu plaću, do granice koju država članica domaćin dozvoljava odvjetnicima registriranim pod nazivom zanimanja u toj državi (član 8).

U slučajevima koji nisu pokriveni nijednom Direktivom, ili gore navedenim uvjetima Direktive, dužnosti odvjetnika u skladu sa pravima zajednice da poštuju pravila drugih komora i udruženja odvjetnika su pitanje tumačenja neke relevantne odredbe, kao npr. Direktive o elektroničkoj trgovini (2000/31/EC). Glavni cilj Kodeksa je da smanji, ili ako je moguće eliminiira probleme koji mogu proizaći iz „duple deontologije“, odnosno primjena više od jedne skupine potencijalno proturječnih nacionalnih pravila na određenu situaciju. (pogledaj član 1.3.1).

Komentar na član 2.5 – nespojive funkcije

Postoje razlike između i unutar država članica koje se odnose na pitanje u kojoj mjeri je odvjetnicima dozvoljeno da se bave drugim poslovima, npr. komercijalnim aktivnostima. Opće svrha pravila koja izuzimaju odvjetnika iz obavljanja drugih poslova je zaštita odvjetnika od utjecaja koji mogu narušiti njegovu ili njenu ulogu u pravnom sustavu. Razlike u ovim pravilima reflektiraju različite lokalne uvjete, različite percepcije ispravne funkcije odvjetnika i različite tehnike izrade pravila. Na primjer u nekim slučajevima postoji potpuna zabrana angažmana u nekim navedenim zanimanjima, dok u drugim slučajevima angažman u drugim zanimanjima je općenito dozvoljen, ali podvrgnut čuvanju specifičnih mjera zaštite odvjetničke nezavisnosti.

Članove 2.5.2 i 3 čine odredbe za različite okolnosti prema kojima odvjetnik jedne države članice je angažiran u međunarodnim aktivnostima (kako je definirano u čl. 1.5) u državi članici domaćinu kada on ili ona nije član odvjetničke komore države domaćina.

Član 2.5.2 definiraju promatranje pravila države domaćina a koji se odnose na nespojive funkcije odvjetnika koji učestvuje u nacionalnom pravnom postupku, ili ispred nacionalnih javnih vlasti u državi domaćinu. Ovo se odnosi na odvjetnike bez obzira da li je odvjetnik stekao pravo zastupanja u državi domaćinu ili ne.

S druge strane član 2.5.3 definira „poštovanje“ pravila države domaćina u odnosu na zabranjene i nespojive funkcije u drugim slučajevima, ali samo gdje odvjetnik koji ima pravo zastupanja u državi članici domaćinu želi da neposredno učestvuje u komercijalnim ili drugim aktivnostima koje nisu povezane sa pravnom praksom.

Komentar na član 2.6 – Osobni publicitet

Termin „osobni publicitet“ pokriva reklamiranje odvjetničkih firmi, kao i samostalnih odvjetnika, za razliku od korporativnog publiciteta koji organiziraju odvjetničke komore i udruženja odvjetnika za svoje članove kao cjelini. Pravila koja uređuju osobni publicitet odvjetnika se značajno razlikuju u državama članicama. Član 2.6 jasno ističe da nema bitnog prigovora na osobni publicitet u međunarodnoj praksi. Unatoč tome odvjetnici podvrgnuti zabranama ili restrikcijama u skladu sa matičnim profesionalnim pravilima, i odvjetnik će i dalje biti podvrgnut zabranama i restrikcijama koje određuju pravila države domaćina koja su obvezujuća za odvjetnike temeljem Direktive o odvjetničkim uslugama ili Direktive o pravu obavljanja odvjetničke djelatnosti.

Komentar na član 2.7 – Interesi stranaka

Ovo pravilo ističe opće načelo prema kojem odvjetnik uvijek mora staviti interese stranke ispred svojih vlastitih ili interesa kolega odvjetnika.

Komentar na član 2.8 – ograničenja u obavljanju odvjetničke djelatnosti prema strankama

Ovo pravilo jasno ističe da nema bitnog prigovora na ograničenje odvjetničke odgovornosti prema njegovoj ili njenoj stranci u međunarodnim aktivnostima, bilo da se radi o ugovoru ili društvu sa ograničenom odgovornošću, komanditnom društvu ili komanditnom društvu sa ograničenom odgovornošću. Ipak ističe se da se navedeno može samo razmatrati gdje dozvoljavaju relevantno pravo i pravila ponašanja – i gdje pravosuđe, zakon ili profesionalna pravila ponašanja zabranjuju ili ograničavaju takva ograničenja odgovornosti.

Komentar na član 3.1 – Prihvatanje i otkazivanje punomoći

Odredbe člana 3.1.1. osiguravaju održavanje odnosa između odvjetnika i stranke tako da odvjetnik ustvari prima ovlaštenje od stranke iako se isto može prenijeti i preko nadležnog posrednika. Odvjetnikova odgovornost je da se zadovolji kao ovlašteni posrednik kao i da zadovolji zahtjeve svoje stranke.

Član 3.1.2 se bavi načinom na koji odvjetnik treba izvršavati svoje obveze. Odredba prema kojoj odvjetnik treba preuzeti osobnu odgovornost za otkazivanje punomoći koje mu je dala stranka, znači da odvjetnik ne može izbjeći odgovornost prenošenjem te punomoći na druge. To ne sprječava odvjetnika da traži ograničenje njegove ili njene zakonske odgovornosti toliko koliko dozvoljava relevantni zakon ili profesionalna pravila – pogledaj čl. 2.8.

Član 3.1.3. navodi odredbu koja je od osobitog značaja u međunarodnim aktivnostima, na primjer kada se od odvjetnika traži da preuzme predmet u ime odvjetnika ili stranke iz druge države koji nije upoznat sa relevantnim zakonom i praksom, ili u slučaju kada je od odvjetnika zatraženo da preuzme predmet koji se odnosi na zakon druge države sa kojim odvjetnik ili odvjetnica nije upoznat/a.

Odvjetnik općenito ima pravo da odbije prihvatiti punomoć stranke, ali prema članu 3.1.4. odvjetnik koji jednom prihvati punomoć ima obavezu da se ne povuče iz predmeta bez prethodne provjere zaštite interesa stranke.

Komentar na član 3.2 – Sukob interesa

Odredbe člana 3.2.1 ne sprječavaju odvjetnika da zastupa 2 ili više stranaka u istom predmetu, pod uvjetom da njihovi interesi nisu u sukobu i da nema značajnog rizika od pojavljivanja takvog rizika. Kada odvjetnik već zastupa 2 ili više stranaka na ovakav način i potom dođe do sukoba interesa između ovih stranaka ili rizika od zloupotrebe povjerenja ili drugih okolnosti u kojima odvjetnička nezavisnost može biti narušena, te u tom slučaju odvjetnik mora prestati zastupati obje ili sve stranke.

Ipak postoje okolnosti u kojima se pojavljuju razlike između dvije ili više stranaka koje zastupa isti odvjetnik i u kojima bi moglo biti svrsishodno da u tom slučaju odvjetnik pokuša djelovati kao medijator. U tim slučajevima odvjetnik treba sam procijeniti da li postoji sukob interesa između stranaka i da li će prestati zastupati iste. U suprotnom, odvjetnik može razmotriti da li bi bilo prigodno da objasni strankama svoj položaj, dobije njihovu suglasnost i pokuša djelovati kao medijator kako bi razriješio razlike između njih, a samo u slučaju da pokušaj medijacije ne uspije odvjetnik treba prestati sa zastupanjem stranke.

Član 3.2.4 primjenjuje prethodne odredbe člana 3 na odvjetnike koji obavljaju svoju djelatnost u udruženjima. Na primjer odvjetnička firma treba prestati zastupati kada postoji sukob interesa između 2 stranke u firmi, i u slučaju da različiti odvjetnici iz firme zastupaju svakog od njih. S druge strane, osobito u „komorama“ kao formi udruženja koje koriste engleski odvjetnici, u

kojima svaki odvjetnik samostalno zastupa stranke, moguće je da različiti odvjetnici u udruženju zastupaju stranke sa suprotnim interesima.

Komentar na član 3.3 – Pactum de Quota Litis

Ovi propisi prikazuju zajednički stav svih država članica o nereguliranom sporazumu o naknadi za odvjetničke troškove (pactum de quota litis) koji je u suprotnosti sa pravilnim funkcioniranjem pravnog sustava jer potiče upitne parnice i podložan je zlouporabi. Ipak namjena ovih propisa nije sprječavanje održavanja ili uvođenja angažmana za koji su odvjetnici plaćeni u skladu sa ishodom istih, ili u slučaju da je zastupanje bilo uspješno, a pod uvjetom da su ovi angažmani u skladu sa zakonom i pod kontrolom s ciljem zaštite stranke i ispravnog funkcioniranja pravnog sustava.

Komentar na član 3.4 – Troškovnik

Član 3.4. propisuje 3 uvjeta: opći način informiranja stranke o odvjetničkim naknadama, uvjet da naknade trebaju biti poštene i razumne i uvjet da naknade moraju biti u skladu sa zakonom i profesionalnim pravilima koja se primjenjuju.

U mnogim državama članicama postoji sustav za reguliranje odvjetničkih troškova u skladu sa nacionalnim zakonom i pravilima ponašanja, bilo da se odnosi na ovlast nadležnih komora da donesu presudu ili na ostale. U situacijama u kojima se primjenjuju odredbe Direktive o pravu obavljanja odvjetničke djelatnosti, i gdje je odvjetnik podliježe pravilima države članice domaćina kao i pravilima svoje matične države, osnova naplate troškova treba biti u skladu sa obje skupine pravila.

Komentar na član 3.5 - Akontacija

Član 3.5. pretpostavlja da odvjetnik može zatražiti akontaciju svojih troškova ili isplate, ali postavlja ograničenje u skladu sa razumnom procjenom istih. (Vidi član 3.1.4 koji se odnosi na pravo odustajanja odnosno povlačenja).

Komentar na član 3.6 – Dijeljenje honorara sa osobama koje nisu odvjetnici

U nekim državama članicama odvjetnicima je dozvoljeno obavljanje djelatnosti u suradnji sa članovima drugih ovlaštenih zanimanja, bilo da se radi o advokaturi ili ne. Odredbe člana 3.6.1 nisu napravljene da spriječe dijeljenje honorara unutar ovakvog ovlaštenog oblika udruživanja. Odredbe također ne sprječava odvjetnike na koje se Kodeks odnosi (vidi član 1.4. član gore) da dijele honorar sa drugim 'odvjetnicima', na primjer odvjetnicima iz države koja nije članica Savjeta ili članovima drugih pravnih udruženja u državama članicama kao što su to notari.

Komentar na član 3.7 – Troškovi parnice i dostupnost pravne pomoći

Član 3.7.1 ističe važnost pokušaja da se razriješi spor na način koji bi bio isplativ za stranku, uključujući savjet o mogućoj nagodbi ili prijedlog da se spor riješi na alternativan način.

Član 3.7.2. zahtjeva da odvjetnik informira stranku o mogućnosti besplatne pravne pomoći ukoliko je potrebno. Postoje veoma različite odredbe u državama članicama a koje se odnose na pružanje besplatne pravne pomoći. U prekograničnim aktivnostima odvjetnik treba imati na umu mogućnost primjene odredbi nacionalnog zakona o besplatnoj pravnoj pomoći sa kojima odvjetnik nije bio upoznat.

Komentar na član 3.8 – Financijska sredstva stranke

Odredbe člana 3.8 ističu preporuku koju je Savjet usvojio u novembru 1985 g. a koja se odnosi na potrebu za izradu minimalnih pravila koja provode i uređuju pravilnu kontrolu i odvjetnikovo raspolaganje sa sredstvima stranke unutar društva. Član 3.8 propisuje minimalne standarde kojih se treba pridržavati, bez miješanja sa detaljima nacionalnog sistema koji pružaju opširniju , potpuniju i strožu zaštitu sredstava stranke.

Odvjetnik koji zadrži sredstva stranke, čak i tokom obavljanja međunarodnih aktivnosti, mora se pridržavati pravila njegove komore. Odvjetnik mora biti svjestan pitanja koje se postavlja kada se mogu primjenjivati pravila više od jedne države članice, pogotovo u Državi članici domaćinu, gdje je odvjetniku dozvoljeno obavljati svoju djelatnost, u skladu sa Direktivom o pravu obavljanja odvjetničke djelatnosti.

Komentar na član 3.9 – Profesionalno osiguranje od odgovornosti

Član 3.9.1. prikazuje preporuku, koju je također usvojio Savjet u Brussels-u, u novembru 1985, a koja se odnosi na potrebu svih odvjetnika u zajednici da se osiguraju od rizika koji bi mogao proizaći iz prijave o profesionalnom nemaru. Član 3.9.2 se bavi situacijom kada se osiguranje ne može dobiti na temelju istaknutom u članu 3.9.1.

Komentar na član 4.1 – Pravila ponašanja u sudu

Ovo pravilo primjenjuje odredbu da je odvjetnik obavezan pridržavati se sa pravilima suda ili tribunala pred kojim se odvjetnik pojavljuje i obavlja svoju djelatnost.

Komentar na član 4.2 – Pravilno vođenje postupka

Ovo pravilo primjenjuje opću odredbu da u optužnim procesima odvjetnik ne smije pokušati iskoristiti nepravednu prednost njegovog ili njenog protivnika. Odvjetnik ne smije kontaktirati suca bez prethodnog informiranja odvjetnika koji zastupa protivnu stranu i ne smije sucu dostaviti dokaze, zabilješke ili dokumente bez pravodobnog predočenja istih odvjetniku protivne strane osim u slučaju da su takvi postupci dozvoljeni u skladu sa relevantnim proceduralnim pravilima. U mjeri u kojoj nije zabranjeno zakonom, odvjetnik ne smije otkriti niti dostaviti sudu bilo kakav prijedlog nagodbe napravljen od strane protivne strane ili njegovog odvjetnika bez prethodne suglasnosti odvjetnika druge strane. (Vidi član 4.5 ispod)

Komentar na član 4.3 – ponašanje u sudnici

Ovo pravilo prikazuje neophodnu ravnotežu između poštivanja suda i poštivanja zakona s jedne strane i ostvarenja najboljih interesa stranke s druge strane.

Komentar na član 4.4 – Lažna ili varljiva informacija

Ovo pravilo primjenjuje odredbu prema kojoj odvjetnik nikad ne smije svjesno obmanuti sud. Ovo je potrebno ako postoji želja za povjerenjem između sudova i odvjetničke profesije.

Komentar na član 4.5 – Prijenos na arbitre i sl.

Ovo pravilo obuhvaća prethodne odredbe koje se odnose na sudove, druga tijela koja vrše sudske i kvazi - sudske funkcije.

Komentar na član 5.1. – Duh zajedništva odvjetničke profesije

Ova pravila, koja se temelje na navodima iz Deklaracije iz Peruđe, naglašavaju da je u interesu javnosti da odvjetnička profesija održava odnos povjerenja i suradnje između svojih članova. Međutim ovo se ne može koristiti da opravda stavljanje interesa profesije ispred pravde ili stranke.

Komentar na član 5.2 – suradnja između odvjetnika iz različitih država članica

Ovo pravilo također proširuje odredbu istaknutu u Deklaraciji iz Peruđe u namjeri da se izbjegnu nesuglasice u poslovanju između odvjetnika različitih država članica.

Komentar na član 5.3 – Kontakt između odvjetnika

U nekim državama članicama komunikacija između odvjetnika (u pisanom ili govornom obliku) se promatra kao povjerljiva. To znači da sadržaj ove komunikacije ne smije biti otkriven drugima, ne smije se dati odvjetnikovim strankama, i ni u kom slučaju se ne smije iznijeti u sudnici. U drugim državama članicama, takve posljedice neće uslijediti ako pismena nije označena kao 'povjerljiva'.

Ali u drugim državama članicama, odvjetnik mora uvijek informirati stranku o relevantnoj komunikaciji sa odvjetnikom koji zastupa suprotnu stranu, i označavajući pismo kao 'povjerljivo' samo znači da se radi o pravnoj stvari koja je namijenjena primatelju odvjetniku i njegovoj ili njenoj stranci, te stoga ne smije biti zloupotrijebljeno od treće strane.

U nekim državama, ako odvjetnik želi naznačiti da je pismo poslano s namjerom da se riješi spor, i da se neće iznijeti u sudnici, odvjetnik treba naznačiti na pismu „ne dirati“.

Navedene nacionalne razlike dovode do mnogih nesporazuma.

Zbog toga odvjetnik mora biti veoma pažljiv u međunarodnoj korespondenciji.

Kad odvjetnik želi poslati pismo kolegi odvjetniku iz druge države članice po osnovu da se čuva kao povjerljivo između odvjetnika, ili da se 'ne dira', odvjetnik uvijek treba unaprijed pitati da li pismo može biti primljeno na taj način. Odvjetnik koji želi da se komunikacija održava na takav način mora to jasno istaći u komunikaciji ili u popratnom pismu.

Odvjetnik koji je primatelj takvog pisma ali koji nije u poziciji da poštuje ili da osigura poštivanje za način na koji je to pismo poslano mora odmah informirati pošiljatelja tako da isti ne šalje pismo. U slučaju da je pismo već dobio, primatelj mora vratiti isto pošiljatelju ne otvarajući ga: ako primateljevi nacionalni zakoni i pravila sprječavaju primatelja da udovolji ovom zahtjevu, on ili ona mora odmah obavijestiti pošiljatelja.

Komentar na član 5.4 – plaćanje preporuka

Ovo pravilo prikazuje odredbu da odvjetnik ne smije platiti niti primiti nagradu samo za preporučivanje stranke, koja bi moglo narušiti slobodan izbor odvjetnika ili interes stranke da bude upućena ka najboljoj usluzi koja je dostupna. Odredba ne sprječava dogovor o podjeli honorara između odvjetnika na odgovarajućoj osnovi (vidi član 3.6 gore)

U nekim državama članicama odvjetnicima je dozvoljeno da prihvate i zadrže provizije u nekim predviđenim slučajevima kada: a) su zadovoljeni najbolji interesi stranke b) postoji potpuno otkrivanje informacija stranci i c) stranka pristane na zadržavanje provizije. U takvim slučajevima odvjetnikovo zadržavanje provizije predstavlja dio odvjetnikove naknade za usluge koje je pružio stranci i nije u okviru zabrane o zadržavanju sredstava koja je napravljena da bi spriječila tajno profitiranje odvjetnika.

Komentar na član 5.5 – Komunikacija sa suprotnom stranom

Ovo pravilo prikazuje opće prihvaćenu odredbu koja je izrađena da unaprijedi nesmetano poslovno ponašanje između odvjetnika i da spriječi bilo kakav pokušaj iskorištavanja stranke drugog odvjetnika.

Komentar na član 5.6 – Promjena odvjetnika

Član 5.6 se bavio promjenom odvjetnika i izbrisan je iz Kodeksa 6. decembra 2002.

Komentar na član 5.7 – Odgovornost prema troškovima

Ova pravila potvrđuju odredbe sadržane u Deklaraciji iz Peruđe. Budući da nesporazum o odgovornosti prema neplaćenim troškovima predstavlja uobičajeni uzrok razlika između odvjetnika iz različitih država članica.

Važno je da odvjetnik koji želi da izuzme ili ograniči njegovu ili njenu osobnu dužnost o odgovornost prema troškovima stranog kolege mora napraviti jasan sporazum o ovome na početku transakcije.

Komentar na član 5.8 – Dalje profesionalno usavršavanje

Biti u toku sa razvitkom prava je profesionalna dužnost. Posebno je važno da su odvjetnici svjesni rastućeg utjecaja europskog prava na njihovo područje prakse.

Komentar na član 5.9 – Nesuglasice između odvjetnika u različitim državama članicama

Odvjetnik ima pravo da traži bilo koji pravni lijek na koji on ili ona ima pravo koristiti protiv kolege odvjetnika u drugoj državi članici. Usprkos tome poželjno je da kada dođe do zlouporabe pravila profesionalnog ponašanja ili spora profesionalne prirode, treba insistirati na mogućnosti rješavanja istog prijateljskim sporazumom i ukoliko je potrebno uz pomoć predmetnih odvjetničkih komora prije nego što su primjenjeni pravni lijekovi .